

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 1/124

**PROGRAMACIÓ
DOCENT**

**DEPARTAMENT DE
CATALÀ**

CURS 2017-2018

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 2/124
	Programació Departament didàctic		

1. INTRODUCCIÓ

El Reglament orgànic dels Instituts d'Educació Secundària (ROI), en el capítol dedicat a l'autonomia pedagògica dels centres, estableix que sota la coordinació del seu cap els Departaments tenen la funció d'elaborar o revisar les programacions docents dels ensenyaments corresponents a les àrees i/o matèries que tenen assignades.

A principi de curs i d'acord amb les Instruccions anuals de funcionament dels centres docents públics el Departament ha elaborat i/o revisat aquest document, essent el resultat de la nostra reflexió el què es presenta tot seguit.

En aquest document es concreten els currículums de l'educació secundària obligatòria (ESO) i del Batxillerat vigents, per a cadascun dels cursos que formen aquestes etapes, considerant les línies bàsiques recollides en el Projecte Educatiu de Centre i els criteris determinats per la Comissió de Coordinació Pedagògica.

Recordem que el currículum és el conjunt de competències clau, objectius, continguts, mètodes pedagògics, estàndards d'aprenentatge i criteris d'avaluació de la matèria per a cada curs.

En l'elaboració d'aquesta programació s'ha de tenir en compte les característiques de l'alumnat i de l'entorn del centre.

2. ELEMENTS CURRICULARS COMUNS A TOTA L'ETAPA DE L'ESO

Com que la llengua catalana és una matèria instrumental, els elements curriculars que es treballen a l'ESO són comuns a tota l'etapa si bé hi ha una progressió en la seva adquisició i dificultat. Un cas seria el de la gramàtica on el treball d'una categoria gramatical es manté durant tota l'etapa.

3. CONTRIBUTIÓ DE LA MATÈRIA A L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES CLAU

1) Comunicació lingüística.

La comunicació lingüística fa referència a l'ús del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, d'interpretació i de comprensió de la realitat, de construcció del coneixement i d'organització i regulació del propi pensament, de les emocions i dels comportaments.

El currículum de llengua i literatura catalanes té com a objectiu el desenvolupament de la capacitat per interactuar de manera competent mitjançant el llenguatge en la nostra societat. No hem d'oblidar que la matèria de llengua catalana és l'única que d'una banda és objecte d'estudi en si mateixa i, de l'altra, és l'instrument per adquirir la resta d'aprenentatges. Així,

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 3/124

al llarg de l'Educació Secundària Obligatòria l'alumnat tindrà la competència en comunicació lingüística si és capaç de:

- Interactuar de manera competent en les diferents esferes de la vida social.
- Augmentar l'ús del llenguatge en general.
- Fer servir mecanismes de predicció i comprensió textuals en la lectura i anàlisi de texts.
- Emmarcar les creacions pròpies en els gèneres i les tipologies que es presenten.
- Recórrer a l'ús actiu de determinats mecanismes que permeten l'ampliació i la consolidació del vocabulari.
- Millorar l'ortografia per mitjà de la reflexió i la pràctica de normes d'escriptura.

2) Competència digital.

En les matèries de llengua, les tecnologies de la informació i de la comunicació contribueixen al tractament de la informació i al desenvolupament d'aquesta tercera competència, ja que proporciona coneixements i destreses per a la recerca i selecció d'informació, així com la reutilització en la producció de textos orals i escrits propis. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatòria l'alumnat tindrà la competència del tractament de la informació i competència digital si és capaç de:

- Proporcionar coneixements i destreses per a la recerca d'informació rellevant.
- Adquirir habilitats per reutilitzar la informació en la producció de textos orals i escrits propis.
- Descobrir tècniques narratives i descriptives.
- Valorar l'ús del diccionari com a element adequat per al coneixement del significat de les paraules.
- Utilitzar adequadament les biblioteques i Internet.
- Recórrer a suports electrònics en el procés d'escriptura.
- Fer servir de manera social i col·laborativa els nous mitjans de comunicació digital.

3) Aprendre a aprendre.

L'accés al saber i a la construcció de coneixements mitjançant el llenguatge es relaciona directament amb aquesta segona competència bàsica, la qual sempre treballarem des de les nostres matèries. És a dir, l'alumnat aprendrà progressivament a fer feina de forma autònoma progressivament. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatòria l'alumnat tindrà la competència d'aprendre a aprendre si és capaç de:

Representar el món per mitjà del llenguatge.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 4/124

Cercar determinats elements, característiques o informacions en un text.

Repassar continguts abans de tractar-ne de nous.

Comprendre i compondre texts com a mitjà per optimitzar l'aprenentatge lingüístic.

Extreure dels texts la informació implícita que contenen de vegades.

Reconèixer els tipus d'informació que ens transmeten determinats mitjans i saber-los interpretar.

Practicar el resum com a tècnica de presentació de la informació més important d'un text.

Classificar paraules o altres unitats significatives segons característiques comunes que presentin.

Relacionar la llengua amb altres realitats que ens envolten.

4) **Competències socials i cíviques.**

L'aprenentatge de les llengües contribueix decisivament al desenvolupament d'aquesta competència, entesa com un conjunt d'habilitats i destreses per a les relacions, la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones. D'altra banda, l'educació lingüística té un component relacionat directament amb aquesta competència: la varietat d'usos de la llengua, la diversitat lingüística i la valoració de totes les llengües com a aptes per igual. A més contribueix a l'eradicació de prejudicis lingüístics i als usos discriminatoris del llenguatge. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatòria l'alumnat tindrà la competència social i ciutadana si és capaç de:

- Relacionar-se lingüísticament amb altres persones i conviure-hi.
- Comprendre els altres i aproximar-se a altres realitats lingüístiques i culturals.
- Constatar la varietat dels usos de la llengua i la diversitat lingüística.
- Valorar totes les llengües com a igualment aptes per exercir les funcions de comunicació i de representació.
- Eradicar els usos discriminatoris del llenguatge, detectant prejudicis i imatges estereotipades del món.
- Relacionar les llengües amb les societats en què es parlen, i veure'n les interrelacions.
- Fer debats i discussions en grup acceptant i valorant les aportacions de cadascú.
- Dur a terme activitats en grup arribant a conclusions que puguin ser acceptades per tothom.

5) **Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.**

En relació a les dues competències anteriorment esmentades, també trobam que la llengua serveix per resoldre problemes, prendre decisions. Per això és que l'adquisició d'aquestes habilitats contribueix a progressar en l'autonomia i

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 5/124
	Programació Departament didàctic		

en la regulació de la pròpia activitat amb iniciativa personal progressiva. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatoria l'alumnat tindrà la competència d'autonomia i iniciativa personal si és capaç de:

- Analitzar i resoldre problemes, traçar plans i emprendre processos de decisió.
- Reflexionar sobre experiències personals i expressar-les lingüísticament.
- Preparar presentacions i exposicions davant els altres i fer-les.
- Conèixer-se millor expressant amb la llengua les nostres capacitats i limitacions.

6) Consciència i expressions culturals.

En aquestes matèries (llengua i literatura catalanes, processos de comunicació, taller de llengua i taller de teatre) la lectura, la interpretació i la valoració de les obres literàries contribueixen de manera rellevant al desenvolupament de la competència artística i cultural, una aproximació al patrimoni literari i a temes recurrents que no són res més que l'expressió de preocupacions essencials de l'ésser humà. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatoria l'alumnat tindrà la competència social i ciutadana si és capaç de:

- Aproximar-se al patrimoni literari i als seus temes recurrents.
- Apreciar manifestacions artístiques com la música, la pintura i el cinema.
- Detectar el sentit del món social de la literatura: autors, llibreries, premsa, catàlegs, etc.
- Fer servir la llengua d'una manera artística i creativa, amb gust estètic.

4. ADEQUACIÓ I SEQÜÈNCIA DELS OBJECTIUS PER CURSOS

En funció de les característiques de l'alumnat i dels recursos disponibles, per cada matèria responsabilitat del Departament i per a cada curs, els objectius que es treballen al llarg de l'ESO són els següents:

4.1. 1r ESO:

CATALÀ

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 6/124

Contribució de la matèria al desenvolupament dels objectius de l'ESO

Competència clau	Objectius generals de l'ESO
Competència social i ciutadana Competència d'autonomia i iniciativa personal.	a Assumir amb responsabilitat els seus deures i exercir els seus drets respecte als altres, entendre el valor del diàleg, de la cooperació, de la solidaritat i del respecte als drets humans com a valors bàsics per a una ciutadania democràtica.
Tractament de la informació i competència digital Competència d'aprendre a aprendre.	b Desenvolupar i consolidar hàbits d'esforç, d'estudi, de treball individual i cooperatiu, i de disciplina com a base indispensable per a un aprenentatge eficaç i per aconseguir un desenvolupament personal equilibrat.
Competència social i ciutadana Competència d'autonomia i iniciativa personal	c Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposin discriminació entre homes i dones.
Competència social i ciutadana	d Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en la relació amb els altres, i rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus i els comportaments sexistes. Resoldre els conflictes pacíficament.
Competència d'autonomia i iniciativa personal	e Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en un mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
Competència artística i cultural	f Conèixer, valorar i respectar els valors bàsics i la manera de viure de la pròpia cultura i d'altres cultures, i respectar-

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 7/124

	ne el patrimoni artístic i cultural.
Competència artística i cultural Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic	g Identificar com a pròpies les característiques històriques, culturals, geogràfiques i socials de la societat catalana, i progressar en el sentiment de pertinença al país.
Competència comunicativa lingüística i audiovisual	h Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, textos i missatges complexos en llengua catalana, en llengua castellana i, en el seu cas, en aranès, i consolidar hàbits de lectura i comunicació empàtica. Iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.
Competència comunicativa, lingüística i audiovisual	i Comprendre i expressar-se de manera apropiada en una o més llengües estrangeres.
Tractament de la informació i competència digital Competència d'aprendre a aprendre	j Desenvolupar habilitats bàsiques en l'ús de fonts d'informació diverses, especialment en el camp de les tecnologies, per saber seleccionar, organitzar i interpretar la informació amb sentit crític.
Competència matemàtica Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic	k Comprendre que el coneixement científic és un saber integrat que s'estructura en diverses disciplines, i conèixer i aplicar els mètodes de la ciència per identificar el problemes propis de cada àmbit, per poder-los resoldre i prendre decisions.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 8/124

Competència d'autonomia i iniciativa personal	l Adquirir coneixements bàsics que capacitin per a l'exercici d'activitats professionals i alhora facilitin el pas del món educatiu al món laboral.
Competència comunicativa, lingüística i audiovisual Competència artística i cultural	m Gaudir i respectar la creació artística i comprendre els llenguatges de les diferents manifestacions artístiques, i utilitzar diversos mitjans d'expressió i representació
Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic	n Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum i el medi ambient, i contribuir a la seva conservació i millora.
Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic Competència d'autonomia i iniciativa personal	o Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i del dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de salut i incorporar la pràctica de l'activitat física i l'esport a la vida quotidiana per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat.

L'ensenyament de la llengua catalana i literatura en aquesta etapa té com a objectiu el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Comprendre discursos orals i escrits i interpretar-los amb una actitud crítica, reconeixent-ne les diferents finalitats i situacions de comunicació en què es produeixen.
2. Expressar-se oralment i per escrit amb correcció, coherència i adequació a la situació comunicativa i al tipus de discurs.
3. Fer ús del llenguatge com a mitjà per fixar i desenvolupar el propi pensament, per prendre consciència dels propis sentiments i per controlar la pròpia conducta.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 9/124

4. Interpretar i emprar la lectura i l'escriptura com a fonts de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement del món i consolidar hàbits lectors mitjançant textos adequats.
5. Reflexionar sobre els elements formals i els mecanismes de la llengua en els nivells fonològic, ortogràfic, morfològic, morfosintàctic, lexicosemàntic i textual, i valorar les condicions de producció i recepció a fi de desenvolupar la capacitat de regular les pròpies produccions lingüístiques.
6. Identificar i analitzar els elements i les característiques dels mitjans de comunicació i valorar-ne la importància en les manifestacions culturals contemporànies, amb la finalitat d'ampliar destreses discursives i desenvolupar actituds crítiques en relació amb els missatges que contenen.
7. Utilitzar les llengües com a instruments per a l'adquisició de nous aprenentatges, per a la comprensió i l'anàlisi de la realitat, per a la fixació i el desenvolupament del pensament i per a la regulació de la pròpia activitat.
8. Utilitzar les llengües eficaçment en l'activitat escolar per cercar, seleccionar i processar informació i per redactar textos propis de l'àmbit acadèmic.
9. Analitzar els diferents usos socials de les llengües per evitar els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis classistes, racistes o sexistes.
10. Emprar tant els mitjans tradicionals com les noves tecnologies de la comunicació per cercar, elaborar i transmetre informació.
11. Reconèixer els gèneres i les formes de la tradició literària i valorar-ne els principals corrents, autors i obres, com a part del nostre patrimoni.
12. Comprendre textos literaris utilitzant els coneixements sobre les convencions de cada gènere, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics. Apreciar les possibilitats comunicatives d'aquests per a la millora de la producció personal.
13. Adonar-se que les produccions literàries constitueixen diverses interpretacions del món i de l'individu; afavoreixen el desvetllament de la imaginació i del bon gust estètic, i són un mitjà d'arrelament, de participació en la cultura pròpia i de relació amb altres pobles.
14. Conèixer la realitat plurilingüe i pluricultural de les Illes Balears, de l'Estat espanyol i del món actual, i ser conscient de la riquesa que representa i de les diverses situacions que plantegen les llengües en contacte.
15. Reconèixer el fet que la relació de pertinença a les Illes Balears implica l'aprenentatge i la capacitat d'ús de la llengua catalana.

4.2. 2n ESO:

Aprendre a relacionar-se amb els altres i a participar en activitats de grup amb actituds solidàries i tolerants.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 10/124
	Programació Departament didàctic		

2. Conèixer i respectar els drets i els deures dels ciutadans i ciutadanes, preparant-se per a l'exercici dels primers i per al compliment dels segons.
3. Assimilar hàbits i estratègies de feina autònoma que afavoresquin l'aprenentatge i el desenvolupament intel·lectual de l'alumnat.
4. Valorar críticament les diferències entre individus o col·lectius i rebutjar els prejudicis socials i qualsevol forma de discriminació basada en diferències de raça, sexe, creences o classe social.
5. Establir relacions afectives amb persones d'edat i sexe diferents, superant qualsevol tipus de discriminació basat en les característiques personals i socials.
6. Aprendre a gestionar la informació (recerca, selecció i tractament de dades), interpretar-la i valorar-la de forma crítica i transmetre-la als altres de manera organitzada i intel·ligible.
7. Fer servir estratègies d'identificació i resolució de problemes en diferents àrees de coneixement, mitjançant l'aplicació del raonament lògic, i la formulació i la contrastació d'hipòtesis.
8. Analitzar i valorar críticament el desenvolupament científic i tecnològic que ha tengut lloc al llarg de la història en diferents camps del saber, com també la seva incidència en els medis físic, social i cultural.
9. Desenvolupar l'autoconcepte, elaborant una imatge positiva però realista de la personalitat pròpia, i exercir una autonomia personal creixent en l'aprenentatge, cercant un equilibri de les diferents capacitats físiques, intel·lectuals i emocionals, amb actitud positiva per l'esforç i la superació de les dificultats.
10. Comprendre i produir missatges orals i escrits en llengües catalana i castellana.
11. Iniciar-se en l'anàlisi i la interpretació de textos literaris relacionant-los amb el corrent i el gènere literaris corresponents.
12. Adquirir una destresa comunicativa funcional en la llengua o llengües estrangeres objecte d'estudi.
13. Identificar i utilitzar adequadament els diferents codis artístics, científics i tècnics.
14. Utilitzar les noves tecnologies de la informació i de la comunicació per a la gestió i l'anàlisi de dades i per a la presentació de treballs i informes.
15. Desenvolupar actituds de respecte i interès cap a altres cultures i llengües des del coneixement i l'estimació de la cultura pròpia.
16. Conèixer les particularitats del patrimoni natural, lingüístic, històric i artístic de les illes Balears i Pitiüses i valorar la necessitat de participar de manera activa en la seva protecció i la seva conservació per assegurar-ne la sostenibilitat i el traspàs a les generacions futures.
17. Interpretar estèticament diferents manifestacions artístiques i gaudir-ne.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 11/124
	Programació Departament didàctic		

18. Comprendre els aspectes bàsics del funcionament del cos humà i desenvolupar actituds i hàbits positius cap a la conservació i la prevenció de la salut individual i col·lectiva (fer una vida sana amb un exercici físic periòdic, una higiene acurada i una alimentació equilibrada, etc.).
19. Desenvolupar hàbits i actituds que afavoresquin el desenvolupament individual propi i la conservació del medi ambient.

4.3. 3r ESO:

1. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, per participar en la societat plural i diversa del segle XXI, per a l'entesa i la mediació entre persones de procedències, llengües i cultures diverses, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.
2. Aconseguir la competència comunicativa oral i escrita en llengua catalana per comunicar-se amb els altres, per aprendre (en la cerca i l'elaboració d'informació i en la transformació dels coneixements), per expressar les opinions i concepcions personals, apropiant-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.
3. Aconseguir la competència en llengua catalana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió i per a la seva participació en les creacions culturals. A fi que sigui possible que, al final de l'educació secundària obligatòria, s'utilitzi normalment i correctament la llengua catalana.
4. Emprar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i la comunicació per obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions, opinions i sentiments diversos i per participar en la vida social.
5. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment o per escrit, de manera coherent i adequada als contextos acadèmic, social i cultural, i adoptar una actitud respectuosa i de cooperació.
6. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat acadèmica, social i cultural, valorar la lectura com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.
7. Comprendre, interpretar i valorar textos orals i escrits de diferents àmbits, tot tenint en compte les finalitats i les situacions en què es produeixen i els elements verbals i no verbals que intervenen en la seva recepció.
8. Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, i valorar el coneixement del patrimoni literari com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva.
9. Aplicar de manera reflexiva els coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic per comprendre i produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
10. Conèixer la realitat plurilingüe de les Illes Balears, d'Espanya i del món actual, i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística del món com una riquesa cultural i personal.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 12/124
	Programació Departament didàctic		

11. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.
12. Cercar, consultar, citar i aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos, tant de fragments com d'obres completes i d'altres fonts d'informació per adoptar una visió personal i crítica
13. Usar tant les fonts impreses com les digitals per obtenir, seleccionar i transmetre informació i per produir treballs acadèmics amb rigor, claredat i coherència.
14. Reflexionar, reconèixer i analitzar els diferents nivells de la llengua (fonològic, ortogràfic, morfològic, sintàctic, lexicosemàntic i textual) i els elements que hi pertanyen per a la producció, recepció i autocorrecció de textos.
15. Identificar la intenció comunicativa dels missatges orals i escrits, assenyalar els mecanismes de relació i estructura dins el text i entre el text i el seu context a fi de desenvolupar lectures crítiques dels missatges que hi apareixen.
16. Valorar la importància d'emprar el registre lingüístic adequat a cada situació comunicativa

4.4. 4t ESO:

1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de diferents tipus propis de l'àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.
2. Comprendre el sentit global i la intenció de textos orals.
3. Reconèixer en les produccions orals pròpies i alienes, els aspectes prosòdics i els elements no verbals. Interpretant-los i avaluant-los progressivament.
4. Entendre la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per regular la conducta
5. Reconèixer la necessitat de saber parlar en públic, en situacions formals o informals, de forma individual o en grup.
6. Utilitzar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals pròpies dels mitjans de comunicació.
7. Utilitzar de forma progressiva les habilitats socials reproduint situacions reals o imaginàries de comunicació en l'expressió verbal i no verbal.
8. Aprofundir en diferents estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos.
9. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos orals.
10. Fomentar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva que identifiqui valoracions respectant sempre les opinions dels altres.
11. Discriminar informació de diferents fonts en paper o digital i integrar-los en un procés d'aprenentatge continu.
12. Utilitzar progressivament estratègies per produir textos adequats, coherents i cohesionats.
13. Escriure textos i apreciar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 13/124
	Programació Departament didàctic		

14. Comprendre i explicar els valors expressius que adquireixen determinades categories gramaticals i formes verbals en relació amb la intenció comunicativa del text on apareixen, amb especial atenció a adjectius, determinants, pronoms i verbs.
15. Saber explicar el significat dels principals prefixos i sufixos i les seves possibilitats de combinació per crear noves paraules, i identificar-ne aquells que procedeixen del llatí i del grec.
16. Conèixer els diferents nivells de significat de paraules o expressions en funció de la intenció comunicativa del discurs oral o escrit en què apareixen.
17. Emprar els diccionaris i altres fonts de consulta, en paper o en format digital per resoldre dubtes sobre l'ús correcte de la llengua i per progressar en l'aprenentatge autònom.
18. Identificar els trets que determinen els límits oracionals per reconèixer l'estructura de les oracions compostes.
19. Utilitzar els coneixements sobre la llengua per resoldre problemes de comprensió i d'expressió de textos orals i escrits i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.
20. Explicar les estructures dels diferents gèneres textuais amb especial atenció les expositives i argumentatives per utilitzar-les a les seves produccions orals i escrites.
21. Reconèixer en textos de diversa índole i usar en les produccions orals i escrites pròpies els diferents connectors textuais i els principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals com lèxics.
22. Identificar i utilitzar els diferents registres lingüístics en funció dels àmbits socials i valorar la importància d'emprar el registre adequat en cada moment.
23. Identificar els aspectes elementals de la situació sociolingüística i legal de les llengües de l'Estat espanyol.

5. SELECCIÓ I SEQÜÈNCIA DELS CONTINGUTS PER CURSOS

En aquest apartat farem la selecció i distribució temporal dels continguts bàsics i dels continguts d'ampliació de cada matèria de l'ESO al llarg de cada curs.

5.1. 1r ESO:

CATALÀ

Bloc 1. Comunicació

Elements de la comunicació

- Diferències rellevants, contextuais i formals entre comunicació oral i escrita i entre els usos col·loquials i formals, especialment els propis de l'àmbit escolar.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 14/124

- Rellevància i abast actual dels mitjans de comunicació de masses.
- Funcions comunicatives verbals i no verbals. Comunicació gestual i mitjançant altres codis. Convencionalismes socials. Presentacions, salutacions i comiats, agraïments i disculpes, felicitacions i condols, etc.

La diversitat dels textos

- Tipologies textuais: textos espontanis i planificats.
- La narració i la descripció.
- El diàleg.

Habilitats lingüístiques

- Escoltar, parlar i conversar
- Comprensió de discursos de la vida quotidiana i de notícies d'actualitat procedents dels mitjans de comunicació audiovisual pròximes als interessos de l'alumnat.
- Comprensió de textos orals utilitzats en l'àmbit acadèmic amb atenció especial a la presentació de tasques i instruccions per a la seva realització, a exposicions orals breus i a l'obtenció d'informacions de documentals apareguts als mitjans de comunicació.
- Resum oral de textos.
- Narració oral, a partir d'un guió preparat prèviament, de fets relacionats amb l'experiència, presentada de manera seqüenciada i amb claredat, amb ajuda de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Exposició d'informacions d'actualitat dels mitjans de comunicació.
- Utilització de la llengua per prendre consciència dels coneixements, les idees i els sentiments propis i per regular la pròpia conducta.
- Utilització de la llengua d'acord amb el registre adequat a cada situació comunicativa plantejada.
- Valoració del diàleg com a mitjà per arribar a acords i resoldre conflictes tant en l'àmbit personal com social.
- Participació activa en situacions de comunicació pròpies de l'àmbit acadèmic: petició d'aclariments davant d'una instrucció, propostes sobre la manera d'organitzar les tasques, descripció de seqüències senzilles d'activitats realitzades, intercanvi d'opinions i exposició de conclusions.
- Actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 15/124

- Llegir. Comprensió de textos escrits
 - Comprensió de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat com instruccions d'ús, normes i avisos.
 - Comprensió de textos dels mitjans de comunicació, amb especial atenció a l'estructura dels diaris (seccions i gèneres) i als elements paratextuals, sobretot en les notícies relacionades amb la vida quotidiana i la informació de fets.
 - Comprensió de textos de l'àmbit acadèmic, sobretot els de caràcter expositiu i explicatiu, les instruccions per realitzar tasques i la consulta en diversos suports (diccionaris, glossaris i altres fonts d'informació com enciclopèdies i webs educatives).
 - Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries.
 - Lectura expressiva en veu alta. Dramatització. Memorització.
 - Actitud reflexiva i crítica referida a la informació de missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació o manipulació de la informació.
-
- Escriure. Composició de textos escrits
 - Composició d'una lletra personal, adequada a la seva maduresa, clara i diferent, amb ús normatiu de majúscules i minúscules.
 - Composició de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat com cartes, notes i avisos.
 - Composició de textos propis dels mitjans de comunicació, especialment notícies destinades a un suport imprès o digital.
 - Composició, manuscrita o digital, de textos propis de l'àmbit acadèmic, especialment resums, exposicions senzilles, glossaris i conclusions sobre tasques i aprenentatges efectuats.
 - Conversió de textos orals en escrits.
 - Interès per la composició escrita com a font d'informació i aprenentatge, com a forma de comunicar les experiències, idees, opinions i coneixements propis i com a forma de regular la conducta.

Bloc 2. Llengua i societat

- Les llengües com a elements configuradors de la identitat personal i col·lectiva. Actituds i prejudicis.
- La diversitat lingüística en el món actual. Principals famílies lingüístiques.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 16/124
	Programació Departament didàctic		

- Les llengües romàniques.
- Les llengües de l'Estat espanyol. Coneixement general de la diversitat lingüística i de la distribució geogràfica de les llengües de l'Estat, valorant-la com a font d'enriquiment personal i col·lectiu.
- El domini lingüístic. El nom de la llengua. La unitat de la llengua catalana i la variació geogràfica del català.

Bloc 3. Coneixement de la llengua

Fonètica i ortografia

- Correspondència entre sons i grafies. La síl·laba.
- Sons vocàlics tòpics i àtons.
- Accentuació i puntuació.
- Coneixement i ús reflexiu de les normes ortogràfiques, apreciament el seu valor social i la necessitat de cenyir la norma lingüística als escrits.
- Reconeixement de les principals normes fonètiques.

Gramàtica

- Classes de paraules. El substantiu i l'adjectiu. El determinant. El verb i la conjugació. L'adverbi.
- Estructura de l'oració simple. La concordança.
- Reconeixement del funcionament sintàctic de verbs d'ús freqüent a partir del seu significat, identificació del subjecte i els complements principals del verb.
- Comprensió de la terminologia sintàctica bàsica: oració, subjecte i predicat; predicat nominal i predicat verbal; subjecte, verb i complements.
- Coneixement de les modalitats de l'oració i dels modes del verb com a formes d'expressar les intencions dels parlants.
- Identificació i ús de les formes lingüístiques de la dixi personal (pronoms personals, possessius i terminacions verbals) en textos orals i escrits.
- Identificació i ús reflexiu d'alguns connectors textuais, amb especial atenció als temporals, explicatius i d'ordre, i alguns mecanismes de referència interna.
- Reconeixement i ús coherent de les formes verbals als textos.

3. Lèxic

- Estructura de la paraula: lexema i morfema.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 17/124
	Programació Departament didàctic		

- Reconeixement dels mecanismes de formació de paraules: composició i derivació.
- Lèxic: vulgarismes i localismes.
- Sentit propi i sentit figurat. Significat contextual.
- Vocabulari temàtic: l'ésser humà, el vestit, la casa, el menjar, els animals, etc.

Bloc 4. Educació literària

- L'obra literària com a acte comunicatiu i producte estètic.
- Desenvolupament de l'autonomia lectora i estimació per la literatura com a font de plaer personal i de coneixement del món.
- Identificació de la relació entre les manifestacions literàries, les societats en les quals es desenvolupen i les persones que les produeixen.
- Introducció als gèneres literaris a través de la lectura comentada de fragments representatius d'obres adequades a l'edat. Anàlisi dels seus trets més característics.
- Lectura de diverses obres adequades, en extensió i contingut, a l'edat. Recensió de lectures.
- Lectura expressiva en prosa i vers.
- Lectura comentada de relats breus, inclosos mites i llegendes de diferents cultures i reconeixent els elements del relat literari i la seva funcionalitat.
- Lectura comentada i dramatitzada d'obres teatrals breus, o de fragments per reconèixer els aspectes formals del text teatral.
- Identificació dels recursos lingüístics propis dels textos de caràcter literari.
- Valoració de la creació literària pròpia com a expressió del pensament.

Bloc 5. Tècniques de treball

- Iniciació a l'ús del diccionari general i especialitzats, enciclopèdies, correctors ortogràfics dels processadors de textos i altres obres de consulta.
- Interpretació de les informacions lingüístiques que proporcionen els diccionaris escolars, les enciclopèdies i altres obres de consulta, especialment sobre tipus de paraules i normativa.
- Utilització dirigida de la biblioteca del centre i de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'informació i de models per a la composició escrita.
- Presa d'apunts.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 18/124

- Lectura comprensiva i subratllat.
- Elaboració d'esquemes i resums.
- Planificació i elaboració de guions, esquemes i esborranys previs a la producció de textos propis.
- Revisió i correcció de textos propis d'acord amb les habilitats i els continguts apresos.
- Valoració de l'atenció, la concentració i la memòria com a eines útils per a l'aprenentatge de conceptes lingüístics.
- Autoavaluació i crítica del propi procés d'aprenentatge. Correcció de les pròpies produccions, orals i escrites. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge amb una actitud positiva.
- Interès per la bona elaboració i presentació dels textos orals i escrits, tant manuscrits com digitals, respectant les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

6. Temporització

- 1a avaluació

PRIMERA AVALUACIÓ

Unitat 1: Llengua

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** Adequació dels textos al receptor: anàlisi d'un anunci de la Marató de TV3. Participació activa en interaccions orals. Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i dels fets. Ús d'estratègies de recollida d'informació oral, aprendre a escoltar, saber seleccionar i valorar les diferents informacions. Producció de textos orals narratius: l'explicació d'històries o contes a un públic. Competència social i ciutadana. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre. Competència artística i cultural.
- **Comunicació escrita [Llegir].** Lectura expressiva i guiada d'obres de la literatura juvenil adequades a l'edat i coneixement de l'autor i de la seva obra. Comprensió del contingut i treball del lèxic. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos d'Internet que relacionen la lectura amb el món real: persones que es veuen obligades a deixar casa seva per culpa de la guerra. Autonomia i iniciativa personal. Tractament de la informació i competència digital. Competència social i ciutadana.
- **Comunicació escrita [Escriure].** El text i les seves propietats: l'adequació del text a la intenció comunicativa, a les característiques del receptor i a la

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 19/124
	Programació Departament didàctic		

situació comunicativa. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.

- **Funcionament de la llengua [Gramàtica].** La comunicació: definició. Elements que intervenen en la comunicació. Diferenciació entre comunicació verbal (oral i escrita) i no verbal. Característiques de la comunicació oral i de la comunicació escrita. Formes de la comunicació oral i escrita: diàleg, conversa telefònica, monòleg. Les funcions del llenguatge: expressiva, conativa, referencial, fàtica, estètica i metalingüística. Competència social i ciutadana. Competència comunicativa lingüística.
- **Funcionament de la llengua [Ortografia-Grafies].** El so i la grafia. La vocal neutra: al lexema de les paraules, a final de mot i a les desinències verbals. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Projecte TAC: Bloggem!** Què és un bloc? El nostre bloc de classe i feim nostre el bloc. Participació activa i reflexiva en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dins i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC. Tractament de la informació i competència digital. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprendre textos audiovisuals dels mitjans de comunicació (propòsit, idea general), amb especial atenció als narratius i descriptius. Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb les tipologies narrativa i descriptiva. Produir textos escrits narratius usant elements lingüístics per a la cohesió interna de les idees, registre adequat i revisió. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.

Unitat 2: Llengua

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** La coherència dels textos: anàlisi d'un text expositiu sobre els orígens i l'evolució del gènere literari i cinematogràfic de terror. Participació activa en interaccions orals. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Anàlisi pautada dels diferents codis informatius que es troben en un missatge audiovisual: paraula, text, elements icònics i so. Identificació de l'estructura comunicativa del missatge: intenció de l'emissor, i ordre i jerarquia de les idees expressades. Identificació dels blocs d'informació que presenten uns textos i detecció d'una errada en una biografia feta pels alumnes. Competència social i ciutadana. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Comunicació escrita [Llegir].** Lectura expressiva i guiada d'obres de la literatura juvenil adequades a l'edat i coneixement de l'autor i de la seva obra. Comprensió del contingut i treball del lèxic. Visita a dues web relacionades

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 20/124

amb Josep Maria Espinàs i l'obra *El teu nom és Olga*. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos i d'un vídeo d'Internet que relacionen la lectura amb el món real: la ciutat de Londres i l'alteració cromosòmica que presenta la protagonista, la Síndrome de Down. Autonomia i iniciativa personal. Tractament de la informació i competència digital. Competència social i ciutadana.

- **Comunicació escrita [Escriure].** El text i les seves propietats: la coherència textual. La unitat interna del text i l'organització lògica de les idees. L'estructura del text. Producció d'un text escrit seguint un diagrama que gira entorn d'una sola idea: la necessitat d'aprofitar l'energia solar i eòlica. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
- **Funcionament de la llengua [Gramàtica].** El mot: definició i estructura. El lexema i el morfema. La formació de mots: la derivació i la composició. Els prefixos, els sufixos i els infixos. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Ortografia-Grafies].** O/U àtones i B/V. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Projecte TAC: Bloggegem!** Fer un article i un comentari al bloc. Participació activa i reflexiva en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dins i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC. Tractament de la informació i competència digital. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprendre textos escrits dels mitjans de comunicació (propòsit, idea general), amb especial atenció als narratius i descriptius. Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb les tipologies narrativa i descriptiva. Produir un text expositiu sobre el significat d'una expressió donada. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.

Unitat 3: Llengua

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** La declamació dels textos: anàlisi d'un text oral audiovisual (una cançó d'una famosa cantant del País Basc que canta un tema en català), recitació d'una poesia i declamació d'una auca. Competència social i ciutadana. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Comunicació escrita [Llegir].** Bestiari: poesies d'Apel·les Mestres, Josep Carner, Pere Quart, Joan Salvat-Papasseit, Núria Albó, Enric Larreula i Miquel Desclot. Lectura en veu alta de les poesies amb dicció, entonació i ritmes correctes, incidint en el posicionament del lector respecte al text llegit.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 21/124

Comprensió del contingut de les poesies i anàlisi del llenguatge literari. Visita a les web dels autors per conèixer-ne la vida i la trajectòria literària. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos d'Internet que relacionen les poesies amb el món real: els cal·ligrames, el colom blanc com a símbol de la pau i el teatre del Liceu. Autonomia i iniciativa personal. Tractament de la informació i competència digital. Competència artística i cultural.

- **Comunicació escrita [Escriure].** El text i les seves propietats: la cohesió textual. Les paraules clau, la repetició de paraules i la repetició de sinònims com a elements de la cohesió del text. Producció d'un text cohesionat sobre el reciclatge. Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna dels textos. Ús de la puntuació en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text. Estructuració del text en relació amb els aspectes formals. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
- **Funcionament de la llengua [Gramàtica].** El nom o substantiu: definició. Classificació del nom: noms propis i noms comuns. El gènere i el nombre del nom. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Ortografia-Grafies].** La s sonora i la s sorda. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Projecte TAC: Bloggegem!** Afegir una fotografia al bloc. Participació activa i reflexiva en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dins i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC. Tractament de la informació i competència digital. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprendre un text expositiu d'Internet sobre un viatge (propòsit, idea general), amb especial atenció als narratius i descriptius. Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb les tipologies narrativa i descriptiva. Escriure la ressenya d'un viatge fet per l'alumne. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència per aprendre a aprendre.
- **Llengua i societat.** La llengua i les seves varietats (geogràfiques, socials i estilístiques). Competència lingüística. Competència social i ciutadana.

Unitat 0: Literatura

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** La poesia èpica. Anàlisi d'un vídeo sobre la relació entre la literatura i la música: què és la poesia èpica antiga, origen de la literatura escrita a Occident. Recitació d'un fragment del poema *Canigó* i aclariment a l'aula del punt de la narració en què es troba el fragment

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 22/124

seleccionat. Competència artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.

- **Literatura.** Definició de literatura. Diferenciació entre literatura oral i literatura escrita. La prosa i el vers. Els gèneres literaris com a models de classificació de les obres literàries. Competència artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprovació del grau d'assoliment dels conceptes de la unitat. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Lèxic-Fenòmens semàntics].** Els camps semàntics: l'ésser humà, el vestit, les relacions familiars, el menjar. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.

Unitat 1: Literatura

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** Relació entre literatura i art. Anàlisi d'un vídeo sobre els herois de la poesia èpica de la *Ilíada*, l'*Odissea* i l'*Eneida* en l'art. Escoltar la cançó *Ítaca* de Lluís Llach i memoritzar-ne un fragment o la cançó sencera. Competència artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Literatura.** Poesia: definició. La prosa poètica. La poesia és sempre lírica? El vers: el nombre de síl·labes i la rima. Les figures retòriques. Tipus d'estrofes i de composicions. Accés a un enllaç per veure un vídeo en què la poetessa Joana Raspall explica el seu concepte de poesia. Audició i anàlisi de cançons per identificar les figures literàries que presenten. Competència artística i cultural. Tractament de la informació i competència digital.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprovació del grau d'assoliment dels conceptes de la unitat. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Taller de lectura.** Pautes per fer l'anàlisi literària d'un text: lectura inicial, localització del text (autor, obra i gènere literari), argument i estructura interna. Aplicar diferents procediments i formats per enriquir els textos. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Taller d'escriptura.** Creació de metàfores mitjançant l'obra del fotògraf Chema Madoz. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Lèxic-Fenòmens semàntics].** Els camps semàntics: l'habitatge i l'interior de la llar. Les frases fetes. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 23/124

- **Estratègies d'aprenentatge i tècniques d'estudi:** el subratllat, el resum, l'esquema. Competència d'aprendre a aprendre. Tractament de la informació i competència digital. Autonomia i iniciativa personal. Competència social i ciutadana. Competència artística i cultural.

Lectura (*La música del vent*, Jordi Sierra i Fabra)

- Exposar l'opinió sobre la lectura d'una obra completa, reconèixer-ne el gènere i l'estructura global, valorar de manera global l'ús del llenguatge i relacionar el contingut amb la pròpia experiència. Competència artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.

SEGONA AVALUACIÓ

Unitat 4: Llengua

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** El diàleg. La comunicació no verbal en la conversa: anàlisi d'un vídeo de tres personatges que parlen d'una festa. Participació activa en interaccions orals. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Anàlisi pautada dels diferents codis informatius que es troben en un missatge audiovisual: paraula, text, elements icònics i so. Identificació de l'estructura comunicativa del missatge: intenció de l'emissor, i ordre i jerarquia de les idees expressades. Comunicació d'idees mitjançant gestos i comunicació del títol d'una pel·lícula sense pronunciar cap paraula. Competència social i ciutadana. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Comunicació escrita [Llegir].** Lectura expressiva i guiada d'un fragment de la literatura juvenil adequada a l'edat i coneixement de l'autor i de la seva obra. Comprensió del contingut i treball del lèxic. Visita a dues web relacionades amb Pep Coll i l'obra *Què farem, què direm?* Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos d'Internet que relacionen la lectura amb el món real: «La vaca cega», de Joan Maragall, i el pasdoble *Amparito Roca*, del compositor barceloní Jaume Teixidor Dalmau. Autonomia i iniciativa personal. Tractament de la informació i competència digital. Competència social i ciutadana.
- **Comunicació escrita [Escriure].** La conversa: la conversa espontània i la conversa planificada. Estructura de la conversa espontània. Producció de converses a partir d'unes imatges i unes pautes. El còmic, un text dialogat. La vinyeta, la seqüència, el text lingüístic i la il·lustració (comunicació no verbal). Producció de textos: transformació d'una narració en un còmic. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 24/124

- **Funcionament de la llengua [Gramàtica].** L'adjectiu: definició. El gènere i el nombre de l'adjectiu. Adjectiu variable i adjectiu invariable. Els graus de l'adjectiu. Adjectiu especificatiu i adjectiu explicatiu. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Ortografia-Grafies].** Les grafies X/IX i TX/IG. L'apòstrof i la contracció. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Projecte TAC: Bloggegem!** Tunegem el bloc amb els *widgets*. Participació activa i reflexiva en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dins i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC. Tractament de la informació i competència digital. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprendre i analitzar textos escrits dialogats. Produir un text descriptiu sobre el caràcter d'una ratapinyada i un mussol, personatges d'una lectura, a partir de la informació d'un text dialogat. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.

Unitat 5: Llengua

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** La descripció: anàlisi d'un vídeo sobre la ciutat francesa de Provins, Patrimoni de la Humanitat i famosa per les fires medievals. Participació activa en interaccions orals. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Anàlisi pautada dels diferents codis informatius que es troben en un missatge audiovisual: paraula, text, elements icònics i so. Identificació de l'estructura comunicativa del missatge: intenció de l'emissor, i ordre i jerarquia de les idees expressades. Producció de textos orals: la descripció del període històric de l'edat mitjana seguint unes pautes. Descripció d'un objecte sense dir-ne el nom. Competència social i ciutadana. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Comunicació escrita [Llegir].** Rondalles populars. Lectura expressiva i guiada de dos contes. Comprensió del contingut i treball del lèxic. Visita a una web relacionada amb les rondalles. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos d'Internet que relaciona el segon conte amb el món real: una visió innovadora sobre l'enterrament dels difunts. Autonomia i iniciativa personal. Tractament de la informació i competència digital. Competència artística i cultural.
- **Comunicació escrita [Escriure].** La descripció tècnica: característiques i estructura: presentació del tema, caracterització i tancament. Producció de textos: la descripció tècnica d'un edifici i d'un cotxe, la descripció científica dels calàpets i la descripció d'un procés. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 25/124

- **Funcionament de la llengua [Gramàtica].** Els determinants: definició. Classes de determinants: l'article, els demostratius, els possessius, els indefinits, els numerals, els quantitatius i els interrogatius i exclamatius. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Ortografia-Accentuació].** La síl·laba: diftongs i hiats. Síl·laba tònica i síl·laba àtona. Mots aguts, plans i esdrúixols: regles d'accentuació. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Projecte TAC: Bloggegem!** Creació d'un quadern de poesia: transcriure el poema al bloc. Tractament de la informació i competència digital. Competència d'aprendre a aprendre. Competència artística i cultural.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprendre i analitzar un text descriptiu. Descriure detalladament una de les imatges del text descriptiu. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.

Unitat 6: Llengua

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** La notícia: narració + descripció: anàlisi d'un vídeo en què dos presentadors avancen la notícia d'un futbolista que ha rebut un premi i utilitzen un enregistrament de la cerimònia en la qual se li lliura el premi. Participació activa en interaccions orals. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Anàlisi pautada dels diferents codis informatius que es troben en una notícia: paraula, text, elements icònics i so. Identificació de l'estructura comunicativa del missatge: les 6W. Producció d'una notícia a partir d'un titular donat. Objectivitat i subjectivitat als mitjans de comunicació i d'informació. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic. Autonomia i iniciativa personal. Competència per aprendre a aprendre.
- **Comunicació escrita [Llegir].** Lectura expressiva i guiada d'un fragment de la literatura juvenil adequada a l'edat i coneixement de l'autor i la seva obra. Comprensió del contingut i treball del lèxic. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos d'Internet que relacionen la lectura amb el món real: la ciutat d'Oxford i el gènere de l'autobiografia. Autonomia i iniciativa personal. Tractament de la informació i competència digital. Competència artística i cultural.
- **Comunicació escrita [Escriure].** La narració: definició. Tipus de narració: literària i no literària. Tipus de narració no literària: la notícia. El periodisme d'informació i d'opinió. Estructura de la notícia: epígraf, avantítol, títol, crèdit, *lead* o entrada, cos de la notícia. Estructura del cos de la notícia: ordenació decreixent o «piràmide invertida» i ordenació creixent o «piramidal». Producció de notícies: transformació d'un fragment de novel·la en una notícia.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 26/124

Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna dels textos. Ús de la puntuació en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text. Estructuració del text en relació amb els aspectes formals. Autonomia i iniciativa personal. Competència per aprendre a aprendre. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

- **Funcionament de la llengua [Gramàtica].** El pronom: definició. Els pronoms personals. Els pronoms determinatius: demostratius, indefinits, interrogatius. Competència per aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Ortografia-Accentuació].** Accentuació de e i o. Accent diacrític. Dièresi. Competència per aprendre a aprendre.
- **Projecte TAC: Bloggegem!** Crear un diaporama. Participació activa i reflexiva en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dins i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC. Tractament de la informació i competència digital. Competència per aprendre a aprendre. Competència artística i cultural.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprendre textos audiovisuals dels mitjans de comunicació (propòsit, idea general), amb especial atenció als narratius i descriptius. Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb les tipologies narrativa i descriptiva. Produir una notícia a partir de la situació plantejada en un vídeo usant elements lingüístics per a la cohesió interna de les idees, registre adequat i revisió. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Llengua i societat.** La diversitat lingüística. Les famílies lingüístiques. Les llengües romàniques. El català a Europa. Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva. Conscienciació de pertànyer a una comunitat lingüística, social i cultural. Convenciment que el coneixement d'una o dues llengües romàniques proporciona un bagatge que facilita l'accés a altres llengües de la mateixa família. Recerca d'informació a Internet sobre les llengües i els diccionaris. Comparació i identificació de les semblances i diferències entre diferents llengües conegudes: francès, portuguès, italià, romanès. Coneixement i respecte per les persones que parlen una llengua o varietat lingüística diferent a la catalana. Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals. Conscienciació que no hi ha cap llengua que sigui inherentment superior o inferior –independentment del nombre de parlants de cada una– i que totes estan adaptades a les necessitats de les persones que les parlen. Percepció de les dificultats de comunicació amb persones que parlen altres llengües, especialment amb les de l'entorn més pròxim, i plantejament de possibles solucions verbals i no verbals per facilitar la comunicació. Competència lingüística. Competència social i ciutadana. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 27/124

Unitat 2: Literatura

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** L'entrevista: anàlisi d'un vídeo en què es fa una entrevista per Sant Jordi a una jove de 16 anys de Lleida que és escriptora. Anàlisi d'un vídeo sobre els herois de la poesia èpica de la *Ilíada*, l'*Odissea* i l'*Eneida* en l'art. Preparació d'una entrevista per parelles sobre alguna cosa de la qual l'entrevistat se senti orgullós o content. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Literatura.** Explicar una història: el text narratiu. Característiques del gènere narratiu: el narrador (protagonista, testimoni, omniscient, objectiu); l'ordre dels fets en la narració (plantejament, nus, desenllaç), l'espai i el temps narratius, els personatges (principals i secundaris), caracterització dels personatges (prosopografia, etopeia, retrat). Els gèneres narratius: el conte, la novel·la i la poesia èpica. Accés a enllaços d'Internet sobre els textos narratius. Anàlisi de dos vídeos que relacionen la literatura amb la música (el comte Arnau) i el cinema (la llegenda de Robin Hood). Narracions orals: el mite, la llegenda i el conte tradicional. Tipus de narració: històrica, fantàstica, ciència ficció, policíaca, aventures. Trets lingüístics del text narratiu. Competència artística i cultural. Tractament de la informació i competència digital.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprovació del grau d'assoliment dels conceptes de la unitat. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Taller de lectura.** Pautes per fer l'anàlisi literària d'un text: el tema i els subtemes, el narrador, l'espai, el temps, els personatges, l'estil, l'opinió personal. Aplicar diferents procediments i formats per enriquir els textos. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Taller d'escriptura.** Creació d'un text narratiu a partir de la lectura d'un text d'*Alicia al país de les meravelles*, de Lewis Carroll, i d'un personatge protagonista, una localització i un component de fantasia. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Lèxic-Formulació de paraules].** La derivació i la família de paraules. La composició. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Estratègies d'aprenentatge i tècniques d'estudi:** el subratllat, el resum, l'esquema. Competència d'aprendre a aprendre. Tractament de la informació i competència digital. Autonomia i iniciativa personal. Competència social i ciutadana. Competència artística i cultural.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 28/124

Lectura (*Les llàgrimes de Shiva*, Cèsar Mallorquí)

- Es reflexionarà sobre el títol, el contingut (argument i tema), el narrador, l'estructura interna i l'acció, el temps i l'espai, els personatges, l'estil. Exposar l'opinió sobre la lectura i relacionar el contingut amb la pròpia experiència. Elaboració d'un còmic sobre els fets narrats a la novel·la. Competència artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.

TERCERA AVALUACIÓ

Unitat 7: Llengua

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** L'entrevista: anàlisi d'un vídeo en què el dissenyador Mark Coleran parla del seu treball i respon preguntes que no sentim, a partir de fragments de pel·lícules i del treball de disseny tecnològic. Participació activa en interaccions orals. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Anàlisi pautada dels diferents codis informatius que es troben en una notícia: paraula, text, elements icònics i so. Producció d'una entrevista: a partir d'assumir la personalitat d'un personatge famós es fa un joc de rol per recrear una entrevista amb el personatge seleccionat. Preparació d'una entrevista imaginària o real amb tota la classe. Competència social i ciutadana. Autonomia i iniciativa personal. Competència per aprendre a aprendre.
- **Comunicació escrita [Llegir].** Lectura expressiva i guiada d'un fragment de la literatura juvenil adequada a l'edat i coneixement de l'autor i la seva obra. Comprensió del contingut i treball del lèxic. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos d'Internet sobre l'autor i l'obra, i de textos que relacionen la lectura amb el món real: la Guerra Civil espanyola. Rebuig de la guerra i resolució de conflictes per mitjà de la pau i el diàleg. Autonomia i iniciativa personal. Tractament de la informació i competència digital. Competència social i ciutadana.
- **Comunicació escrita [Escriure].** El diàleg: definició. Tipus de diàleg: espontani i imitat. L'entrevista: entrevista com a mètode d'investigació, entrevista de personalitat, entrevista informativa o temàtica. Producció d'una entrevista: transformació d'un text explicatiu en una entrevista informativa a un naturalista sobre la cura de les cries de certs animals. Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna dels textos. Ús de la puntuació en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text. Estructuració del text en relació amb els aspectes formals. Autonomia i iniciativa personal. Competència per aprendre a aprendre. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 29/124

- **Funcionament de la llengua [Gramàtica].** El verb: definició. La persona i el nombre, el temps, l'aspecte i el mode. Les formes no personals: infinitiu, gerundi i participi. La conjugació verbal: formes simples, compostes i perifràstiques. Competència per aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Ortografia-Puntuació].** El punt, la interrogació i l'exclamació, la coma i el parèntesi. Competència per aprendre a aprendre.
- **Projecte TAC: Bloggegem!** Afegir un vídeo amb imatges i música relacionades amb el poema treballat. Participació activa i reflexiva en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dins i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC. Tractament de la informació i competència digital. Competència per aprendre a aprendre. Competència artística i cultural.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprendre i analitzar un text dialogat. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.

Unitat 8: Llengua

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** La narració i el relat fantàstic: anàlisi del tràiler d'una pel·lícula d'animació: *Pluja de mandonguilles* (2009), de Philip Lord i Chris Miller. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Anàlisi pautada dels diferents codis informatius que es troben en un missatge audiovisual: paraula, text, elements icònics i so. Identificació de l'estructura comunicativa del missatge: intenció de l'emissor, i ordre i jerarquia de les idees expressades. Producció de textos orals: la invenció d'un personatge fantàstic i relat de les seves històries. Competència social i ciutadana. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Comunicació escrita [Llegir].** Lectura expressiva i guiada d'un fragment de la literatura juvenil adequada a l'edat i coneixement de l'autor i la seva obra. Comprensió del contingut i treball del lèxic. Visita a una web relacionada amb l'escriptor, Jack London. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos d'Internet que relacionen la lectura amb el món real: la ciutat de San Francisco, la presó de San Quentin i l'adaptació cinematogràfica del relat. Coneixement de les possibilitats d'un mateix i valoració de l'amistat i de l'ajuda mútua per superar problemes. Autonomia i iniciativa personal. Tractament de la informació i competència digital. Competència social i ciutadana.
- **Comunicació escrita [Escriure].** La narració: el resum com a tècnica d'estudi. Passos per fer un resum: el subratllat, l'esquema i el resum final. Producció de textos: el resum d'un text narratiu històric, el resum d'un text

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 30/124

narratiu literari i ampliació d'un resum narratiu donat un text. Accés a una web sobre tècniques d'estudi per millorar el rendiment. Competència d'aprendre a aprendre. Autonomia i iniciativa personal.

- **Funcionament de la llengua [Gramàtica].** El verb: verbs regulars i verbs irregulars. Els verbs model de la primera, segona i tercera conjugació: CANTAR, TÉMER i PERDRE, DORMIR i SERVIR. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Lèxic-Diccionari].** Ús del diccionari. Distinció del sentit literal d'una paraula i del sentit figurat. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Projecte TAC: Bloggegem!** Escriure un text de caràcter personal en què es doni l'opinió sobre el poema treballat a l'aula. Tractament de la informació i competència digital. Competència d'aprendre a aprendre. Competència artística i cultural.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprendre textos audiovisuals dels mitjans de comunicació (propòsit, idea general): conte narrat a Ràdio Catalunya, *El poder al coll* de Joan Barril. Comprendre i sintetitzar seqüències d'àudio, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb la tipologia narrativa. Fer un resum de la història narrada al conte. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.

Unitat 9: Llengua

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** L'exposició: anàlisi d'un vídeo d'un reportatge en què s'explica que hi ha una espècie invasora al delta de l'Ebre, amb entrevistes a pescadors i especialistes, i amb fotografies impactants d'aquest animal. Participació activa en interaccions orals. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Anàlisi pausada dels diferents codis informatius que es troben en una notícia: paraula, text, elements icònics i so. Producció d'una exposició sobre un tema d'història. Anàlisi d'un vídeo sobre un reportatge del *flashmob*. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic. Autonomia i iniciativa personal. Competència per aprendre a aprendre.
- **Comunicació escrita [Llegir].** «El malentès», *El malalt imaginari*, de Molière. Lectura expressiva i guiada d'un fragment de la literatura juvenil adequada a l'edat i coneixement de l'autor i la seva obra. Comprensió del contingut i treball del lèxic. Visita a una web relacionada amb l'escriptor i audició del fragment seleccionat per llegir. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos d'Internet que relacionen la lectura amb el món real: els drets de les dones a casar-se amb qui desitgin i la lluita contra la violència

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 31/124

a les dones, i el trastorn psicològic de la hipocondria. Autonomia i iniciativa personal. Tractament de la informació i competència digital. Competència social i ciutadana.

- **Comunicació escrita [Escriure].** L'exposició: definició. Tipus d'exposició: divulgativa i científica. Estructura de l'exposició: inductiva, deductiva i enquadrada. Característiques lingüístiques de l'exposició. Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna dels textos. Ús de la puntuació en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text. Estructuració del text en relació amb els aspectes formals. Autonomia i iniciativa personal. Competència per aprendre a aprendre. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
- **Funcionament de la llengua [Gramàtica].** L'adverbi: definició. L'adverbi modifica el verb, l'adjectiu i un altre adverbi. Classificació dels adverbis: temps, lloc, manera, quantitat, afirmació, negació i dubte. La locució adverbial. Les interjeccions: definició. Competència per aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Lèxic-Fenòmens semàntics].** Els sinònims, els antònims i la polisèmia. Competència per aprendre a aprendre.
- **Projecte TAC: Bloggegem!** Redacció d'un escrit sobre la valoració del projecte TAC fet durant el curs. Participació activa i reflexiva en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dins i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC. Tractament de la informació i competència digital. Competència per aprendre a aprendre.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprendre i analitzar un text expositiu. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Llengua i societat.** El domini lingüístic del català: distribució per territoris a l'Estat espanyol, l'Estat francès, el Principat d'Andorra i Itàlia. El bloc oriental i el bloc occidental i els seus dialectes. Accés a una web amb un auca sobre la Franja de Ponent i anàlisi de l'auca. Accés a una web sobre l'Escola Bressola de França i anàlisi del text. Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva. Conscienciació de pertànyer a una comunitat lingüística, social i cultural. Coneixement i respecte per les persones que parlen una varietat lingüística diferent a la nostra. Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals. Percepció de les dificultats de comunicació amb persones que parlen altres llengües, especialment amb les de l'entorn més pròxim, i plantejar possibles solucions verbals i no verbals per facilitar la comunicació. Competència lingüística. Competència social i ciutadana. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 32/124

Unitat 3: Literatura

- **Comunicació oral [Escoltar-Parlar].** L'exposició: anàlisi d'un reportatge de vídeo sobre una ruta literària: els espais per a la representació teatral a Catalunya. Elaboració de fitxes de les sales i espais destinats al teatre a Catalunya amb les dades més rellevants i exposició de la informació a classe. Competència artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Literatura.** El teatre: definició. Elements de la representació teatral: autor, director i actors. L'escenografia. El text teatral: el diàleg, el monòleg, les acotacions. Els actes i les escenes. Els gèneres teatrals: tragèdia, comèdia i drama. Accés a enllaços d'Internet sobre l'espai escènic i els elements que el formen i sobre com es fa una representació teatral. Competència artística i cultural. Tractament de la informació i competència digital.
- **Avaluació: Competències a punt!** Comprovació del grau d'assoliment dels conceptes de la unitat. Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autoregulació, coavaluació) del propi aprenentatge amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua catalana. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Taller de lectura.** Lectura d'un text teatral i representació d'una escena. Repartiments de papers: actors, director, tècnics de so, escenògrafs i encarregats de vestir i maquillatge. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Taller d'escriptura.** Escriure un guió de cinema d'una escena de pel·lícula a partir d'un text que s'ha d'adaptar: *El Club dels poetes morts* (1989), de Peter Weir. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Funcionament de la llengua [Lèxic-Barbarismes].** Els barbarismes. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.
- **Estratègies d'aprenentatge i tècniques d'estudi:** el subratllat, el resum, l'esquema. Competència d'aprendre a aprendre. Tractament de la informació i competència digital. Autonomia i iniciativa personal. Competència social i ciutadana. Competència artística i cultural.

Lectura (a concretar)

- Es presentarà l'autor, el contingut de l'obra (títol, argument i tema), l'humor, l'estructura, el temps i l'espai, els personatges, l'estil. Exposar l'opinió sobre la lectura i relacionar el contingut amb la pròpia experiència. Elaboració del retrat d'un superheroi inventat. Competència artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal. Competència d'aprendre a aprendre.

2n ESO:

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 33/124
	Programació Departament didàctic		

Bloc I. Comunicació

1. Funcions del llenguatge

- Reconeixement de les diferències contextuais i formals rellevants entre comunicació oral i escrita i entre els usos col·loquials i formals en els discursos aliens i a l'elaboració dels propis.
- Reconeixement d'alguns significats contextuais que poden adquirir les modalitats de l'oració.

2. La diversitat dels textos

- Tipus de textos, orals i escrits: textos espontanis i planificats.
- L'exposició i l'argumentació.
- La narració i la descripció. El diàleg

3. Habilitats lingüístiques

- 3.1. Escoltar, parlar i conversar.
- Comprensió de discursos de la vida quotidiana i de notícies d'actualitat pròximes als interessos de l'alumnat procedents dels mitjans de comunicació audiovisual.
- Exposició d'informacions preses dels mitjans de comunicació posant en relleu diferències en la manera de presentar els fets en diferents mitjans.
- Anàlisi i aplicació de les normes de l'intercanvi comunicatiu oral.
- Resum oral de textos.
- Narració oral, a partir d'un guió preparat prèviament, de fets relacionats amb l'experiència, presentada de manera seqüenciada i amb claredat.
- Utilització de la llengua per prendre consciència dels coneixements, les idees i els sentiments propis i per regular la pròpia conducta.
- Atenció a la genuïnitat de l'expressió oral i respecte per les opinions d'altri.
- 3.2. Llegir
- Comprensió de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat
- Comprensió de textos dels mitjans de comunicació i de l'àmbit acadèmic.
- Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries.
- Lectura expressiva en veu alta. Dramatització. Memorització.
- Actitud reflexiva i crítica referida a la informació de missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació.
- 3.3. Composició de textos escrits.
- Adquisició d'una lletra personal adequada a la seva maduresa, clara i diferent, amb ús normatiu de majúscules i minúscules.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 34/124
	Programació Departament didàctic		

- Composició de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat, com cartes, notes i avisos.
- Composició de textos propis dels mitjans de comunicació, especialment notícies, destinats a un suport imprès o digital.
- Composició, manuscrita o digital, de textos propis de l'àmbit acadèmic, especialment resums, exposicions senzilles, glossaris i conclusions sobre tasques i aprenentatges efectuats.
- Aplicació de l'estructura i la finalitat del text expositiu i del text argumentatiu.
- Conversió de textos orals en escrits.
- Interès per la composició escrita com font d'informació i aprenentatge, com forma de comunicar les experiències, idees, opinions i coneixements propis i com forma de regular la conducta.

Bloc II. Llengua i societat

1. La diversitat lingüística en el món actual:

- Procés de formació i transformació de les llengües.
- La realitat plurilingüe de l'Estat espanyol.
- *L'estatut jurídic de les llengües a les Illes Balears*. (Explicar-ho d'una manera molt senzilla i entenedora).

2. La variació social del català.

Bloc III. Coneixement de la llengua

1. Norma fonètica i ortogràfica:

- Sons consonàntics.
- Apòstrof, contracció, guionet.

2. Gramàtica

- Reconeixement i classificació de les diferents categories. El substantiu i l'adjectiu. El pronom (classificació). El determinant (classificació). El verb: la conjugació. L'adverbi. La preposició. La conjunció. La interjecció.
- Distinció entre paraules flexives i no flexives.
- Ús d'alguns mecanismes de referència interna, tant gramaticals (pronoms personals, possessius i demostratius) com lèxics (repeticions, sinònims i el·lipsi).
- Oracions simples. Estructures sintagmàtiques. Complementos del nom i del verb.

3. Lèxic

- Relacions entre paraules per la forma i pel significat: polisèmia i homonímia; sinonímia i antonímia.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 35/124
	Programació Departament didàctic		

- Vocabulari temàtic: la família, les eines, l'univers, la mesura del temps, la música.
- Bloc IV. L'educació Literària
 1. Desenvolupament de l'autonomia lectora i estimació per la literatura com a font de coneixement d'altres mons i cultures.
 - Lectura expressiva de textos en prosa i en vers.
 - Memorització de textos breus i recitació de poemes.
 - Lectura comprensiva d'obres literàries i revisió de lectures.
 2. Els gèneres literaris. Diferenciació dels principals subgèneres.
 - La lírica: el ritme i la rima. Mètrica. Versos i estrofes. Lectura comentada i recitat de poemes, fent atenció al valor simbòlic del llenguatge poètic, al sentit dels recursos retòrics més importants, reconeixent els procediments de la versificació i valorant la funció de tots aquests elements al poema.
 - La narrativa. De tradició oral: rondalla i llegenda. Escrita: conte i novel·la. Lectura comentada de relats, comparant i contrastant temes i elements de la història, formes d'inici, desenvolupament cronològic, desenllaços...
 3. Composició de textos d'intenció literària utilitzant alguns dels aprenentatges adquirits a les lectures comentades.
 - Interès i gust per transmetre les idees i els sentiments propis mitjançant textos amb intenció estètica i lúdica.
- Bloc V. Tècniques de treball
 1. Aplicació de diverses metodologies útils en l'adquisició d'informació:
 - Foment de la lectura comprensiva, la presa d'apuntes, el subratllat,...
 - Elaboració d'esquemes, quadres, resums.
 - Utilització dirigida de la biblioteca del centre i de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'informació i de models per a la composició escrita.
 - Ús de diccionaris generals i especialitzats (sinònims, refranys, locucions, dubtes, etc.) i de correctors ortogràfics dels processadors de textos.
 - Interpretació de les informacions lingüístiques que proporcionen els diccionaris escolars, les enciclopèdies i altres obres de consulta..
 2. Presentació acurada de la informació.
 - Distribució del text en l'espai.
 - Lletre personal adequada i llegible.
 - Elaboració d'escrius, tant manuscrits o digitals, respectant les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 36/124

3. Recursos que ofereixen els mitjans de comunicació de masses.

SEQÜENCIACIÓ DE CONTINGUTS (2N D'ESO)

1a Avaluació

UNITAT-1

El text narratiu: Tema i trama. La veu narrativa. Narració, descripció i diàlegs.
Adequació, cohesió i coherència.

El text narratiu oral.

El verb: Morfemes verbals. Els temps simples i compostos.

Ortografia: Les grafies *p/b, t/d, c/g*.

Literatura: L'amor.

UNITAT - 2

El text narratiu: La versemblança. Les tècniques narratives. La retrospecció i l'anticipació. L'adequació: el registre col·loquial.

El verb: Les formes no personals. Els participis regulars. Les perífrasis verbals.

Lèxic: Els sinònims geogràfics.

Ortografia: *b/v*.

Literatura: La mitologia.

UNITAT - 3

El text instructiu: Característiques. Recursos gramaticals.

L'adequació: el registre literari i el científic.

El text instructiu oral.

Morfosintaxi: Els pronoms.

Lèxic: La cuina.

Ortografia: La essa sorda i la essa sonora.

Literatura: El viatge.

2a Avaluació

UNITAT-4

El text instructiu: Consells i recomanacions. Itineraris. Tutorials.

Cohesió: la correlació dels temps verbals.

Morfosintaxi: Els pronoms febles.

Lèxic: Els neologismes.

Ortografia: La essa sorda i la serra sonora.

Literatura: L'aventura.

Sociolingüística: Les llengües que es parlen a Espanya.

UNITAT- 5

El text descriptiu: La descripció literaria. La descripció d'objectes.

Cohesió: l'anàfora i l'elisió.

El text descriptiu oral.

Morfosintaxi: Les preposicions.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 37/124

Lèxic: l'interior d'una habitació.
 Ortografia: Les grafies: *g/j, tg/tj*.
 Literatura: El paisatge.

UNITAT- 6

El text expositiu: Estructura i recursos. La definició. El paràgraf.
 El text expositiu oral.
 Morfosintaxi: Les conjuncions. Les interjeccions.
 Lèxic: Els manlleus.
 Ortografia: Les grafies *x/ix, tx/ig*.
 Literatura: La vida i la mort.

3a Avaluació

UNITAT- 7

El text argumentatiu: Estructura. Característiques. La contraargumentació.
 Els signes de puntuació.
 El text argumentatiu oral.
 Morfosintaxi: El sintagma. L'oració.
 Lèxic: Els oficis.
 Ortografia: La grafia *l·l*. Les grafies *m/n*.
 Literatura: EL misteri.

UNITAT- 8

El text argumentatiu: Tipus d'argument. Recursos per argumentar. Falsos raonaments.
 Tipus de lletra.
 Morfosintaxi: Les funcions sintàctiques.
 Lèxic: La polisèmia. L'homonímia.
 Ortografia: La grafia *h*. Les grafies *r/rr*
 Literatura: L'amistat.
 Sociolingüística: La formació del lèxic català.

3r ESO:

BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: ESCOLTAR I PARLAR

Escoltar

- Comprensió, interpretació i valoració de textos orals en relació amb l'àmbit d'ús: àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.
- Comprensió, interpretació i valoració de textos orals en relació amb la finalitat que persegueixen: textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 38/124
	Programació Departament didàctic		

- Observació, reflexió, comprensió i valoració del sentit global dels debats, col·loquis i converses espontànies, de la intenció comunicativa de cada interlocutor i aplicació de les normes bàsiques que els regulen.

Parlar

- Coneixement i ús progressivament autònom de les estratègies necessàries per a la producció i avaluació de textos orals.
- Coneixement, ús i aplicació de les estratègies necessàries per parlar en públic: planificació del discurs, pràctiques orals formals i informals i avaluació progressiva
- Participació en debats, col·loquis i converses espontànies mitjançant l'observació i el respecte de les normes bàsiques d'interacció, intervenció i cortesia que regulen aquestes pràctiques orals.

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR I ESCRIURE

Llegir

- Coneixement i ús de les tècniques i les estratègies necessàries per a la comprensió de textos escrits.
- Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos escrits d'àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.
- Lectura, comprensió i interpretació de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.
- Actitud progressivament crítica i reflexiva davant de la lectura, organitza raonadament les idees i les exposa i respecta les dels altres.
- Ús progressivament autònom dels diccionaris, de les biblioteques i de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'obtenció d'informació.

Escriure

- Coneixement i ús de les tècniques i les estratègies per a la producció de textos escrits: planificació, obtenció de dades, organització de la informació, redacció i revisió del text. L'escriptura com a procés.
- Escriure de textos relacionats amb l'àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.
- Escriure de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.
- Interès creixent per la composició escrita com a font d'informació i aprenentatge i com a forma de comunicar sentiments, experiències, coneixements i emocions.

BLOC 3. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

La paraula

- Reconeixement, ús i explicació de les categories gramaticals: substantiu, adjectiu, determinant, pronom, verb, adverbi, preposició, conjunció i interjecció.
- Reconeixement, ús i explicació dels elements constitutius de la paraula. Procediments per formar paraules.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 39/124

- Comprensió i interpretació dels components del significat de les paraules: denotació i connotació.
- Coneixement reflexiu de les relacions semàntiques que s'estableixen entre les paraules.
- Observació, reflexió i explicació dels canvis que afecten el significat de les paraules: causes i mecanismes. Metàfora, metonímia, paraules tabú i eufemismes.
- Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals reconeixent el seu valor social i la necessitat de cenyir-s'hi per aconseguir una comunicació eficaç.
- Utilització de diccionaris i altres fonts de consulta en paper i format digital sobre l'ús de la llengua.

Les relacions gramaticals

- Reconeixement, identificació i explicació de l'ús dels diferents grups de paraules: grup nominal, adjectival, preposicional, verbal i adverbial i de les relacions que s'estableixen entre els elements que els conformen en el marc de l'oració simple.
- Reconeixement, ús i explicació dels elements constitutius de l'oració simple: subjecte i predicat. Oracions impersonals, actives i oracions passives.

El discurs

- Reconeixement, ús i explicació dels connectors textuais i dels principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals com lèxics.
- Reconeixement, ús i explicació dels diferents recursos de modalització en funció de la persona que parla o escriu.
- L'expressió de l'objectivitat i la subjectivitat a través de les modalitats oracionals i les referències internes a l'emissor i al receptor en els textos.
- Explicació progressiva de la coherència del discurs tenint en compte les relacions gramaticals i lèxiques que s'estableixen en l'interior del text i la seva relació amb el context.

Les varietats de la llengua

- Coneixement dels orígens històrics de la realitat plurilingüe d'Espanya i valoració com a font d'enriquiment personal i com a mostra de la riquesa del nostre patrimoni històric i cultural.

Llengua i societat

- Les llengües com a elements configuradors de la identitat personal i col·lectiva. Actituds i prejudicis.
- Coneixement i reflexió de la diversitat lingüística en el món actual. Principals famílies lingüístiques.
- Coneixement de les llengües romàniques.
- Coneixement de les llengües de l'Estat espanyol i de com estan distribuïdes geogràficament.
- Coneixement del domini lingüístic. El nom de la llengua. La unitat de la llengua catalana i la variació geogràfica del català.
- Comprensió i anàlisi de l'origen i l'evolució de la llengua catalana.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 40/124
	Programació Departament didàctic		

- Reflexió sobre la relació de la llengua catalana amb altres llengües i identificació dels fenòmens de contacte. Comprensió i reconeixement del conflicte lingüístic.
- Coneixement de l'estatut jurídic de les llengües de les Illes Balears.
- Observació i coneixement de la variació social del català.
- Coneixement de l'Institut d'Estudis Catalans.

BLOC 4. EDUCACIÓ LITERÀRIA

Pla lector

- Lectura lliure d'obres de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement del món per aconseguir el desenvolupament dels seus propis gustos i interessos literaris i la seva autonomia lectora.
- Introducció a la literatura a través dels textos.
- Aproximació als gèneres literaris i a les obres més representatives de la literatura catalana des de l'edat mitjana fins al segle XVIII a través de la lectura i l'explicació de fragments significatius i, si és el cas, textos complets.

Creació

- Redacció de textos d'intenció literària a partir de la lectura de textos i l'ús de les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa.
- Consulta i ús de fonts i recursos variats d'informació per dur a terme treballs.

A partir de la divisió del curs escolar en tres trimestres, és previst de desenvolupar en cadascun dues unitats didàctiques de què consta la programació del curs. Així mateix, d'acord amb les dates d'avaluació establertes pel centre, tenim previst dedicar un mes i mig per a cada unitat didàctica, temps que pot variar en funció dels diferents dies festius del curs i de les situacions particulars que sorgeixin a l'aula durant el transcurs de les sessions. Els canvis que calgui fer en la programació per adaptar-se a aquestes circumstàncies particulars es reflectiran en el quadern del professor de cada un dels grups classe d'aquest nivell de 3r d'ESO en què s'aplica la programació.

PRIMER TRIMESTRE

UNITAT 1

Comunicació oral [Escoltar-Parlar]. Adequació dels textos a la situació comunicativa: anàlisi d'un reportatge. Participació activa en interaccions orals. Producció de textos orals: recitació d'un rap.

Comprensió lectora. Lectura expressiva i guiada d'obres de la literatura juvenil adequades a l'edat i coneixement d'autors i obres clàssiques. Comprensió del contingut i treball del lèxic.

Expressió escrita. El text i les seves propietats: l'adequació del text a la situació comunicativa (canal, tema, registre, finalitat). Textos expressius i apel·latius. Textos informatius: l'exposició. Producció de textos escrits amb intencions comunicatives diverses (expressius, apel·latius, informatius). Procediment de planificació per

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 41/124

aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos escrits.

Coneixement de la llengua [Morfologia i sintaxi]. L'oració: definició i estructura (predicat i subjecte). El sintagma: definició i tipus: SN, SV, SAdj, SAdv i SPrep. El subjecte: pautes per reconèixer-lo; estructura; tipus (explícit, el·líptic i pacient). Substitució pronominal del subjecte. Els determinants i els pronoms.

Funcionament de la llengua [Ortografia]. Sons i lletres. La vocal neutra: al lexema, a final de mot, a les desinències verbals; O/U àtones; B/V; essa sorda i essa sonora.

UNITAT 1.2

Comunicació oral [Escoltar-Parlar]. La relació entre la música i la literatura: anàlisi d'un reportatge sobre el *lied* català.

Dimensió literària. La poesia: definició. Tipus: lírica i narrativa. La mètrica: el metre, el ritme i la rima. Agrupacions de versos: estrofes i composicions. Els recursos retòrics. Els temes de la poesia. Els tòpics literaris. Els primers textos literaris en llengua catalana: la literatura trobadoresca.

Llengua i ús. Els orígens del català.

Lectura d'una obra. Lectura guiada d'una selecció de poemes. Anàlisi mètrica i de contingut dels poemes.

Taller de lectura. Lectura pautaada de diversos poemes: identificació de mots clau, d'idees principals, de figures retòriques.

Taller d'escriptura. Escriure un poema després d'una planificació rigorosa que pren en compte la mètrica, la rima, les figures retòriques i les tòpics literaris.

UNITAT 2

Comunicació oral [Escoltar-Parlar]. El debat: anàlisi d'un reportatge. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Valoració crítica en l'acceptació del contingut de missatges orals. Participació activa en interaccions orals: intervenció en un debat a l'aula. Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i de les idees. Actitud de cooperació i respecte envers les diferències d'opinió.

Comprensió lectora. Lectura expressiva i guiada d'un fragment de la literatura juvenil adequada a l'edat i coneixement d'autors i obres contemporànies. Comprensió del contingut i treball del lèxic. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos d'Internet que relacionen la lectura amb el món real.

Expressió escrita. El text i les seves propietats: la coherència textual. Coherència dels paràgrafs i de les oracions. Jerarquia de les idees. Anàlisi del text argumentatiu. Identificació de l'ordre jeràrquic de les idees en un text. Elaboració d'un text coherent sobre el turisme. Elaboració d'una argumentació a partir d'un esquema donat. Procediment de planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos escrits. Ús de la puntuació del text escrit en relació amb la distribució i ordenació de les idees expressades.

Coneixement de la llengua [Morfologia i sintaxi]. El predicat: definició i estructura. Verbs transitius i intransitius. Perífrasis verbals. Tipus de predicat: predicat nominal i predicat verbal. Tipus d'oracions segons el predicat (atributives/predicatives;

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 42/124
	Programació Departament didàctic		

passives/actives;perifràstiques/reflexives;intransitives/transitives;
reflexives/recíproques.

Llengua i ús: la llengua a l'època medieval: context sociocultural.

Dimensió literària: Ramon Llull i la literatura religiosa i moral.

Lectura d'una obra. Lectura guiada d'una selecció de textos. Anàlisi i comentari guiat.

Taller de lectura. Lectura pautada de diversos fragments de textos de Ramon Llull i la literatura religiosa i moral.

Funcionament de la llengua [Ortografia]. Sons i lletres: J/G; X/IX; TX/IG; M/N/P; H; R/RR.

UNITAT 2.1

Comunicació oral [Ecoltar-Parlar]. La relació entre el cinema i la literatura. Descripció.

Dimensió literària. Elements que fan que una obra sigui clàssica. La narració. Tipus de narracions (conte i novel·la). Els elements narratius, personatges acció, estructura, temps, espai. personatges, punt de vista del narrador i tipus de discurs. Classificació del punt de vista del narrador: extern i intern. Classificació dels tipus de discurs: narració, descripció, diàleg i monòleg interior. El conte (popular o tradicional i culte o literari). La novel·la (policíaca, de ciència ficció, històrica). Les cròniques medievals.

Llengua i ús. La llengua a l'època medieval: context polític.

Lectura d'una obra. Lectura guiada d'una obra de la literatura universal. Presentació de l'autor i de l'obra. Anàlisi de l'estructura, del narrador, del temps, de l'espai, dels personatges i del tipus de discurs. Valoració crítica de l'obra.

Taller de lectura. Pautes per comprendre tots els sentits d'un text i interpretar els recursos retòrics adequadament.

Taller d'escriptura. Les metàfores com a element expressiu. Redacció d'un monòleg interior amb especial atenció a la inclusió de metàfores.

SEGON TRIMESTRE

UNITAT 3

Comunicació oral [Ecoltar-Parlar]. La publicitat i la persuasió: anàlisi d'una entrevista a les protagonistes d'un anunci televisiu. Anàlisi de seqüències audiovisuals. Producció de textos orals audiovisuals: creació d'un vídeo publicitari. Procediment de planificació per aconseguir coherència en els textos orals.

Comprensió lectora. Lectura expressiva i guiada d'obres de la literatura adequades a l'edat i coneixement de l'autor i la seva obra. Comprensió del contingut i treball del lèxic. Adquisició d'informació a través d'Internet.

Expressió escrita. El text i les seves propietats: els textos persuasius i la cohesió lèxica dels textos. Les funcions del llenguatge en la publicitat (apel·lativa, referencial, estètica). Identificació de les intencions de l'emissor mitjançant les modalitats textuais. Anàlisi de missatges persuasius audiovisuals i escrits. Les paraules clau i els camps lèxics. Elaboració de missatges escrits persuasius. Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna de les idees en els textos, amb èmfasi especial en la cohesió lèxica. Ús de la puntuació en relació amb

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 43/124

l'organització oracional i amb la forma del text. Estructuració del text en relació amb els aspectes formals.

Llengua i ús: la llengua en els segles XIV i XV

Dimensió literària: la literatura humanista.

Lectura d'una obra. Lectura guiada d'una selecció de textos. Anàlisi i comentari guiat.

Taller de lectura. Lectura pautada de diversos fragments de i la literatura humanista.

Coneixement de la llengua [Morfologia i sintaxi]. El complement directe (CD): definició, estructura, substitució pronominal. El complement indirecte (CI): definició, estructura, substitució pronominal.

Funcionament de la llengua [Ortografia]. Sons i lletres: L/L·L/LL; P/B; T/D; C/G; dígrafs, apòstrof; guionet.

UNITAT 3.1

Comunicació oral [Escoltar-Parlar]. La relació entre l'art i la literatura: anàlisi d'un reportatge sobre els diversos tipus d'edificis que han servit d'espai teatral al llarg de la història. Exposició exhaustiva sobre algun famós espai teatral antic.

Dimensió literària. El teatre. Tipus de discurs: acotacions, diàleg, monòleg i apart. Estructura del text teatral: externa (actes i escenes) i interna (plantejament, nus i desenllac). Classificació dels personatges (principals i secundaris). Els subgèneres teatrals: tragèdia, comèdia, drama i sainet.

Lectura d'una obra. Lectura guiada d'una obra clàssica de la literatura: *El malalt imaginari*, de Molière. Presentació de l'autor i de la seva obra. Comprensió del contingut i anàlisi del tipus de discurs, els personatges i l'estructura. Valoració crítica de l'obra.

Taller de lectura. Lectura d'un text teatral. Importància del diàleg per conèixer el caràcter i mòbils dels personatges.

Taller d'escriptura. Contraposició entre el discurs narratiu i el teatral. Escripció d'un fragment teatral a partir de pautes donades.

UNITAT 4

Comunicació oral [Escoltar-Parlar]. El text instructiu: anàlisi d'un programa de televisió en què una reportera fa el seguiment de la feina d'un cuiner mentre prepara un plat. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Producció de textos orals: exposició d'un text instructiu davant de l'aula. Procediment de planificació per aconseguir coherència en els textos orals. Cerca d'informació i hàbits de consulta.

Comprensió lectora. Lectura expressiva i guiada d'un fragment teatral de la literatura catalana adequat a l'edat i coneixement de l'autor i la seva obra. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos d'Internet que relacionen la lectura amb el món real.

Expressió escrita. La notícia: estructura i jerarquia de les idees. Producció de textos: elaboració d'un text expositiu a partir d'un esquema donat. Els organitzadors textuals: els connectors. Identificació i ús dels connectors textuals, com a elements

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 44/124

essencials per a la cohesió interna de les idees. Planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos escrits.

Llengua i ús: la llengua en els segles XIV i XV: el context polític i els usos socials

Dimensió literària: la novel·la cavalleresca.

Lectura d'una obra. Lectura guiada d'una selecció de textos. Anàlisi i comentari guiat.

Taller de lectura. Lectura pautada de diversos fragments de : la novel·la cavalleresca.

Coneixement de la llengua [Morfologia i sintaxi]. L'atribut: definició, estructura, substitució pronominal. El predicatiu: definició, estructura, substitució pronominal.

Funcionament de la llengua [Ortografia]. Accentuació: hiats i diftongs; regles d'accentuació. Competència d'aprendre a aprendre.

TERCER TRIMESTRE

UNITAT 5 LLENGUA

Comunicació oral [Escoltar-Parlar]. Les prediccions: anàlisi d'un reportatge sobre prediccions del futur humà. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Anàlisi pautada dels diferents codis informatius que es troben en un missatge audiovisual: finalitat de les imatges. Producció de textos orals: formulació de preguntes a un grup d'«experts» que fan prediccions sobre el futur i el progrés. Ús d'estratègies comunicatives per reformular els missatges i adaptar-se als interlocutors. Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i de les idees. Cerca d'informació i hàbits de consulta.

Comprensió lectora. Lectura expressiva i guiada d'obres de la literatura catalana adequades a l'edat i coneixement d'autors i obres contemporànies. Comprensió del contingut i treball del lèxic.

Expressió escrita. L'opinió: la carta al director i l'editorial. Transformació d'una carta d'opinió en una notícia i a la inversa. Producció de textos escrits amb intencions comunicatives diverses: de persuasiu a notícia. Els organitzadors textuais: els connectors de causa i de conseqüència. Producció de textos escrits: redacció d'una argumentació a partir d'un mapa conceptual sobre un tema donat. Planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos escrits. Identificació i us dels connectors textuais, com a elements essencials per a la cohesió interna de les idees.

Llengua i ús. La llengua en els segles XIV i XV: el context polític i els usos socials

Dimensió literària. La poesia del segle XV.

Lectura d'una obra. Lectura guiada d'una selecció de textos. Anàlisi i comentari guiat.

Taller de lectura. Lectura pautada de diversos fragments de la poesia del segle XV.

Coneixement de la llengua [Morfologia i sintaxi]. El complement circumstancial (CC): definició, situació dins l'oració, tipus (lloc, temps, mode, quantitat, companyia, instrument, causa, finalitat, matèria), estructura, substitució pronominal. El complement de regim verbal (CRV): definició, preposicions que l'introdueixen, estructura, substitució pronominal. El complement agent (CAg): definició, pas d'oració activa a passiva.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 45/124

Funcionament de la llengua [Ortografia]. Accentuació de E/O. L'accent diacrític i la dièresi.

UNITAT 6 LENGUA

Comunicació oral [Escoltar-Parlar]. El reportatge i l'entrevista: anàlisi d'un reportatge sobre l'atac més important de la història a Internet. Participació activa en interaccions orals. Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants del text oral. Producció de textos orals: fer el paper d'entrevistat i entrevistador d'un personatge inventat i d'un de real.

Comprensió lectora

Expressió escrita. La crònica i el reportatge. Estructura de la narració: ordenació decreixent i ordenació creixent. Producció de textos: transformació d'un reportatge en una notícia, i d'una crònica en una notícia. Producció de textos escrits amb intencions comunicatives diverses. Valoració crítica en l'acceptació del contingut de missatges escrits. Anàlisi, planificació i producció de textos tenint en compte el canal, l'ús social del llenguatge, la finalitat comunicativa, la coherència, la cohesió i el tipus de text. Us de la puntuació en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text. Estructuració del text en relació amb els aspectes formals.

Llengua i ús. La llengua en els segles XVI, XVII i XVIII.

Dimensió literària. El Renaixement, el barroc i el neoclassicisme.

Lectura d'una obra. Lectura guiada d'una selecció de textos. Anàlisi i comentari guiat.

Taller de lectura. Lectura pautada de diversos fragments del segle XVI, XVII i XVIII.

Coneixement de la llengua [Morfologia i sintaxi]. Combinacions dels pronoms personals febles: on se situen, com s'uneixen al verb i entre ells, combinacions possibles (CD+CI; CD+CC; CRV).

Funcionament de la llengua [Ortografia]. Puntuació: la coma; el punt i coma; els dos punts; els punts suspensius; el guió; les cometes.

Llengua i societat. La diversitat lingüística a Europa. Les famílies lingüístiques. Els alfabetes. Les llengües romàniques. Fenòmens de contacte entre llengües: monolingüisme, bilingüisme i diglòssia. Llengua dominant, llengua minoritària i llengua minoritzada. Normalització lingüística versus substitució lingüística. Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva. Conscienciació de pertànyer a una comunitat lingüística, social i cultural. Coneixement i respecte per les persones que parlen una llengua o varietat diferent a la catalana. Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals. Conscienciació que no hi ha cap llengua que sigui inherentment superior o inferior – independentment dels parlants de cada una – i que totes estan adaptades a les necessitats de les persones que les parlen.

UNITAT 6.1

Comunicació oral [Escoltar-Parlar]. La relació entre l'art i la literatura: anàlisi d'un reportatge sobre els diversos tipus d'edificis que han servit d'espai teatral al llarg de la història. Exposició exhaustiva sobre algun famós espai teatral antic.

Dimensió literària. El teatre. Tipus de discurs: acotacions, diàleg, monòleg i apart. Estructura del text teatral: externa (actes i escenes) i interna (plantejament, nus i

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 46/124

desenllaç). Classificació dels personatges (principals i secundaris). Els subgèneres teatrals: tragèdia, comèdia, drama i sainet.

Lectura d'una obra. Lectura guiada d'una obra clàssica de la literatura: Lucrècia Presentació de l'autor i de la seva obra. Comprensió del contingut i anàlisi del tipus de discurs, els personatges i l'estructura. Valoració crítica de l'obra.

Taller de lectura. Lectura d'un text teatral. Importància del diàleg per conèixer el caràcter i mòbils dels personatges.

Taller d'escriptura. Contraposició entre el discurs narratiu i el teatral. Escripció d'un fragment teatral a partir de pautes donades.

Funcionament de la llengua [Lèxic]. Procediments de formació de paraules. Habilitació. Precisió lèxica. Barbarismes.

Lectures obligatòries (una per a cada trimestre): - *El secret del meu turbant* de Nadia Ghulam de l'Ed. Labutxaca; *Camp de maduixes* de Jordi Sierra i Fabra de l'Ed. Cruïlla; *LoKus* de Ponç Pons de l'Ed. El gall editor.

Temporització, seqüenciació de continguts

1 a avaluació: unitats 1 i 2 del llibre de text, literatura s.XII i XIII; activitats complementàries; i, altres a través del moodle o google drive.

2 a avaluació: unitats 3 i 4 del llibre de text, literatura s. XIV i XV; activitats complementàries; i, altres a través del moodle o google drive.

3 a avaluació: unitats 5 i 6 del llibre de text, activitats complementàries, literatura segles XVI, XVII i XVIII; i, altres a través del moodle o google drive.

4t ESO:

El currículum de l'àrea de Llengua catalana i literatura s'agrupa en diversos blocs. Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge es formulen per a 4t d'Educació Secundària.

En la redacció s'ha respectat la numeració dels criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge tal com apareixen en el **Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.**

Bloc 1. Comunicació oral: Escoltar i parlar

- Escoltar

Comprensió, interpretació i valoració de textos orals en relació amb l'àmbit d'ús: àmbit personal, acadèmic, social i àmbit laboral.

Comprensió, interpretació i valoració de textos orals en relació amb la finalitat que persegueixen: textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.

Observació i comprensió del sentit global de debats, col·loquis, entrevistes i converses espontànies de la intenció comunicativa de cada interlocutor i aplicació de les normes bàsiques que regulen la comunicació.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 47/124

- Parlar
Coneixement i ús progressivament autònom de les estratègies necessàries per a la producció de textos orals.
Coneixement, ús i aplicació de les estratègies necessàries per parlar en públic i dels instruments d'autoavaluació en pràctiques orals formals o informals.
Coneixement, comparació, ús i valoració de les normes de cortesia de la comunicació oral que regulen les converses espontànies i altres pràctiques discursives orals pròpies dels mitjans de comunicació. El debat.

Bloc 2. Comunicació escrita: Llegir i escriure

Continguts

- Llegir
Coneixement i ús progressiu de tècniques i estratègies de comprensió escrita.
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos escrits en relació amb l'àmbit personal, acadèmic, social i laboral.
Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.
Actitud progressivament crítica i reflexiva davant de la lectura.
Ús progressivament autònom dels diccionaris, de les biblioteques i de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'obtenció d'informació.
- Escriure
Coneixement i ús de les tècniques i estratègies per a la producció de textos escrits: planificació, obtenció de dades, organització de la informació, redacció i revisió.
Esriptura de textos propis de l'àmbit personal, acadèmic, social i laboral.
Esriptura de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.
Interès per la composició escrita com a font d'informació i aprenentatge, com a forma de comunicar les experiències i els coneixements propis, i com a instrument d'enriquiment personal i professional.

Bloc 3. Coneixement de la llengua

Continguts

- La paraula
Observació, reflexió i explicació dels valors expressius i de l'ús de les diferents categories gramaticals, amb especial atenció a l'adjectiu, als diferents tipus de determinants i als pronoms.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 48/124

Observació, reflexió i explicació dels valors expressius i de l'ús de les formes verbals en textos amb diferent intenció comunicativa.

Observació, reflexió i explicació de l'ús expressiu dels prefixos i sufixos, reconeix aquells que tenen origen grec i llatí, i explica el significat que aporten a l'arrel lèxica i la seva capacitat per a la formació i creació de noves paraules.

Observació, reflexió i explicació dels diferents nivells de significat de paraules i expressions en el discurs oral o escrit.

Utilització de diccionaris i altres fonts de consulta en paper i format digital sobre la normativa i l'ús no normatiu de les paraules i interpretació de les informacions lingüístiques que proporcionen els diccionaris de la llengua: gramaticals, semàntiques, registre i ús.

- Les relacions gramaticals

Observació, reflexió i explicació dels límits sintàctics i semàntics de l'oració simple i la composta, de les paraules que relacionen els diferents grups que en formen part i dels seus elements constitutius.

Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals, reconeixement del seu valor social i la necessitat de cenyir-s'hi en l'escriptura per obtenir una comunicació eficient.

El discurs

Observació, reflexió i explicació i ús dels trets característics que permeten diferenciar i classificar els diferents gèneres textuais, amb especial atenció als discursos expositius i argumentatius.

Observació, reflexió i explicació de l'ús de connectors textuais i dels principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals (substitucions pronominals) com lèxics (el·lipsi i substitucions mitjançant sinònims i hiperònims).

- Les varietats de la llengua

Coneixement dels diferents registres i factors que incideixen en l'ús de la llengua en diferents àmbits socials i valoració de la importància d'utilitzar el registre adequat segons les condicions de la situació comunicativa.

- Llengua i societat

Coneixement i reflexió de la variació lingüística: geogràfica, social, funcional i històrica.

Coneixement de la llengua estàndard i el registre formal. Comprensió del procés d'estandardització.

Coneixement i reflexió de llengües de l'Estat espanyol i normativa legal.

Coneixement de l'estatut jurídic de les llengües a les Illes Balears.

Coneixement i reflexió de les llengües d'Europa, estudi de la planificació i dels processos de normalització en aquests països.

Coneixement i observació envers la situació sociolingüística actual.

Coneixement i descripció dels aspectes més elementals de la situació sociolingüística i legal de les llengües de l'Estat espanyol.

Coneixement de les normes que regulen la relació democràtica entre parlants de les diverses llengües de l'Estat.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 49/124

Bloc 4. Educació literària

Continguts

- Pla lector

Lectura lliure i optativa d'obres de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement del món per aconseguir el desenvolupament dels seus propis gustos i interessos literaris i la seva autonomia lectora.

Introducció a la literatura a través dels textos.

Aproximació a les obres més representatives de la literatura catalana dels segles XIX i XX als nostres dies a través de la lectura i explicació de fragments significatius i, si és el cas, d'obres completes.

Lectures obligatòries (una per a cada trimestre): *-Mar i cel* d'Àngel Guimerà (Dagoll Dagom).de l'Ed E62; Recull de poemes; *Aloma* de Mercè Rodoreda de l'Ed. E62

- Creació

Redacció de textos d'intenció literària a partir de la lectura de textos del segle XX, i utilització de les convencions formals del gènere seleccionat amb intenció lúdica i creativa.

Consulta de fonts d'informació variades per dur a terme treballs adequats.

Temporització, seqüenciació de continguts

-1 a avaluació: unitats 1, 2 i 3 del llibre de text, activitats complementàries i altres a través del moodle o google drive.

-2 a avaluació: unitats 4, 5 i 6 del llibre de text, activitats complementàries i altres a través del moodle o google drive.

-3 a avaluació: unitats 7, 8 i 9 del llibre de text, activitats complementàries i altres a través del moodle o google drive.

6. METODOLOGIA

a) **Criteris per al disseny de les activitats a cada curs amb atenció a les competències clau i als diferents nivells d'aprenentatge (activitats bàsiques, d'ampliació i de reforç)**

Treballar de forma competencial en l'aula suposa un canvi metodològic important; el docent passa ser un gestor de coneixement de l'alumnat i l'estudiant adquireix més protagonisme.

L'àrea de Llengua catalana i literatura s'ha de contemplar des de dues perspectives: perspectives: la consecució d'objectius a través de continguts del currículum i el

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 50/124

desenvolupament d'habilitats que afavoresquin l'aprenentatge dels alumnes en altres àrees.

En aquest procés és necessari **l'entrenament individual i el treball reflexiu** de procediments bàsics de l'assignatura: la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita i l'argumentació, que són extrapolables a altres àrees i contextos d'aprenentatges.

En alguns aspectes de l'àrea, fonamentalment en aquells que tenen com a objectiu aconseguir les habilitats de comunicació entre iguals i el desenvolupament de l'expressió i comprensió oral, el **treball en grup col·laboratiu** aporta, a més de l'entrenament d'habilitats socials bàsiques i enriquiment personal des de la diversitat, una plataforma immillorable per entrenar la competència comunicativa.

Des del coneixement de la diversitat de l'aula i en resposta a les múltiples intel·ligències predominants en els alumnes, el desenvolupament d'activitats des de la **teoria de les intel·ligències múltiples** facilita que tot l'alumnat pugui arribar a comprendre els continguts que ha d'adquirir per al desenvolupament dels objectius d'aprenentatge.

En l'àrea de Llengua catalana i literatura és indispensable la vinculació a contextos reals, i l'aplicació dels conceptes més abstractes per millorar el desenvolupament lingüístic de l'estudiant. Per això, les tasques competencials proposades facilitaran aquest aspecte i permetran la contextualització d'aprenentatges en situacions quotidianes i properes als alumnes.

b) **Criteris per a l'organització del temps i dels espais. Formes d'organització de l'aula**

1rESO i 2nESO

A 1r d'ESO, el temps està organitzat de manera que cada setmana treballem, en una sessió, el projecte que plantegem als alumnes i en les altres dues sessions, incidim en l'àmbit (qüestions gramaticals, ortogràfiques, etc.) i habilitats (comprensió lectora, subratllat, paraules clau, etc.) Aquest treball es farà a través dels portàtils individuals de cada alumne, a través de la plataforma moodle.

Hi ha recerca d'informació per elaborar un treball escrit del qual després han de fer una exposició oral.

Recerca d'informació sobre un tema determinat del qual, abans o després, es veu un vídeo.

L'agrupació dels alumnes dins l'aula es diversa ja que tenen diferents professors, però sempre que hi ha treballs col·laboratius es pot canviar la disposició de les taules. Aproximadament cada mes hi ha un mínim d'un parell d'activitats que impliquen agrupaments diferents.

3r ESO

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 51/124

El temps de cada sessió està organitzat, en general, de la manera següent: els primers 15 minuts es dediquen al foment de la lectura (Pla lector), durant els quals l'alumnat treu el llibre que ha escollit per llegir aquell trimestre i llegeix en silenci, i els 40 minuts restants es dediquen als continguts de l'àrea (realització d'activitats, explicacions, correcció, etc.).

Pel que fa a l'organització de l'espai, a les aules en què estam limitats per l'espai físic l'alumnat es distribueix en files de 3, i en aquelles aules en què l'espai físic ho permet els alumnes estan agrupats de 4 en 4 afavorint d'aquesta manera el treball cooperatiu.

4t ESO

El temps de cada sessió està organitzat, en general, de la manera següent: comencem la sessió corregint les activitats pendents i després es passa a avançar en els continguts programats.

Pel que fa a l'organització de l'espai, a les aules en què estam limitats per l'espai físic l'alumnat es distribueix en files de 3, i en aquelles aules en què l'espai físic ho permet els alumnes estan agrupats de 4 en 4 afavorint d'aquesta manera el treball cooperatiu.

c) Materials i recursos didàctics

La metodologia seguida pel Departament de Català en cada matèria que s'imparteix i en cada curs ha estat acordada i és coherent amb el principi que l'alumne demostrï l'adquisició de les competències bàsiques, i assolixi els objectius a través dels continguts seleccionats. Cal dir que tots els materials i recursos didàctics són en llengua catalana.

a) Organització

En general, els 55' que dura la classe es distribuïrien així: en primer lloc, recordarem el que s'ha treballat la classe anterior i es corregiran deures que hagin quedat pendents. Després, dediquem un temps a l'explicació oral que es recolzarà amb els materials didàctics pertinents per a cada cas. Faran activitats a través del moodle, etc. i per acabar la classe, faríem un petit recordatori del que s'ha treballat en aquella sessió.

b) Materials i recursos didàctics

Llibres de text

Diccionari propi corresponent (es recomanaria el *Diccionari manual de la Llengua catalana*, Vox-Barcanova),

Llibres de lectura: lectures obligatòries a tots els nivells.

Biblioteca: El seu objectiu bàsic és saber fer el seu propi ús a través de la recerca d'informació o d'ampliació d'algun tema en concret, a part de l'ús propi dels llibres que fa l'alumne, individualment i de manera voluntària.

Material fotocopiats.

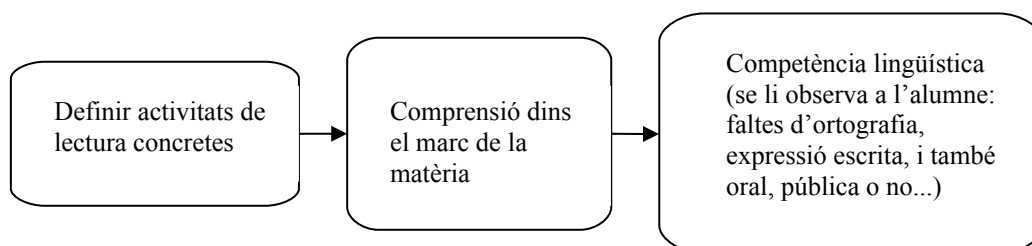
	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 52/124

Ordinadors (xarxipèlag, aula mòbil), pàgines web (Viquipèdia, webquest, youtube...)

Material d'àudio i audiovisual.

d) El tractament de la lectura

Aquí cal incloure les mesures per al foment de la lectura a cada curs.

Lectura curta i adaptada al nivell amb preguntes de comprensió lectora i resum amb un màxim de línies als primers cursos.

A 1r i 2n d'ESO, el tractament de les lectures obligatòries es farà amb preguntes de comprensió per capítols per assegurar-nos que l'alumne ho està seguint i, finalment, un examen.

Observar l'ortografia i la facilitat per redactar (coherència...)

Contar anècdotes a classe, després de fer-ne un treball de recerca (font: avis, internet...)

Preparar un tema (no exclusivament literari) i presentar-lo a classe.

Les activitats plantejades són vàlides per a tota l'ESO i el Batxillerat.

e) Utilització de les Tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)

Ús del xarxipèlag per fer recerca i presentar-la a través del Moodle. Com que el temps de les classes a l'institut no és suficient, han d'acabar aquestes tasques a casa.

f) Contribució de la matèria a l'educació en valors

Els temes transversals que es treballaran són els que figuren a continuació. Es tractaran a l'aula tots els que siguin possibles a partir dels textos i les lectures que es treballin a l'aula.

Educació per la pau: Acceptació de les opinions i creences d'altres persones.

La salut i l'educació sexual. Actituds positives amb relació al coneixement i cura del cos. Informació sobre la sexualitat i prevenció de malalties.

La igualtat entre les persones. Educació per la igualtat entre els sexes i entre persones de diferents races i/o cultures. Rebuig dels prejudicis, etc.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 53/124

El medi ambient. Sensibilització pels elements físics i biològics del medi natural.

El consum. Comprensió de la necessitat de consumir en funció de les necessitats reals de l'individu.

Civisme i moral. Actitud receptiva, col·laboradora i tolerant.

g) La prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia

S'intentarà, a través de textos reals, vídeos, treballar els temes de la violència de gènere i qualsevol tipus de violència per erradicar aquests temes dels nostres alumnes.

h) Els elements transversals tractats.

Vegeu l'apartat f) anterior.

i) Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

En cada avaluació s'analitzaran els resultats obtinguts i s'estudiaran les causes dels resultats que puguin ser millorables per poder pensar activitats adients a cada cas per poder avançar. En donar les notes als alumnes (final de cada avaluació) revisem el procés d'ensenyament-aprenentatge amb una posada en comú i amb qüestionaris, de forma que podem avaluar la nostra tasca docent.

7. AVALUACIÓ

a) Procediments i activitats d'avaluació

Es determinen per a cada curs de l'ESO les possibles activitats d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat

Per recuperar un examen que els alumnes no han pogut fer el dia marcat o bé la presentació d'un treball, exposició oral, etc., tan sols si és justificat podran repetir la feina o examen encomanat. En cas contrari, la qualificació serà negativa.

L'avaluació de les competències es durà a terme a través dels punts següents:

- El desenvolupament de la matèria.
- El reconeixement de la pròpia competència bàsica.
- El nivell d'aptitud assolit en cadascuna de les vuit competències.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 54/124

- Vegem-ho:

- *El domini de la llengua oral i escrita en múltiples contexts*

Expressar pensaments, emocions, vivències i opinions; donar coherència i cohesió al discurs; gaudir escoltant, dialogant, llegint i expressant-se de manera oral i escrita.

- *L'ús espontani de raonaments matemàtics*

Conèixer i fer servir els elements matemàtics bàsics en situacions reals o simulades de la vida quotidiana, i posar en pràctica processos de raonament que condueixin a la solució dels problemes, a l'obtenció d'informació i a la presa de decisions.

- *L'ús responsable del medi ambient i dels recursos naturals*

Ser conscient de la influència que té la presència humana en l'espai i de les modificacions que introdueix, adoptant una actitud crítica en l'observació de la realitat i en l'anàlisi dels missatges informatius i publicitaris, com també uns hàbits de consum responsable en la vida quotidiana.

- *L'autonomia i l'eficàcia en el tractament crític de la informació*

Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació per organitzar i processar la informació, i resoldre problemes reals de manera eficient, mostrant una actitud crítica i reflexiva.

- *La participació social i la valoració de la democràcia*

Exercir activament i responsable els drets i els deures de la ciutadania, valorant les diferències i reconeixent la igualtat de drets entre diferents col·lectius, especialment, entre homes i dones.

- *La capacitat d'expressar-se artísticament i gaudir fent-ho*

Desenvolupar la iniciativa, la imaginació i la creativitat per dur a terme creacions pròpies; conèixer les diferents manifestacions culturals i artístiques; interessar-se per la conservació del patrimoni.

- *El control de les capacitats d'aprenentatge pròpies*

Ser conscient del que se sap i del que s'ha d'aprendre; conèixer les potencialitats i les mancances pròpies, aprofitant les primeres i cercant motivació i voluntat per superar les segones.

- *La capacitat d'escollir i de tirar endavant projectes individuals i col·lectius*

Marcar-se objectius, planificar, mantenir la motivació, prendre decisions, actuar, autoavaluar-se, extreure conclusions, aprendre dels errors, valorar les possibilitats de millora, etc.

Per tant, aquestes competències implicaran tenir en compte que a l'inici del curs, realitzarem un diagnòstic inicial per saber el nivell de coneixements i d'habilitats dels alumnes, i el grau d'assumpció dels valors que es treballaran. A partir de l'anàlisi que en farem, podrem programar les estratègies per a l'adquisició dels continguts a través de les activitats i la metodologia que, tenint en compte la diversitat de l'alumnat, faciliti a cadascun d'ells l'assoliment -mínim, almenys- dels objectius.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 55/124

Críteris d'avaluació (1r, 2n i 3r d'ESO)

Català 1r/2n/3r/4tESO:

1. La puntualitat en el lliurament de les diferents feines : resums, exercicis de comprensió lectora, redaccions, poesies, etc.
2. La constància en la feina diària a casa i a classe.
3. L'assistència i la puntualitat a les classes.
4. El respecte a les persones i a les coses que formen part de l'aula.
5. Portar el material necessari.
6. Els controls de continguts de la matèria i els de comprensió i expressió escrita.
7. L'ús del català com a vehicle de comunicació. En el cas dels alumnes castellanoparlants i estrangers se'n valorarà més l'esforç.
8. La presentació dels treballs. S'han d'haver seguit obligatòriament les directrius donades per presentar treballs.

Per tant, els continguts s'avaluaran a través d'exàmens, treballs de recerca, redaccions, comentaris, dictats, feina diària...

Críteris d'avaluació (1r d'ESO)

1. Copsar les idees essencials i la intenció de textos orals i escrits d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat i en l'àmbit acadèmic; expressar-ne el contingut de forma oral i escrita; captar la idea global d'informacions escoltades a la ràdio o a la televisió i seguir instruccions poc complexes per realitzar tasques d'aprenentatge.

Es pretén avaluar la comprensió oral i escrita de textos, tant la sintètica (captar la idea principal d'un text proper a l'alumne o alumna o escoltat/llegit a mitjans de comunicació), com l'analítica (recordar i dur a terme les diferents passes d'un text instructiu poc complex, identificar els enunciats en què apareix explícit el tema general, distingir les parts d'un text, etc.). La comprensió de textos ha esdevingut fonamental en la nostra societat i és imprescindible l'establiment de proves orals d'acord amb la tipologia textual amb un nivell d'exigència creixent si es vol aconseguir desenvolupar l'esperit crític de l'alumnat davant diferents fonts d'informació i la seva competència en la comprensió de textos dins l'àmbit acadèmic.

2. Identificar i descriure les característiques i funció social dels mitjans de comunicació i d'altres textos de la cultura de masses, reconèixer l'ús peculiar dels llenguatges verbals i no verbals en la construcció dels seus missatges i distingir entre la dimensió informativa i la persuasiva i manipuladora.

L'avaluació de la capacitat de l'alumnat per destriar les informacions objectives de les que només volen manipular l'emissor és fonamental per desenvolupar l'actitud

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 56/124
	Programació Departament didàctic		

crítica de l'alumne o l'alumna, així com per avaluar si és capaç de distingir el tema principal d'un text i la finalitat d'aquest.

3. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les normes d'ús lingüístic per solucionar problemes de comprensió de textos orals i escrits.

Es tracta d'avaluar si l'alumnat sap donar un valor als aprenentatges que adquireix al llarg de la seva vida acadèmica. Així tindran especial importància els connectors textuais, les formes verbals pròpies de la narració, l'expressió del desig i el mandat, així com també la funció cohesionadora dels signes de puntuació, eines que ens ajuden a comprendre el text.

4. Aplicar els coneixements sobre la llengua per expressar-se oralment i per escrit de la forma més adequada a cada situació comunicativa.

Amb aquest criteri es pretén entrenar l'alumnat en la composició del text. Convé articular mecanismes per avaluar la seva adequació al registre i al canal, l'enfocament del tema, el grau de formalitat, l'estructura idònia per tal de fer el discurs més eficaç, la quantitat i la qualitat de la informació, la combinació equilibrada entre tema i repetició, l'ús d'exemples i qualsevol altre aspecte que afecti la composició global del contingut. És útil avaluar de manera constant i progressiva l'expressió oral de l'alumnat.

5. Realitzar narracions, exposicions i resums orals i escrits en suport paper o digital, d'una manera clara i ben estructurada amb l'ajuda de mitjans audiovisuals i de les noves tecnologies, emprant el registre adequat, respectant les normes gramaticals i ortogràfiques i valorant la importància de planificar i revisar el text.

Amb aquest criteri es pretén avaluar si l'alumnat sap usar els instruments adients per produir textos amb diferents finalitats. S'avaluarà la seva adequació al registre, al canal, al grau de formalitat i a la quantitat i qualitat de la informació. També és molt important avaluar la cohesió de les frases mitjançant connectors, l'ús d'una sintaxi adient amb nexes adequats, la morfologia, la varietat lèxica, les normes ortogràfiques, etc. S'ha de posar molta cura en l'avaluació constant de les produccions orals dels alumnes i és fonamental que l'alumnat no improvisi els textos sinó que s'acostumi a fer feina d'una manera programada. El professorat haurà de revisar la composició d'esquemes i guions, així com insistir en la importància de l'elaboració d'esborranys.

6. Utilitzar tècniques senzilles de maneig de la informació: recerca, elaboració i presentació amb ajuda dels mitjans tradicionals i l'aplicació de les noves tecnologies. S'ha de valorar la bona utilització de la gran quantitat d'informació que ens envaeix des dels mitjans de comunicació i les noves tecnologies. Saber fer un ús adequat de fonts (llibres de text, enciclopèdies i diccionaris –en qualsevol suport– i Internet) a l'hora de cercar la informació, valorant no només la recerca d'aquesta informació,

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 57/124

sinó la seva tria raonada, la seva qualitat i la quantitat idònia segons el tipus de treball i la seva extensió.

L'objectiu és que l'alumnat no improvisi els textos, sinó que s'avesi a fer-hi feina de manera sistemàtica i programada. Per això, el professorat haurà de vigilar la composició prèvia d'un esquema o un guió, per tal de verificar si l'estructura donada a la informació segueix un ordre correcte que permeti la màxima claredat expositiva. Si els textos són orals, és útil avaluar-los immediatament després per calibrar, amb l'ajuda de tot el grup classe, si els recursos no verbals han estat escaients o no.

7. Saber llegir expressivament textos en prosa, literaris o no, amb entonació, ritme i volum adequats i d'acord amb les regles ortològiques.

Es tracta de comprovar el domini d'aquesta tècnica que afavoreix una comprensió del text més ràpida a través de la pròpia veu, a la vegada que ajuda a fixar les característiques fonètiques mitjançant la pràctica de la lectura. A més, proporciona un mostrari fonètic que hauria de servir de magatzem ortològic al qual l'alumnat pot recórrer quan necessita enunciar un discurs. La veu i l'entonació adequades són marcadors de la posició de l'alumne o alumna en relació a la resta de companys i la societat i, per tant, aquest objectiu persegueix també fer-lo parlant actiu. En aquest curs, la lectura pot servir de suport per a la pràctica de l'exercici oral i comunicatiu.

8. Exposar una opinió sobre la lectura d'una obra completa adequada a l'edat. Reconèixer el gènere i l'estructura global i valorar l'ús del llenguatge. Diferenciar sentit literal i sentit de l'obra i relacionar el contingut amb la pròpia experiència.

Es pretén amb aquest criteri avaluar i fomentar l'hàbit de la lectura, fonamental en la comprensió i elaboració de tot tipus de text, a més de desenvolupar l'esperit crític de l'alumnat a l'hora de valorar un obra llegida. S'ha d'insistir en la necessitat d'argumentar d'una manera raonada el perquè d'una opinió respecte a un text llegit.

El professorat ha de cercar sistemes perquè l'alumnat aprengui la tasca ingent amagada darrera cada obra literària quant a recursos retòrics, estil, temes, estructura, creació d'un món, d'uns personatges i d'una trama. D'altra banda, caldrà assegurar-se que l'alumnat entén que una obra literària (especialment els clàssics) conté dedins tota una època: és el reflex de la seva manera de pensar, dels seus valors, de la seva estètica, etc. A l'hora d'avaluar l'aprofitament de la lectura, aquests dos aspectes han de ser tinguts en compte.

9. Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i valoració de textos breus o fragments, sobretot en els temes i motius de la tradició. Reconèixer les característiques bàsiques del gènere, així com algunes figures literàries.

Amb aquest criteri s'avalua si l'alumnat reconeix els diferents gèneres i és capaç de valorar en cada cas l'adequació del text al gènere al qual s'adscriu. També ens

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 58/124
	Programació Departament didàctic		

permet saber si l'alumnat sap descobrir la varietat, la riquesa de la literatura com a font de plaer, enriquiment personal i font de coneixement. L'aprenentatge dels trets no és una finalitat en si mateixa, sinó un instrument de cara a la comprensió de l'obra i a una valoració millor dels seus mèrits. Això s'ha de tenir molt en compte a l'hora d'avaluar aquest criteri.

10. Compondre textos amb intenció literària i utilitzar i valorar la lectura i la literatura en general com a formes d'aprenentatge i d'accés al patrimoni cultural i com a mètode d'enriquiment personal.

En compondre textos literaris podem comprovar si l'alumnat és capaç de posar en funcionament tota una sèrie de coneixements adquirits prèviament respecte a les convencions de la literatura. Aquest objectiu no pretén que tot l'alumnat gaudeixi obligatòriament amb la lectura, sinó que valori el fet literari, independentment del seu judici crític. Fomentem, a més, la part lúdica de la literatura, així com la importància de la planificació i revisió de textos.

11. Iniciar una terminologia bàsica en les activitats de reflexió sobre l'ús. Conèixer els principis fonamentals de la gramàtica, reconeixent les diferents unitats de la llengua i les seves combinacions.

Hem de comprovar si l'alumnat coneix la terminologia bàsica per seguir explicacions i instruccions en les activitats gramaticals. S'ha d'avaluar si es coneix la terminologia referida a modalitats de l'oració, paraules flexives i no flexives, procediment de formació de paraules, sinonímia i antonímia, categories gramaticals, temps i mode verbals, i subjecte i predicat. S'ha d'avaluar, també, l'obtenció d'informació gramatical en els diccionaris escolars i altres obres de consulta.

12. Comprendre l'origen i l'evolució de la llengua catalana. Relacionar la llengua catalana amb altres llengües i identificar-ne els fenòmens de contacte. La intenció és avaluar si l'alumnat reconeix el català i les seves varietats diatòpiques com a part de la família romànica; que entén, amb exemples, les semblances que hi ha entre les llengües romàniques; que pot distingir tant les diferències com les coincidències amb el castellà per tal d'evitar errors (gramaticals, lèxics, fonètics o sintàctics), però també per poder optimitzar l'aprenentatge i aprofitar els trets comuns.

b) Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació i dels estàndards d'aprenentatge avaluable

Cal concretar els criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable per a cada curs, amb especial referència als criteris d'avaluació mínims exigibles per a l'avaluació positiva de l'alumnat.

1r, 2n i 3r ESO

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 59/124

El currículum de l'àrea de Llengua catalana i literatura s'agrupa en diversos blocs. Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge es formulen per a 4t d'Educació Secundària.

En la redacció s'ha respectat la numeració dels criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge tal com apareixen en el Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

Bloc 1. Comunicació oral: Escoltar i parlar

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de l'àmbit personal, acadèmic/escolar i social.

1.1. Comprèn el sentit global de textos orals propis de l'àmbit personal, escolar/acadèmic i social, n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant.

1.2. Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text i analitza fonts de procedència no verbal.

1.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.

1.4. Segueix i interpreta instruccions orals i respecta la jerarquia donada.

1.5. Comprèn el sentit global de textos publicitaris, informatius i d'opinió que procedeixen dels mitjans de comunicació, en distingeix la informació de la persuasió en la publicitat i la informació de l'opinió en notícies, reportatges, etc., i n'identifica les estratègies d'emfatització i d'expansió.

1.6. Resumeix textos, de forma oral, en recull les idees principals i les integra, de forma clara, en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.

2. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de diferent tipus.

2.1. Comprèn el sentit global de textos orals d'intenció narrativa, descriptiva, instructiva, expositiva i argumentativa, i n'identifica la informació rellevant, en determina el tema i en reconeix la intenció comunicativa del parlant, així com la seva estructura i les estratègies de cohesió textual oral.

2.2. Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text analitzant fonts de procedència no verbal.

2.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.

2.4. Interpreta i valora aspectes concrets del contingut i de l'estructura de textos narratius, descriptius, expositius, argumentatius i instructius, i emet judicis raonats i els relaciona amb conceptes personals per justificar un punt de vista particular.

2.5. Usa progressivament els instruments adequats per localitzar el significat de paraules o enunciats desconeguts (demana ajuda, cerca en diccionaris, recorda el context en el qual apareix...).

2.6. Resumeix textos narratius, descriptius, instructius i expositius i argumentatius de forma clara, en recull les idees principals i integra la informació en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 60/124

3. Comprendre el sentit global de textos orals.

3.1. Escolta, observa i explica el sentit global de debats, col·loquis i converses espontànies, identifica la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa i l'actitud de cada participant, així com les diferències formals i de contingut que regulen els intercanvis comunicatius formals i els intercanvis comunicatius espontanis.

3.2. Observa i analitza les intervencions particulars de cada participant en un debat i es té en compte el to emprat, el llenguatge que s'utilitza, el contingut i el grau de respecte cap a les opinions dels altres.

3.3. Reconeix i assumeix les regles d'interacció, intervenció i cortesia que regulen els debats i qualsevol intercanvi comunicatiu oral.

4. Valorar la importància de la conversa en la vida social mitjançant la pràctica d'actes de parla: comptant, descrivint, opinant, dialogant..., en situacions comunicatives pròpies de l'activitat escolar.

4.1. Intervé i valora la seva participació en actes comunicatius orals.

5. Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, la coherència i la cohesió del contingut de les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...).

5.1. Coneix el procés de producció de discursos orals i en valora la claredat expositiva, l'adequació, la coherència del discurs, així com la cohesió dels continguts.

5.2. Reconeix la importància dels aspectes prosòdics del llenguatge no verbal i de la gestió de temps i l'ajuda dels suports audiovisuals en qualsevol tipus de discurs.

5.3. Reconeix els errors de la producció oral pròpia i aliena a partir de la pràctica habitual de l'avaluació i autoavaluació, i proposa solucions per millorar-les.

6. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals i informals, de forma individual o en grup.

6.1. Fa presentacions orals.

6.2. Organitza el contingut i elabora guions previs a la intervenció oral formal, en selecciona la idea central i el moment en què ha de ser presentada al seu auditori, així com les idees secundàries i exemples que han de donar suport al seu desenvolupament.

6.3. Dur a terme intervencions no planificades, dins l'aula, analitza i compara les similituds i les diferències entre discursos formals i discursos espontanis.

6.4. Incorpora progressivament paraules pròpies del nivell formal de la llengua en les seves pràctiques orals.

6.5. Pronuncia amb correcció i claredat, modula i adapta el seu missatge a la finalitat de la pràctica oral.

6.6. Avalua, per mitjà de guies, les produccions pròpies i alienes, i millora progressivament les pràctiques discursives.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 61/124

7. Participar i valorar la intervenció en debats, col·loquis i converses espontànies.
- 7.1. Participa activament en debats, col·loquis... escolars i respecta les regles d'interacció, intervenció i cortesia que els regulen, manifesta les seves opinions i respecta les opinions dels altres.*
- 7.2. Se cenyeix al tema, no divaga i atén les instruccions del moderador en debats i col·loquis.*
- 7.3. Avalua les intervencions pròpies i alienes.*
- 7.4. Respecta les normes de cortesia que han de regular les converses orals i s'ajusta al torn de paraula, respecta l'espai, gesticula de forma adequada, escolta activament els altres i usa fórmules de salutació i comiat.*
8. Reproduir situacions reals o imaginàries de comunicació potenciant el desenvolupament progressiu de les habilitats socials, l'expressió verbal i no verbal i la representació de realitats, sentiments i emocions.
- 8.1. Dramatitza i improvisa situacions reals o imaginàries de comunicació.*

Bloc 2. Comunicació escrita: Llegir i escriure

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos.
- 1.1. Posa en pràctica diferents estratègies de lectura en funció de l'objectiu i el tipus de text.*
- 1.2. Comprèn el significat de les paraules pròpies de nivell formal de la llengua i les incorpora al seu repertori lèxic.*
- 1.3. Relaciona la informació explícita i implícita d'un text i la posa en relació amb el context.*
- 1.4. Dedueix la idea principal d'un text, reconeix les idees secundàries i comprèn les relacions que s'hi estableixen.*
- 1.5. Fa inferències i hipòtesis sobre el sentit d'una frase o d'un text que contengui diferents matisos semàntics i que afavoreixin la construcció del significat global i l'avaluació crítica.*
- 1.6. Avalua el seu procés de comprensió lectora usant fitxes senzilles d'autoavaluació.*
2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos.
- 2.1. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos escrits propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social (mitjans de comunicació), identifica la tipologia textual seleccionada, l'organització del contingut, les marques lingüístiques i el format utilitzat.*
- 2.2. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats, i identifica la tipologia textual seleccionada, les marques lingüístiques i l'organització del contingut.*
- 2.3. Localitza informacions explícites i implícites en un text, les relaciona entre si, les seqüència i dedueix informacions o valoracions implícites.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 62/124

2.4. Reté informació, reconeix la idea principal i les idees secundàries i comprèn les relacions entre aquestes.

2.5. Entén instruccions escrites de certa complexitat que li permeten desenvolupar-se en situacions de la vida quotidiana i en els processos d'aprenentatge.

2.6. Interpreta, explica i dedueix la informació donada en diagrames, gràfics, fotografies, mapes conceptuals, esquemes...

3. Manifestar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva, que permeti identificar actituds d'acord o desacord respectant a tota hora les opinions dels altres.

3.1 Identifica i expressa les actituds d'acord i desacord sobre aspectes parcials, o globals, d'un text.

3.2. Elabora la seva pròpia interpretació sobre el significat d'un text.

3.3. Respecta les opinions dels altres.

4. Seleccionar els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital i els integra en un procés d'aprenentatge continu.

4.1. Empra, de forma autònoma, diverses fonts d'informació i integra els coneixements adquirits als seus discursos orals o escrits.

4.2. Reconeix i empra habitualment diccionaris impresos o en versió digital.

4.3. Coneix el funcionament de biblioteques (escolars, locals...), així com de biblioteques digitals i és capaç de sol·licitar llibres, vídeos... autònomament.

5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats.

5.1. Aplica tècniques diverses per planificar els escrits: esquemes, arbres, mapes conceptuals, etc., i redacta esborranys d'escriptura.

5.2. Escriu textos usant el registre adequat, n'organitza les idees amb claredat, enllaça enunciats en seqüències lineals cohesionades i respecta les normes ortogràfiques i gramaticals.

5.3. Revisa el text en diverses fases per aclarir problemes amb el contingut (idees i estructura) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació) i avalua la seva pròpia producció escrita o la dels companys.

5.4. Reescriu textos propis i aliens, aplica les propostes de millora que es dedueixen de l'avaluació de la producció escrita i s'ajusta a les normes ortogràfiques i gramaticals que permeten una comunicació fluida.

6. Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús.

6.1. Escriu textos propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit escolar/acadèmic i àmbit social i imita textos model.

6.2. Escriu textos narratius, descriptius i instructius, expositius, argumentatius i dialogats i imita textos model.

6.3. Escriu textos argumentatius amb diferent organització seqüencial, incorpora diferents tipus d'argument i imita textos model.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 63/124

6.4. *Usa diferents i variats organitzadors textuais en les exposicions i les argumentacions.*

6.5. *Resumeix textos i generalitza termes que tenen trets en comú, globalitza la informació i la integra a oracions que es relacionin lògicament i semànticament, i evita parafrasejar el text resumit.*

6.6. *Fa esquemes i mapes i explica per escrit el significat dels elements visuals que poden aparèixer en els textos.*

7. Valorar la importància de l'escriptura com a eina d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

7.1. *Produeix textos diversos i reconeix en l'escriptura l'instrument que és capaç d'organitzar el seu pensament.*

7.2. *Empra en els seus escrits paraules pròpies del nivell formal de la llengua, les incorpora al seu repertori lèxic i reconeix la importància d'enriquir el seu vocabulari per expressar-se oralment i per escrit amb exactitud i precisió.*

7.3. *Valora i incorpora progressivament una actitud creativa davant l'escriptura.*

7.4. *Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participa, intercanvia opinions, comenta i valora escrits aliens o escriu i dona a conèixer els seus propis.*

Bloc 3. Coneixement de la llengua

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les seves normes d'ús per resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits i per compondre i revisar progressivament autònoma els textos propis i aliens, a més d'utilitzar la terminologia gramatical necessària per explicar els diversos usos de la llengua.

1.1. *Reconeix i explica l'ús de les categories gramaticals en els textos i utilitza aquest coneixement per corregir errors de concordança en textos propis i aliens.*

1.2. *Reconeix i corregeix errors ortogràfics i gramaticals en textos propis i aliens, aplica els coneixements adquirits per millorar la producció de textos verbals a les seves produccions orals i escrites.*

1.3. *Coneix i usa adequadament les formes verbals en les seves produccions orals i escrites.*

2. Reconèixer i analitzar l'estructura de les paraules pertanyents a les diferents categories gramaticals i distingir les flexives de les no flexives.

2.1. *Reconeix i explica els elements constitutius de la paraula: arrel i afixos, aplica aquest coneixement a la millora de la comprensió de textos escrits i a l'enriquiment del seu vocabulari actiu.*

2.2. *Explica els diferents procediments de formació de paraules i distingeix les compostes, les derivades, les sigles i els acrònims.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 64/124

3. Comprendre el significat de les paraules en tota la seva extensió per reconèixer i diferenciar els usos objectius dels usos subjectius.

3.1. Diferencia els components denotatius i connotatius en el significat de les paraules dins una frase o un text oral o escrit.

4. Comprendre i valorar les relacions d'igualtat i de contrarietat que s'estableixen entre les paraules i el seu ús en el discurs oral i escrit.

4.1. Reconeix i usa sinònims i antònims d'una paraula i explica el seu ús concret en una frase o en un text oral o escrit.

5. Reconèixer els diferents canvis de significat que afecten la paraula en el text: metàfora, metonímia, paraules tabú i eufemismes.

5.1. Reconeix i explica l'ús metafòric i metonímic de les paraules en una frase o en un text oral o escrit.

5.2. Identifica i explica els fenòmens contextuais que afecten el significat global de les paraules: tabú i eufemisme.

6. Emprar de forma efectiva els diccionaris i altres fonts de consulta, tant en paper com en format digital, per resoldre dubtes en relació amb l'ús de la llengua i per enriquir el propi vocabulari.

6.1. Utilitza fonts variades de consulta en formats diversos per resoldre els dubtes sobre l'ús de la llengua i per ampliar el vocabulari.

7. Observar, reconèixer i explicar els usos dels grups nominals, adjectivals, verbals, preposicionals i adverbials dins el marc de l'oració simple.

7.1. Identifica els diferents grups de paraules en frases i textos, diferencia la paraula nuclear de la resta de paraules que el formen i explica el seu funcionament en el marc de l'oració simple.

7.2. Reconeix i explica en els textos el funcionament sintàctic del verb a partir del seu significat i distingeix els grups de paraules que poden funcionar com a complements verbals argumentals i adjunts.

8. Reconèixer, usar i explicar els elements constitutius de l'oració simple.

8.1. Reconeix i explica en els textos els elements constitutius de l'oració simple, diferencia subjecte i predicat i interpreta la presència o absència del subjecte com una marca de l'actitud, objectiva o subjectiva, de l'emissor.

8.2. Transforma oracions actives en passives i a l'inrevés i explica els diferents papers semàntics del subjecte: agent, pacient, causa.

8.3. Amplia oracions en un text, usa diferents grups de paraules, utilitza els nexes adequats i crea oracions noves amb sentit complet.

9. Identificar els connectors textuais presents en els textos i reconèixer la funció que fan en l'organització del contingut del discurs.

9.1. Reconeix, usa i explica els connectors textuais (d'addició, contrast i explicació) i els principals mecanismes de referència interna, gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (el·lipsi i substitucions mitjançant sinònims i hiperònims), i valora la seva funció en l'organització del contingut del text.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 65/124

10. Identificar la intenció comunicativa de la persona que parla o escriu.
- 10.1. Reconeix l'expressió de l'objectivitat o subjectivitat i identifica les modalitats assertives, interrogatives, exclamatives, desideratives, dubitatives i imperatives en relació amb la intenció comunicativa de l'emissor.*
- 10.2. Identifica i empra en textos orals o escrits les formes lingüístiques que fan referència a l'emissor i al receptor, o audiència: la persona gramatical, l'ús de pronoms, el subjecte agent o pacient, les oracions impersonals, etc.*
- 10.3. Explica la diferència significativa que implica l'ús dels temps i maneres verbals.*
11. Interpretar de forma adequada els discursos orals i escrits tenint en compte els elements lingüístics, les relacions gramaticals i lèxiques, l'estructura i la disposició dels continguts en funció de la intenció comunicativa.
- 11.1. Reconeix la coherència d'un discurs, atén la intenció comunicativa de l'emissor i identifica l'estructura i la disposició de continguts.*
- 11.2. Identifica diferents estructures textuais: narració, descripció, explicació i diàleg, explica els mecanismes lingüístics que les diferencien i aplica els coneixements adquirits a la producció i millora de textos propis i aliens.*
12. Conèixer la realitat plurilingüe d'Espanya, la distribució geogràfica de les seves diferents llengües i dialectes, els seus orígens històrics i alguns dels seus trets diferencials.
- 12.1. Localitza en un mapa les diferents llengües d'Espanya, n'explica alguna característica diferencial i compara diversos textos, en reconeix els orígens històrics i en descriu alguns dels trets diferencials.*
- 12.2. Reconeix les varietats geogràfiques del català dins i fora de l'Estat espanyol.*
13. Reconèixer les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques.
- 13.1. Reconeix les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques.*
- 13.2. Distingeix tant les diferències com les coincidències amb el castellà per evitar errors (gramaticals, lèxics, fonètics o sintàctics).*
14. Identificar els fenòmens de contacte.
- 14.1. Identifica els fenòmens de contacte de llengües.*
15. Reconèixer els principals conceptes sociolingüístics.
- 15.1. Reconeix els principals conceptes sociolingüístics.*
16. Reconèixer la tasca normativitzadora de l'Institut d'Estudis Catalans.
- 16.1. Reconeix la tasca normativitzadora de l'Institut d'Estudis Catalans.*

Bloc 4. Educació literària

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 66/124

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Llegir obres de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als gustos i aficions dels alumnes, i mostrar interès per la lectura.

1.1. Llegeix i comprèn amb un grau creixent d'interès i autonomia obres literàries properes als seus gustos, aficions i interessos.

1.2. Valora alguna de les obres de lectura lliure, resumeix el contingut, explica els aspectes que més li criden l'atenció i el que la lectura li aporta com a experiència personal.

1.3. Desenvolupa progressivament el seu propi criteri estètic i persegueix com a única finalitat el plaer per la lectura.

2. Afavorir la lectura i la comprensió d'obres literàries de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als propis gustos i aficions dels alumnes, contribuint a la formació de la personalitat literària.

2.1. Desenvolupa progressivament la capacitat de reflexió a través de l'observació, anàlisi i explicació de la relació existent entre diverses manifestacions artístiques de totes les èpoques (música, pintura, cinema...).

2.2. Reconeix i comenta la pervivència o l'evolució de personatges tipus, temes i formes al llarg de diversos períodes historicoliteraris fins a l'actualitat.

2.3. Compara textos literaris i peces dels mitjans de comunicació que responguin a un mateix tòpic, a través de l'observació, anàlisi i explicació dels diferents punts de vista segons el mitjà, l'època o la cultura i valora i critica el que llegeix o veu.

3. Promoure la reflexió sobre la connexió entre la literatura i la resta de les arts: música, pintura, cinema, etc., com a expressió del sentiment humà, a més d'analitzar i d'interrelacionar obres (literàries, musicals, arquitectòniques...), personatges, temes, etc., de totes les èpoques.

3.1. Parla en classe dels llibres i comparteix les seves impressions amb els companys.

3.2. Treballa en equip determinats aspectes de les lectures proposades, o seleccionades pels alumnes, investiga i experimenta de forma progressivament autònoma.

3.3. Llegeix en veu alta, modula, adequa la veu, s'ajuda d'elements de la comunicació no verbal i potencia l'expressivitat verbal.

3.4. Dramatitza fragments literaris breus, desenvolupa progressivament l'expressió corporal com a manifestació de sentiments i emocions, i respecta les produccions dels altres.

4. Fomentar el gust i l'hàbit per la lectura en tots els vessants: com a font d'accés al coneixement i com a instrument de lleure i diversió que permet explorar mons diferents dels nostres, reals o imaginaris.

4.1. Llegeix i comprèn una selecció de textos literaris, en versió original o adaptats, i representatius de la literatura de l'edat mitjana al segle XVIII, n'identifica el tema, en resumeix el contingut i n'interpreta el llenguatge literari.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 67/124

5. Comprendre textos literaris representatius de la literatura de l'edat mitjana al segle XVIII, reconèixer la intenció de l'autor, relacionar el seu contingut i la seva forma amb els contextos socioculturals i literaris de l'època, identificar el tema, reconèixer l'evolució d'alguns tòpics i formes literàries i expressar aquesta relació amb judicis personals raonats.

5.1. Expressa la relació que existeix entre el contingut de l'obra, la intenció de l'autor i el context i la pervivència de temes i formes, i emet judicis personals raonats.

6. Redactar textos personals d'intenció literària segons les convencions del gènere, amb intenció lúdica i creativa.

6.1. Redacta textos personals d'intenció literària a partir de models donats seguint les convencions del gènere amb intenció lúdica i creativa.

6.2. Desenvolupa el gust per l'escriptura com a instrument de comunicació capaç d'analitzar i regular els seus propis sentiments.

7. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades, per fer un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, adoptar un punt de vista crític i personal i utilitzar les tecnologies de la informació.

7.1. Aporta en els treballs escrits o orals conclusions i punts de vista personals i crítics sobre les obres literàries estudiades, i s'expressa amb rigor, claredat i coherència.

7.2. Utilitza recursos variats de les tecnologies de la informació i la comunicació per fer treballs acadèmics.

4t ESO:

El currículum de l'àrea de Llengua catalana i literatura s'agrupa en diversos blocs. Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge es formulen per a 4t d'Educació Secundària.

En la redacció s'ha respectat la numeració dels criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge tal com apareixen en el **Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.**

Bloc 1. Comunicació oral: Escoltar i parlar

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de l'àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.

1.1. Comprèn el sentit global de textos orals propis de l'àmbit personal, acadèmic i laboral, identifica la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa del parlant.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 68/124

- 1.2. *Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text analitzant fonts de procedència no verbal.*
 - 1.3. *Reté informació rellevant i extreu informacions concretes.*
 - 1.4. *Distingeix les parts en les quals s'estructuren els missatges orals i la interrelació entre discurs i context.*
 - 1.5. *Distingeix entre informació i opinió en missatges procedents dels mitjans de comunicació i entre informació i persuasió en missatges publicitaris orals, i identifica les estratègies d'emfatització i expansió.*
 - 1.6. *Segueix i interpreta instruccions orals.*
2. *Comprendre, interpretar i valorar textos orals de diferent tipus.*
 - 2.1. *Comprèn el sentit global de textos orals d'intenció narrativa, descriptiva, instructiva, expositiva i argumentativa, identifica l'estructura, la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa del parlant.*
 - 2.2. *Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text analitzant fonts de procedència no verbal.*
 - 2.3. *Reté informació rellevant i extreu informacions concretes.*
 - 2.4. *Interpreta i valora aspectes concrets del contingut de textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius, i emet opinions raonades i les relaciona amb conceptes personals per justificar un punt de vista particular.*
 - 2.5. *Empra progressivament els instruments adequats per localitzar el significat de paraules o enunciats desconeguts (demana ajuda, cerca en diccionaris, recorda el context en el qual apareix...).*
 - 2.6. *Resumeix textos narratius, descriptius, expositius i argumentatius de forma clara, en recull les idees principals i integra la informació en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.*
 3. *Comprendre el sentit global i la intenció de textos orals.*
 - 3.1. *Escolta, observa i interpreta el sentit global de debats, col·loquis i converses espontànies, i identifica la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa i l'actitud de cada participant, així com les diferències formals i de contingut que regulen els intercanvis comunicatius formals i els intercanvis comunicatius espontanis.*
 - 3.2. *Reconeix i explica les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat) en les converses espontànies.*
 - 3.3. *Observa i analitza les intervencions particulars de cada participant en un debat, col·loqui o conversa espontània tenint en compte el to emprat, el llenguatge que utilitza, el contingut i el grau de respecte cap a les opinions dels altres.*
 - 3.4. *Identifica el propòsit, la tesi i els arguments dels participants, en debats, tertúlies i entrevistes procedents dels mitjans de comunicació audiovisual, i en valora de forma crítica aspectes concrets de la forma i el contingut.*
 - 3.5. *Reconeix i assumeix les regles d'interacció, intervenció i cortesia que regulen els debats i qualsevol intercanvi comunicatiu oral.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 69/124

4. Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...)
 - 4.1. *Coneix el procés de producció de discursos orals i valora la claredat expositiva, l'adequació, la coherència del discurs, així com la cohesió dels continguts.*
 - 4.2. *Reconeix la importància dels aspectes prosòdics (entonació, pauses, to, timbre, volum...) mirada, posicionament, llenguatge del cos, etc., gestió de temps i ajuda dels mitjans audiovisuals en qualsevol tipus de discurs.*
 - 4.3. *Reconeix els errors de la producció oral pròpia i aliena a partir de la pràctica habitual de l'avaluació i autoavaluació, a més de proposar solucions per millorar-les.*

5. Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per regular la conducta.
 - 5.1. *Usa i valora la llengua com un mitjà per adquirir, processar i transmetre nous coneixements; per expressar idees i sentiments i per regular la conducta.*

6. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de forma individual o en grup.
 - 6.1. *Fa presentacions orals de forma individual o en grup, planifica el procés d'oralitat, organitza el contingut, consulta fonts d'informació diverses, gestiona el temps, transmet la informació de forma coherent i aprofita vídeos, enregistraments o altres suports digitals.*
 - 6.2. *Fa intervencions no planificades, dins l'aula, analitza i compara les similituds i les diferències entre discursos formals i discursos espontanis.*
 - 6.3. *Incorpora progressivament paraules pròpies del nivell formal de la llengua en les seves pràctiques orals.*
 - 6.4. *Pronuncia amb correcció i claredat, modula i adapta el seu missatge a la finalitat de la pràctica oral.*
 - 6.5. *Resumeix oralment exposicions, argumentacions, intervencions públiques..., en recull les idees principals i integra la informació en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.*
 - 6.6. *Aplica els coneixements gramaticals a l'avaluació i la millora de l'expressió oral, reconeix en exposicions orals pròpies o alienes les dificultats expressives: incoherències, repeticions, ambigüitats, impropietats lèxiques, pobresa i repetició de connectors, etc.*

7. Conèixer, comparar, usar i valorar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals pròpies dels mitjans de comunicació.
 - 7.1. *Coneix, valora i aplica les normes que regeixen la cortesia en la comunicació oral.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 70/124
	Programació Departament didàctic		

7.2. *Analitza críticament debats i tertúlies procedents dels mitjans de comunicació i hi reconeix la validesa dels arguments i en valora críticament la forma i el contingut.*

7.3. *Participa activament en els debats escolars, i respecta les regles d'intervenció, interacció i cortesia que els regulen, i utilitza un llenguatge no discriminatori.*

8. Reproduir situacions reals o imaginàries de comunicació i potenciar el desenvolupament progressiu de les habilitats socials, l'expressió verbal i no verbal i la representació de realitats, sentiments i emocions.

8.1. *Dramatitza i improvisa situacions reals o imaginàries de comunicació.*

Bloc 2. Comunicació escrita: Llegir i escriure

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Aplicar diferents estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos.

1.1. *Comprèn textos de diversa índole i posa en pràctica diferents estratègies de lectura i autoavaluació de la seva pròpia comprensió en funció de l'objectiu i el tipus de text, a més d'actualitzar coneixements previs, treballar els errors de comprensió i construir el significat global del text.*

1.2. *Localitza, relaciona i seqüencia les informacions explícites dels textos.*

1.3. *Infereix la informació rellevant dels textos, n'identifica la idea principal i les idees secundàries i s'hi estableixen relacions.*

1.4. *Construeix el significat global d'un text o de frases del text i en demostra una comprensió plena i detallada.*

1.5. *Fa connexions entre un text i el seu context, l'integra i l'avalua críticament i fa hipòtesis sobre aquest.*

1.6. *Comprèn el significat de paraules pròpies del nivell culte de la llengua, les incorpora al seu repertori lèxic i reconeix la importància d'enriquir el seu vocabulari per expressar-se amb exactitud i precisió.*

2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos orals.

2.1. *Reconeix i expressa el tema, les idees principals, l'estructura i la intenció comunicativa de textos escrits propis de l'àmbit personal, acadèmic, social, laboral i de relacions amb organitzacions, i també identifica la tipologia textual (narració, exposició...) seleccionada, l'organització del contingut i el format emprat.*

2.2. *Identifica els trets diferencials dels diferents gèneres periodístics informatius i d'opinió: notícies, reportatges, editorials, articles i columnes, cartes al director, comentaris i crítica.*

2.3. *Comprèn i explica els elements verbals i els elements no verbals i la intenció comunicativa d'un text publicitari que prové dels mitjans de comunicació.*

2.4. *Localitza informacions explícites en un text i les relaciona entre si i amb el context, les seqüencia i dedueix informacions o valoracions implícites.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 71/124

- 2.5. *Interpreta el sentit de paraules, expressions, frases o petits fragments extrets d'un text en funció del seu sentit global.*
- 2.6. *Interpreta, explica i dedueix la informació donada en esquemes, mapes conceptuals, diagrames, gràfics, fotografies...*
3. Manifestar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva que permeti identificar valoracions d'acord o desacord respectant a tota hora les opinions dels altres.
- 3.1. *Identifica i expressa les opinions d'acord i desacord sobre aspectes parcials o globals d'un text.*
- 3.2. *Elabora la seva pròpia interpretació sobre el significat d'un text.*
- 3.3. *Respecta les opinions dels altres.*
4. Seleccionar els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital i integrar-los en un procés d'aprenentatge continu.
- 4.1. *Empra, de forma autònoma, diverses fonts d'informació i integra els coneixements adquirits als seus discursos orals o escrits.*
- 4.2. *Coneix i empra habitualment diccionaris impresos o en versió digital, diccionaris de dubtes i irregularitats de la llengua, etc.*
- 4.3. *Coneix el funcionament de biblioteques (escolars, locals...), així com de biblioteques digitals i és capaç de sol·licitar llibres, vídeos... autònomament.*
5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats.
- 5.1. *Aplica tècniques diverses per planificar els escrits: esquemes, arbres, mapes conceptuals, etc.*
- 5.2. *Redacta esborranys de textos.*
- 5.3. *Escriu textos en diferents suports amb el registre adequat, organitza les idees amb claredat, enllaça enunciats en seqüències lineals cohesionades i respecta les normes ortogràfiques i gramaticals.*
- 5.4. *Revisa el text en diverses fases per aclarir problemes amb el contingut (idees, estructura...) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació)*
- 5.5. *Avalua, amb l'ús de guies, la seva pròpia producció escrita, així com la producció escrita dels companys.*
- 5.6. *Reescriu textos propis i aliens i aplica les propostes de millora que es dedueixen de l'avaluació de la producció escrita.*
6. Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús.
- 6.1. *Redacta amb claredat i correcció textos propis de l'àmbit personal, acadèmic, social i laboral.*
- 6.2. *Redacta amb claredat i correcció textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius i s'adequa als trets propis de la tipologia seleccionada.*
- 6.3. *Utilitza diferents i variats organitzadors textuals en els escrits.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 72/124

- 6.4. *Resumeix el contingut de tot tipus de textos, recull les idees principals amb coherència i cohesió i les expressa amb un estil propi, i evita reproduir literalment les paraules del text.*
- 6.5. *Fa esquemes i mapes conceptuals que estructurin el contingut dels textos treballats.*
- 6.6. *Explica per escrit el significat dels elements visuals que puguin aparèixer en els textos: gràfics, imatges, etc.*
7. Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.
- 7.1. *Produeix textos diversos i reconeix en l'escriptura l'instrument que és capaç d'organitzar el pensament.*
- 7.2. *Empra en els escrits paraules pròpies del nivell formal de la llengua, les incorpora al seu repertori lèxic i reconeix la importància d'enriquir el seu vocabulari per expressar-se oralment i per escrit amb exactitud i precisió.*
- 7.3. *Valora i incorpora progressivament una actitud creativa davant la lectura i l'escriptura.*
- 7.4. *Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participa, intercanvia opinions, comenta i valora escrits aliens o escriu i dona a conèixer els seus propis.*

Bloc 3. Coneixement de la llengua

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i explicar els valors expressius que adquireixen determinades categories gramaticals en relació amb la intenció comunicativa del text on apareixen, amb especial atenció a adjectius, determinants i pronoms.
- 1.1. *Explica els valors expressius que adquireixen alguns adjectius, determinants i pronoms en relació amb la intenció comunicativa del text on apareixen.*
2. Reconèixer i explicar els valors expressius que adquireixen les formes verbals en relació amb la intenció comunicativa del text en el qual apareixen.
- 2.1. *Reconeix i explica els valors expressius que adquireixen les formes verbals en relació amb la intenció comunicativa del text en el qual apareixen.*
3. Reconèixer i explicar el significat dels principals prefixos i sufixos i les seves possibilitats de combinació per crear noves paraules, i n'identifica aquells que procedeixen del llatí i grec.
- 3.1. *Reconeix els diferents procediments per a la formació de paraules noves i explica el valor significatiu dels prefixos i sufixos.*
- 3.2. *Forma substantius, adjectius, verbs i adverbis a partir d'altres categories gramaticals i empra diferents procediments lingüístics.*
- 3.3. *Coneix el significat dels principals prefixos i sufixos d'origen grecollatí i els utilitza per deduir el significat de paraules desconegudes.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 73/124

4. Identificar els diferents nivells de significat de paraules o expressions en funció de la intenció comunicativa del discurs oral o escrit en què apareixen.
 - 4.1. *Explica tots els valors expressius de les paraules que guarden relació amb la intenció comunicativa del text on apareixen.*
 - 4.2. *Explica amb precisió el significat de paraules i usa l'accepció adequada en relació amb el context en el qual apareixen.*

5. Usar correctament i eficaçment els diccionaris i altres fonts de consulta, en paper o en format digital per resoldre dubtes sobre l'ús correcte de la llengua i per progressar en l'aprenentatge autònom.
 - 5.1. *Empra els diccionaris i altres fonts de consulta en paper i format digital, resol eficaçment els dubtes sobre l'ús correcte de la llengua i progressa en l'aprenentatge autònom.*

6. Explicar i descriure els trets que determinen els límits oracionals per reconèixer l'estructura de les oracions compostes.
 - 6.1. *Transforma i amplia oracions simples en oracions compostes mitjançant connectors i altres procediments de substitució per evitar repeticions.*
 - 6.2. *Reconeix la paraula nuclear que organitza sintàcticament i semànticament un enunciat, així com els elements que s'agrupen entorn d'aquesta.*
 - 6.3. *Reconeix l'equivalència semàntica i funcional entre l'adjectiu, el substantiu i alguns adverbis amb oracions de relatiu, substantives i adverbials respectivament, transforma i amplia adjectius, substantius i adverbis en oracions subordinades i les insereix com a constituents d'una altra oració.*
 - 6.4. *Utilitza de forma autònoma textos de la vida quotidiana per a l'observació, reflexió i explicació sintàctica.*

7. Aplicar els coneixements sobre la llengua per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos orals i escrits i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.
 - 7.1. *Revisa els seus discursos orals i escrits i aplica correctament les normes ortogràfiques i gramaticals i reconeix el seu valor social per obtenir una comunicació eficient.*

8. Identificar i explicar les estructures dels diferents gèneres textuais amb especial atenció les estructures expositives i argumentatives per utilitzar-les a les seves produccions orals i escrites.
 - 8.1. *Identifica i explica les estructures dels diferents gèneres textuais, amb especial atenció a les expositives i argumentatives, i les utilitza a les pròpies produccions orals i escrites.*
 - 8.2. *Coneix els elements de la situació comunicativa que determinen els diversos usos lingüístics: tema, propòsit, destinatari, gènere textual, etc.*
 - 8.3. *Describeix els trets lingüístics més excel·lents de textos expositius i argumentatius i els relaciona amb la intenció comunicativa i el context en el qual es produeixen.*
 - 8.4. *Reconeix en un text, i utilitza a les produccions pròpies, els diferents procediments lingüístics per a l'expressió de la subjectivitat.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 74/124
	Programació Departament didàctic		

9. Reconèixer en textos de diversa índole i usar a les produccions pròpies orals i escrites els diferents connectors textuais i els principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals com lèxics.
- 9.1. Reconeix i utilitza la substitució lèxica com un procediment de cohesió textual.*
- 9.2. Identifica, explica i usa diferents tipus de connectors de causa, conseqüència, condició i hipòtesi, així com els mecanismes gramaticals i lèxics de referència interna que proporcionen cohesió a un text.*
10. Reconèixer i utilitzar els diferents registres lingüístics en funció dels àmbits socials i valorar la importància d'emprar el registre adequat en cada moment.
- 10.1. Reconeix els registres lingüístics en textos orals o escrits en funció de la intenció comunicativa i del seu ús social.*
- 10.2. Valora la importància d'utilitzar el registre adequat en cada situació comunicativa i l'aplica en els seus discursos orals i escrits.*
11. Reconèixer els aspectes més elementals de la situació sociolingüística i legal de les llengües de l'Estat espanyol.
- 11.1. Reconeix els conceptes que tenen relació amb els fenòmens de contacte de llengües: bilingüisme i conflicte lingüístic.*
- 11.2. Coneix les lleis bàsiques que regulen la situació sociolingüística de les llengües de l'Estat espanyol.*
12. Apreciar les normes que regulen la situació democràtica entre parlants de les diverses llengües de l'Estat.
- 12.1. Coneix la normativa que regula la situació democràtica entre parlants de les diferents llengües de l'Estat.*
13. Manifestar actituds de respecte cap a les llengües i els seus parlants i fer ús dels drets lingüístics.
- 13.1. Desenvolupa actituds lingüístiques respectuoses.*
- 13.2. Comprèn que els parlants són els protagonistes de la situació sociolingüística i participen activament en el procés de normalització o de substitució lingüística.*

Bloc 4. Educació literària

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Afavorir la lectura i comprensió d'obres literàries de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil.
- 1.1. Llegeix i comprèn amb un grau creixent d'interès i autonomia obres literàries properes als seus gustos i aficions.*
- 1.2. Valora alguna de les obres de lectura lliure, en resumeix el contingut, n'explica els aspectes que més li criden l'atenció i el que la lectura li aporta com a experiència personal.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 75/124

- 1.3. *Desenvolupa progressivament el seu propi criteri estètic i persegueix com a única finalitat el plaer per la lectura.*
2. Promoure la reflexió sobre la connexió entre la literatura i la resta de les arts.
 - 2.1. *Desenvolupa progressivament la capacitat de reflexió mitjançant l'observació, l'anàlisi i l'explicació de la relació existent entre diverses manifestacions artístiques de totes les èpoques (música, pintura, cinema...).*
 - 2.2. *Reconeix i comenta la pervivència o evolució de personatges tipus, temes i formes al llarg dels diversos períodes historioliteraris fins a l'actualitat.*
 - 2.3. *Compara textos literaris i peces dels mitjans de comunicació que responguin a un mateix tòpic, mitjançant l'observació, l'anàlisi i l'explicació dels diferents punts de vista segons el mitjà, l'època o la cultura i valora i critica el que llegeix o veu.*
3. Fomentar el gust i l'hàbit per la lectura en tots els seus vessants: com a font d'accés al coneixement i com a instrument de lleure i diversió que permet explorar mons diferents dels nostres, reals o imaginaris.
 - 3.1. *Parla en classe dels llibres i comparteix les seves impressions amb els companys.*
 - 3.2. *Treballa en equip determinats aspectes de les lectures proposades, o seleccionades pels alumnes, i investiga i experimenta de forma progressivament autònoma.*
 - 3.3. *Llegeix en veu alta, modula, adequa la veu, s'ajuda d'elements de la comunicació no verbal i potencia l'expressivitat verbal.*
 - 3.4. *Dramatitza fragments literaris breus i desenvolupa progressivament l'expressió corporal com a manifestació de sentiments i emocions, i respecta les produccions dels altres.*
4. Comprendre textos literaris representatius del segle XIX als nostres dies i reconèixer la intenció de l'autor, el tema, els trets propis del gènere a què pertany i relacionar el seu contingut amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb opinions personals raonades.
 - 4.1. *Llegeix i comprèn una selecció de textos literaris representatius de la literatura del segle XIX als nostres dies, n'identifica el tema, en resumeix el contingut i n'interpreta el llenguatge literari.*
 - 4.2. *Expressa la relació que existeix entre el contingut de l'obra, la intenció de l'autor i el context i la pervivència de temes i formes i emet opinions personals raonades.*
5. Redactar textos personals d'intenció literària segons les convencions del gènere, amb intenció lúdica i creativa.
 - 5.1. *Redacta textos personals d'intenció literària a partir de models donats, segueix les convencions del gènere amb intenció lúdica i creativa.*
 - 5.2. *Desenvolupa el gust per l'escriptura com a instrument de comunicació capaç d'analitzar i regular els sentiments.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 76/124

6. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades per fer un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, a més d'adoptar un punt de vista crític i personal i utilitzar les tecnologies de la informació.

6.1. Consulta i cita adequadament diverses fonts d'informació per desenvolupar per escrit, amb rigor, claredat i coherència, un tema relacionat amb el currículum de literatura.

6.2. Aporta en els seus treballs escrits o orals conclusions i punts de vista personals i crítics sobre les obres literàries i les expressa amb rigor, claredat i coherència.

6.3. Empra recursos variats de les tecnologies de la informació i la comunicació per dur a terme els seus treballs acadèmics.

c) **Criteris de qualificació**

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació mínims exigibles a l'ESO són:

a) 1r i 2n ESO

- Gramàtica:

Escriure la conjunció copulativa correctament: «i».

Emprar les formes «haver de» per a la perífrasi d'obligació.

Anàlisi de les categories; nom, pronom, adjectiu determinant, verb, adverb, preposició i conjunció.

Subjecte i predicat, nucli del subjecte i predicat.

Estructura del sintagma nominal.

- Ortografia:

Escriure els plurals acabats en -ES.

Escriure majúscula a principi de frase, després de punt i en els noms propis.

Escriure el verb «haver» amb h, v.

Escriure els imperfects d'indicatiu acabats en -ava.

H, g/j/tg/tj, s/ss/ç/z/c, b/v, l/ll·l

Confusió a/e, o/u.

Accentuació.

Apòstrof.

- Literatura.

Tres grans gèneres: poesia, narrativa i teatre.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 77/124

- Creació:

Escriure un text (narratiu, descriptiu, instructiu, argumentatiu...) amb coherència, cohesió i adequació, és a dir, ben estructurat i sense faltes d'ortografia.

b) 3r ESO:

- Gramàtica:

Anàlisi de les categories; nom, pronom, adjectiu determinant, verb, adverbi, preposició i conjunció.

Funcions sintàctiques.

Estructura de l'oració simple.

Pronoms febles (substitució simple)

- Ortografia:

Grafies.

Confusió a/e, o/u.

Síl·laba, accentuació i dièresi.

Apòstrof i contraccions.

Guionet.

- Literatura

Figures més representatives de la literatura dels segles XII al XIX.

- Creació

Escriure un text (narratiu, descriptiu, instructiu, argumentatiu...) amb coherència, cohesió i adequació, és a dir, ben estructurat i sense faltes d'ortografia.

c) 4t ESO:

- Gramàtica:

Anàlisi de les categories; nom, pronom, adjectiu determinant, verb, adverbi, preposició i conjunció.

Funcions sintàctiques.

Estructura de l'oració simple i composta subordinada.

Pronoms febles (substitució simple)

- Ortografia:

Grafies.

Confusió a/e, o/u.

Síl·laba, accentuació i dièresi.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 78/124
	Programació Departament didàctic		

Apòstrof i contraccions.

Guionet.

- Literatura:

Figures més representatives del segle XX.

- Creació:

Escriure un text (narratiu, descriptiu, instructiu, argumentatiu...) amb coherència, cohesió i adequació, és a dir, ben estructurat i sense faltes d'ortografia.

a) Criteris de qualificació

Català 1r d'ESO:

Cada tipus de control tindrà el seu sistema de puntuació segons el nombre de preguntes i el tipus de continguts que s'avaluen. L'avaluació serà sobre 10 i els exàmens faran mitjana amb les feines lliurades. Una feina obligatòria no lliurada tindrà una puntuació de 0. Les exposicions orals i les lectures s'han de fer per poder comptar la resta de notes.

És molt important també el treball diari, els hàbits de lectura, les feines i l'ús del català com a llengua vehicular que ajudaran a apujar nota. Una actitud inadequada vers els companys o la professora i/o l'assignatura penalitzarà la nota (es podrà restar fins a 2 punts de la nota global).

Com que l'avaluació és contínua, per recuperar-ne una de suspesa s'ha d'aprovar l'avaluació següent i òbviament, la més important és la 3a. Si se suspèn aquesta darrera avaluació, l'alumne/a haurà de presentar-se a la recuperació al juny, lliurant les feines encomanades al llarg del curs, o bé haurà d'anar a les proves de setembre per examinar-se dels continguts de tot el curs.

En la redacció de textos es tindrà en compte que l'alumnat s'expressi amb l'adequació i la coherència que s'espera en aquest nivell i amb la cohesió i estructura que siguin possibles. Aquestes tres propietats textuais s'avaluaran en 6 punts. A més, fins arribar a 10, es puntuaran 4 punts per originalitat i/o qualitat literària. Aquesta puntuació pot ser modificada, però, pels errors ortogràfics i gramaticals més freqüents i restant fins a un màxim de 2 punts.

Si el departament de Català organitza una sortida i l'alumne no hi va sense justificació, i no en fa el treball demanat, a la pròxima sortida que s'organitzi perdrà el dret d'assistència. Hem de tenir en compte que aquestes sortides són didàctiques i s'aprofiten per fer activitats amb els alumnes que després es puntuaran. No venint-hi, no podem avaluar adequadament els alumnes.

En resum, es qualificaran els ítems següents:

- Les proves escrites i orals sobre continguts
- Les proves i/o treballs sobre les lectures

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 79/124
	Programació Departament didàctic		

- Els deures i la feina a l'aula
- Les exposicions orals
- L'expressió oral en català
- El comportament, l'actitud, la participació i l'interès

Català 2n d'ESO:

També a 2n d'ESO, com a 1r, seguirem els mateixos criteris.

Cada tipus de control tindrà el seu sistema de puntuació segons el nombre de preguntes i el tipus de continguts que s'avaluen. L'avaluació serà sobre 10 i farà la mitjana amb les feines lliurades.

Una feina obligatòria no lliurada tindrà una puntuació de 0.

En els resums i redaccions es tindrà en compte que l'alumne s'expressi amb l'adequació i la coherència que s'espera en aquest nivell i amb la cohesió i estructura que siguin possibles. Aquestes propietats textuais s'avaluaran en 6 punts. A més, fins arribar a 10, es puntuaran 4 punts per originalitat i/o qualitat literària. Aquesta puntuació pot ser modificada, però, pels errors ortogràfics i gramaticals més freqüents i bàsics que es penalitzaran restant fins a un màxim de 2 punts, sempre que els errors no dificultin la comprensió del text.

La feina diària, el quadern i l'ús del català com a llengua vehicular ajudarà a apujar nota. Una actitud inadequada vers els companys o la professora penalitzarà la nota.

En resum , es qualificaran els ítems següents:

- Les proves escrites i orals sobre continguts
- Les proves i/o treballs sobre les lectures
- Els deures i la feina a l'aula
- Les exposicions orals
- L'expressió oral en català
- La participació i l'interès

Com que l'avaluació és contínua, cal aprovar necessàriament la 3a avaluació i lliurar les feines encomanades al llarg del curs.

I, per acabar cal recordar que una actitud inadequada vers els companys, la professora o la llengua catalana penalitzarà la nota.

Criteris d'avaluació 3r d'ESO

BLOC 1

1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de l'àmbit personal, acadèmic/escolar i social.
2. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de diferent tipus.
3. Comprendre el sentit global de textos orals.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 80/124

4. Valorar la importància de la conversa en la vida social mitjançant la pràctica d'actes de parla: comptant, descrivint, opinant, dialogant..., en situacions comunicatives pròpies de l'activitat escolar.
5. Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, la coherència i la cohesió del contingut de les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...).
6. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals i informals, de forma individual o en grup.
7. Participar i valorar la intervenció en debats, col·loquis i converses espontànies.
8. Reproduir situacions reals o imaginàries de comunicació potenciant el desenvolupament progressiu de les habilitats socials, l'expressió verbal i no verbal i la representació de realitats, sentiments i emocions.

BLOC 2

1. Aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos.
2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos.
3. Manifestar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva, que permeti identificar actituds d'acord o desacord respectant a tota hora les opinions dels altres.
4. Seleccionar els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital i els integra en un procés d'aprenentatge continu.
5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats.
6. Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús.
7. Valorar la importància de l'escriptura com a eina d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

BLOC 3

1. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les seves normes d'ús per resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits i per compondre i revisar progressivament autònoma els textos propis i aliens, a més d'utilitzar la terminologia gramatical necessària per explicar els diversos usos de la llengua.
2. Reconèixer i analitzar l'estructura de les paraules pertanyents a les diferents categories gramaticals i distingir les flexives de les no flexives.
3. Comprendre el significat de les paraules en tota la seva extensió per reconèixer i diferenciar els usos objectius dels usos subjectius.
4. Comprendre i valorar les relacions d'igualtat i de contrarietat que s'estableixen entre les paraules i el seu ús en el discurs oral i escrit.
5. Reconèixer els diferents canvis de significat que afecten la paraula en el text: metàfora, metonímia, paraules tabú i eufemismes.
6. Emprar de forma efectiva els diccionaris i altres fonts de consulta, tant en paper com en format digital, per resoldre dubtes en relació amb l'ús de la llengua i per enriquir el propi vocabulari.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 81/124

7. Observar, reconèixer i explicar els usos dels grups nominals, adjectivals, verbals, preposicionals i adverbials dins el marc de l'oració simple.
8. Reconèixer, usar i explicar els elements constitutius de l'oració simple.
9. Identificar els connectors textuais presents en els textos i reconèixer la funció que fan en l'organització del contingut del discurs.
10. Identificar la intenció comunicativa de la persona que parla o escriu.
11. Interpretar de forma adequada els discursos orals i escrits tenint en compte els elements lingüístics, les relacions gramaticals i lèxiques, l'estructura i la disposició dels continguts en funció de la intenció comunicativa.
12. Conèixer la realitat plurilingüe d'Espanya, la distribució geogràfica de les seves diferents llengües i dialectes, els seus orígens històrics i alguns dels seus trets diferencials.
13. Reconèixer les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques.
14. Identificar els fenòmens de contacte.
15. Reconèixer els principals conceptes sociolingüístics.
16. Reconèixer la tasca normativitzadora de l'Institut d'Estudis Catalans.

BLOC 4

1. Llegir obres de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als gustos i aficions dels alumnes, i mostrar interès per la lectura.
2. Afavorir la lectura i la comprensió d'obres literàries de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als propis gustos i aficions dels alumnes, contribuint a la formació de la personalitat literària.
3. Promoure la reflexió sobre la connexió entre la literatura i la resta de les arts: música, pintura, cinema, etc., com a expressió del sentiment humà, a més d'analitzar i d'interrelacionar obres (literàries, musicals, arquitectòniques...), personatges, temes, etc., de totes les èpoques.
4. Fomentar el gust i l'hàbit per la lectura en tots els vessants: com a font d'accés al coneixement i com a instrument de lleure i diversió que permet explorar mons diferents dels nostres, reals o imaginaris.
5. Comprendre textos literaris representatius de la literatura de l'edat mitjana al segle XVIII, reconèixer la intenció de l'autor, relacionar el seu contingut i la seva forma amb els contextos socioculturals i literaris de l'època, identificar el tema, reconèixer l'evolució d'alguns tòpics i formes literàries i expressar aquesta relació amb judicis personals raonats.
6. Redactar textos personals d'intenció literària segons les convencions del gènere, amb intenció lúdica i creativa.
7. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades, per fer un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, adoptar un punt de vista crític i personal i utilitzar les tecnologies de la informació.

Instruments d'avaluació

- Llibre de text: *Llengua catalana i literatura 3rESO*, Ed. Casals, ISBN: 978-84-218-5481-5.
- Les lectures dels llibres: *El secret del meu turbant* de Nadia Ghulam de l'Ed. Labutxaca; *Camp de maduixes* de Jordi Sierra i Fabra de l'Ed. Cruïlla; *LoKus* de Ponç Pons de l'Ed. El gall editor.
- Proves.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 82/124

- Tasques de recerca escrites. Exposicions orals.
- L'ús de l'entorn de treball Moodle com a suport digital de les explicacions.

criteris de qualificació de 3^r ESO

1. Els percentatges que s'aplicaran són els següents: 60% exàmens i 40% feines.
2. Una feina obligatòria no lliurada tindrà una puntuació de 0.
3. Les exposicions orals són activitats obligatòries i compten com la resta de notes.
4. Cada tipus de prova tindrà el seu sistema de puntuació segons el nombre de preguntes i el tipus de continguts que s'avaluen.
5. Per superar cada avaluació serà obligatori fer una prova sobre la lectura.
6. L'alumnat s'examinarà de llengua i de literatura i s'han d'aprovar les dues parts per superar l'assignatura.
7. Per aprovar les avaluacions es necessita com a mínim un 5 de mitjana aritmètica entre la part de llengua i la de literatura. Han de treure com a mínim un 3,5 de llengua i de literatura per fer la mitjana entre les dues parts. En cas contrari, la matèria queda suspesa.
8. Com recuperar? Si se suspèn qualsevol avaluació, es podrà recuperar quan la professora ho indiqui, sempre que l'alumne hagi lliurat les feines encomanades.
9. Els errors ortogràfics i gramaticals més freqüents descompten fins a 2 punts (-0'1 cada error) tant en els treballs, les exposicions orals com en els exàmens.
10. En la redacció de textos es tindrà en compte que l'alumnat s'expressi amb l'adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica i gramatical.
11. Com apujar nota? Sempre que s'aprovi una avaluació, l'alumnat podrà apujar nota, de forma voluntària. Haurà de consensuar el treball amb la professora i fer-ne una exposició oral. Cada treball apuja 0,5 fins a un màxim d'1,5 punt.

A més dels hàbits de lectura, la feina diària, el quadern, una bona actitud i l'ús del català com a llengua vehicular ajudaran a apujar nota.

12. Una actitud inadequada vers els companys o la professora i/o l'assignatura penalitzarà la nota.

Instruments d'avaluació de 4^t ESO

- Llibre de text: *Llengua catalana i literatura 4tESO*, Ed. Anaya, ISBN: 978-84-698-1234-1.
- Les lectures dels llibres: *Mar i cel* d'Àngel Guimerà (Dagoll Dagom), de l'Ed E62 Recull de poemes; *Aloma* de Mercè Rodoreda de l'Ed. E62
- Proves.
- Tasques de recerca escrites. Exposicions orals.
- L'ús de l'entorn de treball Moodle com a suport digital de les explicacions.
-

Criteris de qualificació de 4^t ESO:

1. Els percentatges que s'aplicaran són els següents: 60% exàmens i 40% feines.
2. Una feina obligatòria no lliurada tindrà una puntuació de 0.
3. Les exposicions orals són activitats obligatòries i compten com la resta de notes.
4. Cada tipus de prova tindrà el seu sistema de puntuació segons el nombre de preguntes i el tipus de continguts que s'avaluen.
5. Per superar cada avaluació serà obligatori fer una prova sobre la lectura.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 83/124

6. L'alumnat s'examinarà de llengua i de literatura i s'han d'aprovar les dues parts per superar l'assignatura.

7. Per aprovar les avaluacions es necessita com a mínim un 5 de mitjana aritmètica entre la part de llengua i la de literatura. Han de treure com a mínim un 3,5 de llengua i de literatura per fer la mitjana entre les dues parts. En cas contrari, la matèria queda suspesa.

8. Com recuperar? Si se suspèn qualsevol avaluació, es podrà recuperar quan la professora ho indiqui, sempre que l'alumne hagi lliurat les feines encomanades.

9. Els errors ortogràfics i gramaticals més freqüents descompten fins a 2 punts (-0'1 cada error) tant en els treballs, les exposicions orals com en els exàmens.

10. En la redacció i en l'exposició de textos es tindrà en compte que l'alumnat s'expressi amb l'adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica i gramatical.

11. Com apujar nota? Sempre que s'aprovi una avaluació, l'alumnat podrà apujar nota, de forma voluntària. Haurà de consensuar el treball amb la professora i fer-ne una exposició oral. Cada treball apuja 0,5 fins a un màxim d'1,5 punt.

A més dels hàbits de lectura, la feina diària, el quadern, una bona actitud i l'ús del català com a llengua vehicular ajudaran a apujar nota.

12. Una actitud inadequada vers els companys o la professora i/o l'assignatura penalitzarà la nota.

d) Activitats de reforç i mecanismes de recuperació per a alumnes amb matèries pendents de cursos anteriors

Català ESO: Si l'alumne que duu la matèria suspesa, aprova la 1a i 2a avaluació del curs actual, automàticament aprova el curs anterior. Els alumnes que no han superat la 1a i 2a avaluació faran una recuperació de tota la matèria suspesa. Data de recuperació: després de les vacances de Pasqua.

Com que el català és una matèria instrumental on els continguts van revisant-se contínuament dins l'aula, no és necessari crear material específic diferent a la resta de l'alumnat. Cada unitat té les seves activitats de reforç específiques. A més, es tindrà en compte l'alumnat NEE i NESE i el material quedarà adaptat a les seves necessitats.

Català 1r Batxillerat: Per recuperar el català de 1r de batxillerat, els alumnes tan sols s'examinaran dels continguts de literatura, sempre que aprovin la 1a avaluació de 2n de batxillerat ja que els continguts sociolingüístics, d'història de la llengua i de comunicació són una revisió dels del curs anterior. La prova de recuperació es farà al principi de la 2a avaluació (després de nadal) i si no s'aprova, la recuperació serà de tot el temari de 1r de batxillerat, a principis de la 3a avaluació (després de les vacances de Pasqua).

Una part de sociolingüística, història de la llengua fins al segle XVIII i comunicació (variació lingüística i propietats textuais) es torna a veure a 2n de batxillerat, per tant s'actualitza i no són necessàries activitats de reforç. Quant als continguts de

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 84/124

literatura, específics de 1r de batxillerat, els alumnes poden tornar a fer les activitats de la matèria suspesa i qualsevol dubte es demanarà al professorat.

e) Activitats de reforç i mecanismes de recuperació per a alumnes repetidors

Com que és una matèria instrumental i els continguts mínims es revisen contínuament, aquests es treballen a tots els nivells al llarg del curs. Ara bé, si hi ha algun alumne repetidor que necessiti reforçar algun aspecte en concret, li lliurarem activitats de reforç (lectura d'algun llibre voluntari, quadern d'ortografia, exercicis autocorrectius, etc.) Sobretot, el que tindrem en compte és la progressió d'aquest alumnat.

8. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I CRITERIS PER A L'ELABORACIÓ D'ADAPTACIONS DEL CURRÍCULUM (ACI)

Descripció del grup després de l'avaluació inicial

A l'hora de plantejar les mesures d'atenció a la diversitat i inclusió hem de tenir, en primer lloc, informació diversa sobre cada grup d'alumnes; com a mínim hem de conèixer:

- El nombre d'alumnes.
- El funcionament del grup (clima de l'aula, nivell de disciplina, atenció...).
- Les fortaleses que s'identifiquen en el grup quant al desenvolupament de continguts curriculars.
- Les necessitats que s'hi hagin pogut identificar; convé pensar en aquesta fase com es poden abordar (planificació d'estratègies metodològiques, gestió de l'aula, estratègies de seguiment de l'eficàcia de mesures, etc.).
- Les fortaleses que s'identifiquen en el grup quant als aspectes competencials.
- Els acompliments competencials prioritaris que cal practicar en el grup en aquesta matèria.
- Els aspectes que cal tenir en compte a l'hora d'agrupar l'alumnat per als treballs cooperatius.
- Els tipus de recursos que cal adaptar a nivell general per obtenir un aconseguint òptim del grup.

Necessitats individuals

L'avaluació inicial ens facilita no sols coneixement sobre el grup com a conjunt, sinó que també ens proporciona informació sobre aspectes individuals diversos del nostre alumnat; a partir d'aquesta avaluació podem:

- Identificar els estudiants que necessiten més seguiment o personalització d'estratègies en el seu procés d'aprenentatge. (Cal tenir en compte aquell alumnat amb necessitats educatives, amb altes capacitats i altres necessitats no

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 85/124
	Programació Departament didàctic		

- diagnosticades però que requereixen atenció específica per estar en risc, per la seva història familiar...).
- Saber les mesures organitzatives que s'adoptaran. (Planificació de reforços, ubicació d'espais, gestió de temps grupals per afavorir la intervenció individual...).
 - Establir conclusions sobre les mesures curriculars que s'adoptaran, i sobre els recursos que s'empraran.
 - Analitzar el mode de seguiment que es farà servir amb cada un.
 - Acotar l'interval de temps i la manera en què s'avaluaran els progressos d'aquests estudiants.
 - Fixar el mode en què es compartirà la informació sobre cada cas amb la resta de docents que intervenen també en el seu itinerari d'aprenentatge; especialment, amb el tutor.

Els projectes curriculars han de permetre concrecions individuals ajustades a les característiques, els ritmes d'aprenentatge i la singularitat de cada alumne, la qual cosa, en particular, facilitarà l'aplicació dels principis d'integració i individualització propis de l'atenció als alumnes amb necessitats educatives especials.

Un dels trets fonamentals de la nova ordenació del sistema educatiu és un ensenyament personalitzat que fomenta la responsabilitat personal i comunitària i el respecte a l'entorn, afavoreix els valors democràtics de convivència i pluralisme i permet d'adquirir una consciència ètica i cívica que ajudi els alumnes a desenvolupar-se en la societat plural en què han de viure. En aquest sentit, l'ensenyament ha de potenciar la igualtat d'oportunitats d'aquells alumnes que parteixen de situacions desfavorables i ha de respondre adequadament a la seva diversitat.

Parlar de diversitat a l'escola implica que els alumnes que s'hi agrupen presenten la mateixa diversitat que trobem a la societat. Els alumnes són diferents entre ells i aquest ha d'ésser el punt de partida de tota acció educativa.

La diversitat ho és des de múltiples punts de vista: geogràfic, social, cultural, econòmic, però també per causes familiars, per maneres de ser individuals, ritmes i estils d'aprenentatge, procediments de construcció del propi pensament, i així mateix per les motivacions o la relació que cada jove té envers l'aprenentatge i l'escola en general..

Respectar les diferències i no convertir-les en desigualtats ha d'ésser el propòsit de l'escola, que ha de prendre-les en consideració, i si bé no pot pretendre resoldre problemes de diferències que tenen la seva arrel en les desigualtats de la societat, sí que ha de proposar-se que aquestes desigualtats no siguin un obstacle per al compliment de la seva funció educativa. Cal remarcar que el respecte a les diferències, tot i l'existència de desigualtats, és una font d'enriquiment.

L'escola ha d'ésser integradora i ha de tenir com a finalitat proporcionar una formació comuna a tots els alumnes que afavoreixi la igualtat d'oportunitats.

Qualsevol forma d'organització per atendre la diversitat s'ha de fonamentar en criteris com:

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 86/124

1.- Si bé les adaptacions poden ser necessàries en diferents àrees, ha de ser prioritari assegurar l'adaptació dels continguts de les àrees considerades instrumentals: llengua catalana, llengua castellana i matemàtiques.

2.- El treball en les àrees adaptades es pot plantejar en petit grup i en un espai diferenciat.

3.- La programació d'actuacions de caràcter singular per a un alumne/a o grup d'alumnes ha de compaginar-se amb les necessitats d'integració d'aquests alumnes en les activitats ordinàries amb altres companys.

Així doncs, l'atenció a la diversitat dels alumnes de necessitats educatives temporals que de forma tardana s'incorporen a les llengües curriculars, amb dificultats específiques en algun aspecte lingüístic, amb retard escolar provocat per causes diverses, amb motivacions i interessos diferents, s'haurà de basar en l'adquisició d'una competència comunicativa que els doni desimboltura dins l'aula i els permeti avançar en els aprenentatges. Per això, en aquestes situacions de desequilibri s'hauran de preveure mesures d'organització, atenció i compensació. Serà molt important que els equips docents promoguin la valoració del funcionament d'aquesta atenció i el revisin de forma regular recollint les propostes de millora.

Quant als critèris per a l'elaboració d'adaptacions curriculars individuals (ACIS), el departament de català té en compte el següent:

Una ACI es concreta en un document en què es descriu i justifica el currículum, els serveis i l'emplaçament escolar d'un alumne/a amb necessitats educatives especials durant un període determinat. El document descriurà:

- 1.- Què ensenyar i avaluar –àrees, continguts i objectius-.
- 2.- Com ensenyar i avaluar –enfocaments metodològics, tipus, periodicitat i durada dels serveis específics i ordinaris-.
- 3.- Quan ensenyar i avalua –distribució temporal de les propostes d'ensenyament: seqüència de continguts, objectius, etc.
- 4.- Aportar i contenir la informació més significativa que s'ha emprat per a la presa de decisions sobre la proposta curricular establerta i descrita.
- 5.- Fer palesos els esforços que s'han realitzat i es continuaran realitzant per promoure l'alumne/a cap a entorns escolars que tinguin el màxim règim ordinari possible i per passar l'alumne cap a situacions, programacions i provisió de serveis menys específics.

Així:

Com que es tracta d'una matèria vehicular, els continguts en molts casos seran els mateixos, però el que sí que variarà serà el nivell d'exigència per part del professorat:

- Així en molts casos d'alumnes amb dificultats específiques, no se'ls exigirà el mateix nivell de perfecció d'un treball ni el mateix nombre de treballs.
- En altres casos, serà necessari l'elaboració d'ACIS juntament amb el departament d'Orientació.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 87/124
	Programació Departament didàctic		

- Als alumnes nous (amb llengua materna diferent al Català) se'ls faran les adaptacions pertinents, d'acord amb el departament d'orientació.

- Es potenciaran les capacitats d'aquells alumnes que mostrin una gran facilitat per l'aprenentatge ja sigui amb altres tipus de treballs o amb un nivell d'exigència més elevat. Tot aquest procés d'aprenentatge serà compartit amb la mestra d'atenció a la diversitat i amb la de pedagogia terapèutica per tal d'afavorir l'intercanvi d'informació i material adient.

- No es podran fer agrupaments flexibles, però, per mor del repartiment de nivells entre les professores del departament.

A l'hora d'establir mesures d'atenció a la diversitat individualitzada tindrem en compte el següent:

- El departament de català compta amb hores de suport a l'ESO, fora de l'aula, per part del departament d'orientació (PT i logopeda).
- Les diverses membres del departament reforcem positivament les tasques dels alumnes, s'intenta que siguin variades i, sempre que es pot, fan les mateixes activitats que la resta de companys de l'aula, però adaptades.
- Pel que fa a l'adequació de les activitats d'aprenentatge: disposen de més temps per realitzar les activitats, tenen fotocòpies de suport per reforçar una tasca (sempre que cal), té repetició d'informació...
- Quant a l'adequació de l'avaluació, aquest alumnat compta amb proves adaptades al seu nivell i, sobretot, se'ls valora més la feina que fan.

Les ACIS que elabora el departament de català sempre es realitzen amb col·laboració amb el departament d'orientació.

9. PARTICIPACIÓ EN PROJECTES DEL CENTRE, ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES, EXTRAESCOLARS I SORTIDES ESCOLARS (ESO I BTX)

Activitats extraescolars:

A 1r ESO, junt amb el departament de Socials tenim programades dues sortides del programa de Salut Jove: una a la Torre d'en Galmés, el primer trimestre, i l'altra al Castell de Santa Àgueda, el tercer trimestre. També al 1r trimestre visitarem la biblioteca de Maó per conèixer el *Diccionari Català-Valencià-Balear* i fer-hi una activitat al respecte.

A 2ESO, junt amb el departament de Socials una gimcana per Maó i visita de la Naveta des Tudons i la descoberta de Ciutadella.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 88/124

Tant a 1r com a 2n, també es participarà en totes les activitats que es programin per commemorar l'any Pasqual Calbó (teatre, exposicions...) o bé si tenim la possibilitat d'anar al teatre per veure alguna funció escolar.

També es participarà en totes les activitats que es programin per commemorar l'any Pasqual Calbó (teatre, exposicions, setmana cultural o disfresses per carnaval) o bé si tenim la possibilitat d'anar al teatre per veure alguna funció escolar.

A 3^r d'ESO farem una sortida amb *Amb bona lletra per la Menorca del s.XVIII. Literatura*. També es participarà en totes les activitats que es programin per commemorar l'any Pasqual Calbó (teatre, exposicions, setmana cultural o disfresses per carnaval) o bé si tenim la possibilitat d'anar al teatre per veure alguna funció escolar. I, participarem en el concurs de Lletres i mots que es duu a terme al CIME.

A 4^t d'ESO farem una sortida amb *Amb bona lletra per la Menorca del s.XVIII. Literatura*. També es participarà en totes les activitats que es programin per commemorar l'any Pasqual Calbó (teatre, exposicions, setmana cultural o disfresses per carnaval) o bé si tenim la possibilitat d'anar al teatre per veure alguna funció escolar. I, també, participarem en una sortida per veure una obra de teatre del segle XIX que treballam durant el curs.

A 1^r de batxillerat, farem una sortida amb *Amb bona lletra per la Menorca del s.XVIII*. També es participarà en totes les activitats que es programin per commemorar l'any Pasqual Calbó (teatre, exposicions, setmana cultural o disfresses per carnaval) o bé si tenim la possibilitat d'anar al teatre per veure alguna funció escolar.

A 2ⁿ de Batxiller farem una sortida a un taller de Salut Jove sobre Iniciació a l'òpera: *Rigoletto*. També participaran si és possible a una sortida al teatre per veure l'obra d'Àngel Guimerà, *Terra Baixa* (engloba els continguts del segle XIX treballats durant el curs). De la mateixa manera que els altres grups participaran en totes les activitats que es programin per commemorar l'any Pasqual Calbó.

Junt amb molts altres departaments hem demanat un seminari per poder treballar per projectes i de manera col·laborativa dins l'aula. Aquest seminari es durà a terme d'octubre a maig.

10. PROGRAMACIÓ DEL BATXILLERAT

a) L'adequació i la seqüenciació dels objectius específics de la matèria.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 89/124
	Programació Departament didàctic		

1r de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Objectius

1. Identificar i comprendre textos orals i escrits emesos en estàndard o en una altra varietat propera a l'alumnat.
2. Produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
3. Llegir de manera expressiva qualsevol tipus de text amb la pronúncia i l'entonació adequades.
4. Fer un ús correcte de les normes que regulen l'ortografia, la morfologia, la sintaxi i el lèxic.
5. Comprendre els factors socials i legals que condicionen el contacte entre llengües i apreciar els processos de desplegament i normalització de la llengua catalana.
6. Valorar la realitat plurilingüe i multicultural del món d'avui, posant atenció a l'àrea de parla catalana i a les Illes Balears en particular, a l'Estat espanyol en general i a Europa.
7. Conèixer les característiques generals dels períodes més representatius de la literatura catalana, com també saber-ne contextualitzar els autors i les obres més destacades.
8. Analitzar i comentar, des del punt de vista formal i de contingut, textos en prosa i vers, de qualsevol tipologia, fent de la lectura una forma d'enriquiment personal i d'obertura del món.
9. Veure la llengua i la literatura com a mitjà de comunicació individual i social, com a eina d'interpretació de la realitat i mostra del patrimoni cultural.
10. Emprar tècniques de recerca, selecció amb sentit crític, elaboració i presentació de la informació, utilitzant tant els mitjans tradicional com les noves tecnologies de la informació i de la comunicació.

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 90/124
	Programació Departament didàctic		

Objectius didàctics

1. Aprendre, comprendre i analitzar els diferents tipus de textos formals i escrits.
2. Produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
3. Fer ús correcte de la normativa gramatical (ortografia, morfosintaxi i lèxic).
4. Valorar la realitat plurilingüe i multicultural, i fer esment especial a l'àrea de parla catalana i de les Illes Balears i, en particular, de tot l'Estat espanyol i d'Europa en general.
5. Conèixer i respectar les varietats de la llengua i valorar l'estàndard com a element unificador.
6. Reflexionar sobre els conceptes bàsics de la sociolingüística. Comprendre els valors socials i legals referents al contacte entre llengües i apreciar el procés de normalització de la llengua catalana.
7. Conèixer les característiques generals dels períodes més representatius de la literatura catalana, com saber-ne contextualitzar els/les autores i les obres més destacades.
8. Llegir, analitzar, comentar i fer de la lectura una font d'enriquiment personal i d'obertura al món.
9. Valorar la llengua i la literatura com a herència cultural.
10. Recercar, seleccionar i processar informació per la construcció, utilitzar tant els mitjans tradicionals com les TIC.

b) La seqüència dels continguts.

1r de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Continguts

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 91/124

Bloc 1. Comunicació i tècniques de treball

- La comunicació. Definició del concepte, identificació dels elements i factors que intervenen en les situacions comunicatives i que determinen la diversitat de discursos. Els codis no verbals. El signe lingüístic. Doble articulació. Les funcions del llenguatge.
- El text. Comprensió, anàlisi i producció de diferents tipus de missatges formals orals i escrits d'acord amb les propietats textuais: coherència, cohesió, adequació, correcció. Tipologia. Textos orals: la conversa i la tertúlia, el debat, la conferència. Textos escrits: exposició, argumentació, descripció, narració, instrucció, predicció i retòrica.
- Metodologia per al comentari de text. Pautes per a l'anàlisi detallada dels aspectes formals i substancials d'un escrit acadèmic o literari, abocant-hi la capacitat crítica.
- Recollida, selecció i processament de la informació, utilitzant mitjans tradicionals i les TIC. Consulta de diccionaris, enciclopèdies i altres fonts de documentació a biblioteques, arxius, mediateques i xarxes telemàtiques per a la comprensió i la creació de textos a la vida acadèmica. Redacció de treballs acadèmics que incorporin els elements complementaris (fitxes, índexs, esquemes, glossaris, bibliografia...)

Bloc 2. Estudi de la llengua

- Fonètica i ortografia. Sons i grafies. L'alfabet fonètic. L'aparell de fonació. Producció dels sons. Vocals, consonants, semivocals i semiconsonants. Fonemes. La síl·laba. La cadena parlada. Fonètica sintàctica. L'entonació. L'escriptura dels sons. Ortografia de les vocals. Ortografia de les consonants. L'accent, la dièresi, l'apòstrof i el guionet. Escripció de la frase: puntuació.
- Morfologia. Classificació dels mots. Morfologia del substantiu i de l'adjectiu: el gènere i el nombre. Els determinants: l'article, els demostratius, els possessius, els indefinits, els numerals, els quantitatius, els interrogatius i els exclamatius. Els pronoms. Pronoms personals forts i febles. La

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 92/124
	Programació Departament didàctic		

pronominalització. El verb. El nombre. La persona. El temps. L'aspecte. El mode. Les conjugacions verbals. Els verbs regulars. Els verbs irregulars. Les perífrasis verbals. El verb ser i el verb estar. Els adverbis.

- Sintaxi. El sintagma nominal. El sintagma verbal. L'oració. Tipologia de les oracions. Oracions atributives. Oracions predicatives. Oracions impersonals. Oracions reflexives. Oracions passives. Modalitats de l'oració: enunciatives, interrogatives, exclamatives, exhortatives i negatives. Funcions sintàctiques de l'oració. Subjecte, complement directe, complement indirecte, complements circumstancials, complement de règim verbal, complement del nom, complement predicatiu, l'atribut. L'oració composta. Juxtaposició, coordinació i subordinació. Estructura del text. Els connectors.
- Lèxic. Estructura del mot. Lexema i morfema. Relacions per la forma: derivació i composició. Els camps lèxics i semàntics. El lèxic i el diccionari. Característiques de les obres lexicogràfiques bàsiques. Recursos en xarxa. Relacions pel significat: polisèmia i homonímia; sinonímia i antonímia; hiperonímia, hiponímia. La formació del lèxic: mots populars, cultismes, semicultismes, dobles i pseudoderivats. Préstecs o manlleus. Procediments lingüístics de creació de neologismes. Les locucions i frases fetes.

Bloc 4. Literatura

- Introducció a la literatura. Característiques de la llengua literària. Els gèneres literaris. La creació i la interpretació (personatges, temes, tòpics, espai, temps, estructura, estil).
- Edat mitjana: marc històric i cultural. Primers textos en llengua catalana. El naixement de les literatures romàniques com a reflex de la societat. La poesia èpica. El roman. La poesia trobadoresca. Ramon Llull. Les quatre grans cròniques. La literatura religiosa i moralitzant. La poesia dels segles XIV i XV. Ausiàs Marc.
- El segle XV. L'humanisme. Bernat Metge. La novel·la cavalleresca i els llibres de cavalleries. *Jacob Xalabín. Curial e Güelfa*. Joanot Martorell.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 93/124
	Programació Departament didàctic		

- La literatura culta dels segles XVI, XVII i XVIII. Renaixement. Barroc. Il·lustració. Joan Ramis.
- La literatura popular. La rondallística i el cançoner.
- Lectura, anàlisi i comentari d'obres literàries i/o fragments significatius dels diferents gèneres dels períodes estudiats.
- Producció de textos literaris d'acord amb les estructures de gènere i els recursos retòrics corresponents.
- Confecció de quadres cronològics i esquemes que permetin relacionar les diverses manifestacions literàries entre si, i amb la situació política, social i cultural en què es produïren.

Bloc 5. Llengua i ús.

- La realitat plurilingüe i multicultural de l'Estat espanyol, amb especial atenció al marc legal i a la realitat sociolingüística de l'àrea de parla catalana i de les Illes Balears en concret.
- La variació lingüística: social, estilística, funcional i geogràfica. Les varietats geogràfiques del català. La varietat estàndard.

c) Seqüenciació de continguts

1a Avaluació

Llengua

- La comunicació
- Propietats textuais: adequació, coherència, cohesió i correcció.
- La llengua oral i la llengua escrita.
- Comentari de text.
- Repàs d'ortografia

Llengua i societat

- La variació lingüística. Els registres.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 94/124

Literatura

Cronologia. Del segle IX al segle XIII

- Naixement i expansió de la llengua (segles VIII-XIII).
- Les primeres manifestacions literàries. El llenguatge poètic.
- Els trobadors i els joglars. L'amor cortès. Modalitats poètiques. Els nostres trobadors.
- La poesia entre els trobadors i Ausiàs Marc

Cronologia. Els segles XIII i XIV

- L'expansió de la llengua als segles XIII i XIV
- La Cancelleria Reial. El llenguatge solemne.
- Els joglars i les cançons de gesta.
- Prosa historiogràfica. Les quatre grans cròniques: *Llibre dels feits* o *Crònica* de Jaume I el Conqueridor; *Crònica* de Bernat Desclot o *Llibre del rei en Pere*; *La Crònica* de Ramon Muntaner; *Crònica* de Pere III, el Cerimoniós.

Lectura obligatòria

- Antologia de poesia catalana (selecció del professor)

2a Avaluació

Llengua

- Tipologia textual: narració, descripció, exposició, argumentació, instrucció, predicció...
 - Gèneres textuais: currículum, instància, carta formal...
7. Lèxic: estructura del mot, derivació i composició, neologismes...; relacions semàntiques.
- Repàs d'ortografia.

Literatura

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 95/124
	Programació Departament didàctic		

2. L'Humanisme: Bernat Metge.

- La literatura religiosa i moralitzant: Jaume Roig.
- El segle XV: Ausiàs March. *Curial e Güelfa. Tirant lo Blanc.*
- Lectura i anàlisi de *Tirant lo Blanc*, Joanot Martorell.
- Lectura i anàlisi de poemes d'Ausias March

3a Avaluació

Llengua.

L'oració simple i composta.

Llengua i societat

- La realitat plurilingüe i multicultural de l'Estat espanyol, amb especial atenció al marc legal i a la realitat sociolingüística de l'àrea de parla catalana i de les Illes Balears en concret.
- La variació lingüística: geogràfica.

Literatura

- La decadència. La literatura dels segles XVI, XVII i XVIII: Renaixement, Barroc i Neoclassicisme.
- La literatura del segle XVIII a Menorca. La societat maonesa de cultura.
- Joan Ramis i Ramis. Vicenç Albertí.
- Lectura i anàlisi de *Lucrecia*

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Continguts

Bloc 1. Comunicació i tècniques de treball

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 96/124
	Programació Departament didàctic		

- Producció de textos d'acord amb les normes ortogràfiques, morfosintàctiques i lèxiques. La correcció en textos orals i escrits. Tipologia específica: textos científics i tècnics, jurídics i administratius, humanístics, periodístics. La publicitat.
- Metodologia per al comentari de text. Pautes per a l'anàlisi detallada dels aspectes formals i substancials d'un escrit acadèmic o literari, abocant-hi la capacitat crítica.
- Recollida, selecció i processament de la informació, utilitzant mitjans tradicionals i les TIC. Consulta de diccionaris, enciclopèdies i altres fonts de documentació a biblioteques, arxius, mediateques i xarxes telemàtiques per a la comprensió i la creació de textos a la vida acadèmica. Redacció de treballs acadèmics que incorporin els elements complementaris (fitxes, índexs, esquemes, glossaris, bibliografia...)

Bloc 3. Llengua i ús

- Origen i evolució historicosocial de la llengua catalana. Substrat. La Romania i les llengües romàniques. El llatí vulgar. Superstrat. Adstrat. El català a l'edat mitjana, al segle XV, als segles XVI-XVIII i a l'etapa contemporània. Pompeu Fabra i Antoni M. Alcover.
- La variació lingüística: social, històrica, geogràfica i estilística. Els dialectes geogràfics del català. Els registres. La varietat estàndard. Apreciació de la riquesa que suposa la diversitat interna de la llengua i de l'estàndard com a element unificador.
- Les llengües en el món. Els fenòmens de contacte entre varietats: bilingüisme, diglòssia, conflicte lingüístic (minorització, substitució, normalització). Els prejudicis lingüístics. Models de planificació.
- Identificació, anàlisi i descripció de la realitat plurilingüe i multicultural de l'Estat espanyol. Descripció del marc legal i de la realitat sociolingüística de l'àrea de parla catalana i de les Illes Balears.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 97/124
	Programació Departament didàctic		

Bloc 4. Literatura

- La literatura del segle XIX: marc històric i cultural. El romanticisme. La Renaixença. Els Jocs Florals. Característiques de la Renaixença al Principat, al País Valencià i a les Illes Balears. Jacint Verdaguer. Àngel Guimerà: del romanticisme al realisme. El realisme i el naturalisme. Narcís Oller.
- La literatura del segle XX: marc històric i cultural. El modernisme. La poesia. Joan Maragall. La narrativa. Víctor Català. El teatre. Santiago Rusiñol. El noucentisme. Josep Carner. L'escola mallorquina. Joan Alcover. Miquel Costa i Llobera. Els moviments d'avantguarda i les seves manifestacions. Joan Salvat Papasseit. La literatura fins als anys trenta. Carles Riba. J. M. de Sagarra. La literatura de postguerra. Narrativa: Josep Pla, Llorenç Villalonga, Mercè Rodoreda. Poesia: Salvador Espriu. Joan Brossa. Teatre.
- La literatura actual: narrativa, poesia, teatre. L'assaig.
- Lectura, anàlisi i comentari d'obres literàries i/o fragments significatius dels diferents gèneres dels períodes estudiats.
- Producció de textos literaris d'acord amb les estructures de gènere i els recursos retòrics corresponents.
- Confecció de quadres cronològics i esquemes que permetin relacionar les diverses manifestacions literàries entre si, i amb la situació política, social i cultural en què es produïren.

c) Continguts per avaluació

1a AVALUACIÓ

Comentari de textos

- Repàs del comentari de text: resum, títol, esquema, valoració personal, anàlisi del text argumentatiu

Història de la llengua i de la literatura

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 98/124
	Programació Departament didàctic		

- Cronologia. Des dels orígens fins al segle XX

Dels orígens de la llengua catalana al segle XII

- La romanització. El substrat indoeuropeu o cèltic, grec i fenici, iberobasc.
- El superstrat germànic, àrab.
- L'evolució del llatí al català. El català preliterari. El nom de català.
- Els primers textos en llengua catalana. Les llengües a les Illes abans del s.XIII.

Els segles XIII i XIV

- L'expansió de la llengua.
- La prosa historiogràfica. Les quatre grans cròniques. El naixement de la prosa literària: Ramon Llull. La Cancelleria Reial.

La llengua al segle XV

- La poesia.
- València: la novel·la, la valenciana prosa i els primers tractats lingüístics.

Els segles XVI i XVII

- El procés de substitució lingüística. El nom i la defensa de la llengua.
- El concepte de Decadència.

El segle XVIII

- Els Decrets de Nova Planta i la substitució lingüística.
- La Il·lustració.

Llengua i ús

- Llenguatge, llengua i parla. Llengua i dialecte. Variació i varietat.
- Lingüística i sociolingüística. Àmbit d'ús i normes d'ús. Comunitat lingüística.
- Llengües en contacte. Causes que produeixen el contacte entre llengües. Fenòmens produïts pel contacte de llengües (Conflicte lingüístic. Substitució lingüística; Bilingüisme. El mite del bilingüisme; Diglòssia i autoodi. Interacció entre bilingüisme i diglòssia).
- Interllingua, pidgin i crioll. Llengua minoritària i llengua minoritzada.
- Interferència i interposició. Assimilació. Substitució i normalització lingüística.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 99/124
	Programació Departament didàctic		

- Models lingüístics.
- La planificació lingüística a Europa: el monolingüisme. Protecció de les minories lingüístiques; autonomia i federalisme lingüístic. Bilingüisme institucional.
- Casos especials. El polonès. El Quebec i el francès. L'hebreu.
- Les llengües a l'Estat espanyol: la constitució espanyola i les llengües de l'estat. Els prejudicis lingüístics.
- El català en l'actualitat. La presència de la llengua a distints àmbits d'ús: el sistema educatiu; cultura i comunicació; organisme i institucions; la llengua catalana a les noves tecnologies.
- El marc legal de la llengua.
- Coneixement i ús de la llengua catalana a les Illes Balears. El futur: la immigració a les Illes.
- La Unió Europea i el català.

Estudi del discurs

- Redacció de treballs acadèmics

Estudi de la llengua

- Repàs de l'ortografia i la gramàtica del català.

Lectura i anàlisi d'*Una imatge no val més que mil paraules*, de Jesús Tuson.

2a AVALUACIÓ

Història de la llengua i de la literatura

- El segle XIX:
- El terme Renaixença: causes de la Renaixença. El Romanticisme; La Renaixença: repercussions i autors. Bonaventura Carles Aribau; Programa de la Renaixença. Els Jocs Florals. La Renaixença a les Illes; Figures principals. La poesia romàntica. Jacint Verdaguer.
- La prosa al segle XIX.
- El teatre al segle XIX...Àngel Guimerà.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 100/124
	Programació Departament didàctic		

- El segle XX (primer terç):
- El Modernisme. Concepte de Modernisme. Corrents del Modernisme (regeneracionisme, decadentisme, vitalisme).
- La poesia modernista: breu referència a Joan Maragall.
- La narrativa modernista: Víctor Català.
- El teatre modernista: breu referència a Santiago Rusiñol.
- El Noucentisme. Concepte de Noucentisme.
- Josep Carner.
- L'escola Mallorquina.
- Breu referència a Miquel Costa i Llobera.
- Estudi de l'obra de Joan Alcover.
- L'Avantguarda. Concepte d'avantguarda.
- Joan Salvat-Papasseit.

Llengua i ús

La llengua al segle XIX

El primer terç del segle XX i la llengua fins la dècada dels 60

- La normativització de la llengua: la campanya lingüística de *L'Avenç*; els noucentistes i la normativització; l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Antoni Maria Alcover. Pompeu Fabra.
- Cap a la normalització lingüística. Les Normes de Castelló.
- La llengua sota el franquisme. Etapes de la repressió.
- Els anys 60: una lenta però creixent represa; l'estudi científic de la llengua. F. De Borja Moll, M. Sanchis Guarnier. Enric Valor. Joan Coromines. Antoni M. Badia i Margarit. Joan Veny i Clar.

La variació lingüística: les varietats dialectals. Variació diacrònica. Variació diatòpica; les varietats funcionals o registres. Els distints tipus de registres; la variació social. L'argot. El parlar xava, el bleada i l'ultra.

La variació lingüística: els dialectes constitutius i consecutius; divisió dialectal i subdialectal; català oriental i occidental. Classificació; l'estàndard.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 101/124

Descripció dels dialectes de la llengua catalana: el bloc oriental. Balear, català central, septentrional o rossellonès, alguerès; el bloc occidental. Català nord-occidental, valencià.

Estudi del discurs

- Els textos literaris. Definició i característiques.
- La retòrica i el llenguatge de la literatura. Els recursos retòrics.
- Els gèneres literaris. La poesia, les característiques formals de la poesia.
- El teatre. La narrativa. L'assaig.
- Textos científics i tècnics.
- Els textos periodístics i publicitaris.
- Textos jurídics i administratius.
- Textos humanístics i argumentatius.
- L'argumentació.

Comentari de textos

- Caracterització: la finalitat dels textos; tipus de text. Àmbit d'ús. Gènere. Variació lingüística.

Lectura i anàlisi de *Aigües Encantades*, Josep Puig i Ferrater.

3a AVALUACIÓ

Història de la llengua i de la literatura

Anys 20 i 30 i fins la dècada dels 60

- La literatura dels anys vint i trenta.
- Panorama general de l'època.
- Breu referència a Bartomeu Rosselló-Pòrcel.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 102/124
	Programació Departament didàctic		

- La literatura de postguerra.
- Panorama general de l'època.
- La narrativa: breu referència a Josep Pla
- La novel·la psicològica. Llorenç Villalonga i Mercè Rodoreda.
- Característiques de l'obra de Mercè Rodoreda.
- La poesia de postguerra.
- Breu referència a Salvador Espriu.
- Breu referència a Miquel Martí i Pol.

Dels anys 70 a l'actualitat

Estudi de la llengua

- La cohesió
- Mecanismes de referència lèxica i gramatical.

Comentari de textos

- Caracterització: el canal; els participants; polifonia i intertextualitat; mecanismes de cohesió lèxica i gramatical.

Lectura i anàlisi de *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda

Lectura i anàlisi d'una *Antologia poètica dels segles XIX, XX*.

c) Els mètodes pedagògics.

1r de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

e) Metodologia

L'ensenyament de la Llengua i la literatura catalanes de 1r de batxillerat ha de tenir un doble vessant: primer, potenciar l'ús de la llengua, l'estudi dels diferents tipus de discursos i el coneixement de les diferents estructures lingüístiques (fonètic i

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 103/124

ortogràfica, morfològica, sintàctica i semàntica); i segon, estudiar la Literatura catalana des dels orígens fins al segle XIX.

L'estudi d'aquesta matèria ha de ser clarament funcional. Quant al bloc de Comunicació, treballarem els textos formals i específics i que l'alumne assoleixi un criteri propi que li permeti, arribar al coneixement; i, l'Estudi de la llengua, es requereix reflexionar sobre la gramàtica per poder aconseguir una millor competència lingüística; a Llengua i ús, treballarem aquest bloc a partir de casos reals i concrets; a la Literatura, a més de contribuir a millorar la competència comunicativa s'ha de plantejar una formació literària a més de formar lectors competents, interessats i autònoms.

Amb la feina diària a l'aula es potenciarà que l'alumnat adquireixi un major grau d'autonomia i d'esperit crític. L'edat i la preparació anterior de l'alumnat li ha de permetre dur a terme una planificació del temps i racionalització dels esforços.

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Metodologia

L'ensenyament de la Llengua i la literatura catalanes de 2n de batxillerat ha de tenir un doble vessant: primer, potenciar l'ús de la llengua, l'estudi dels diferents tipus de discursos i el coneixement de la realitat sociolingüística; i segon, estudiar la Literatura catalana dels segles XIX i XX.

L'estudi d'aquesta matèria ha de ser clarament funcional. Quant al bloc de Comunicació, treballarem els textos formals i específics i que l'alumne assoleixi un criteri propi que li permeti, arribar al coneixement; i, l'Estudi de la llengua, es requereix reflexionar sobre la gramàtica per poder aconseguir una millor competència lingüística; a Llengua i ús, treballarem aquest bloc a partir de casos reals i concrets; a la Literatura, a més de contribuir a millorar la competència comunicativa s'ha de plantejar una formació literària a més de formar lectors competents, interessats i autònoms.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 104/124

Amb la feina diària a l'aula es potenciarà que l'alumnat adquireixi un major grau d'autonomia i d'esperit crític. L'edat i la preparació anterior de l'alumnat li ha de permetre dur a terme una planificació del temps i racionalització dels esforços.

d) La distribució espai-temps.

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

A l'hora de treballar les activitats, es preveuen diferents formes d'agrupar els alumnes i de distribuir els espais. Es compaginaran les feines dels alumnes en gran grup (aula) amb l'individual, per parelles i en petit grup, depenent de la seqüència didàctica.

e) Les activitats d'ampliació i de reforç.

1r de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Es proposaran les activitats extres adequades, d'acord amb les necessitats de cada alumne. El professor d'aquesta matèria proposarà al llarg del curs la realització de qualsevol activitat relacionada amb el seu currículum. El desconeixement de les programacions de les institucions i organismes culturals no ens permet més concreció en aquest apartat.

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Es proposaran les activitats extres adequades, d'acord amb les necessitats de cada alumne. El professor d'aquesta matèria proposarà al llarg del curs la realització de qualsevol activitat relacionada amb el seu currículum. El desconeixement de les programacions de les institucions i organismes culturals no ens permet més concreció en aquest apartat.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 105/124
	Programació Departament didàctic		

f) Els criteris d'avaluació i de qualificació.

1r de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Criteris d'avaluació

- Seleccionar i processar la informació relacionada amb els àmbits familiar, social, acadèmic i dels mitjans de comunicació. Assimilar oralment i per escrit diferents tipus de textos formals, assenyalant-ne les idees principals i les secundàries, la intenció comunicativa, i aportant-hi una opinió personal. Distingir els elements que formen part del procés de comunicació i les funcions del llenguatge predominants (bloc 1).

Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat per a identificar els textos de diferents gèneres dintre dels principals àmbits d'ús, per a reconèixer alguns factors que intervenen en la producció dels textos (el tema i el context social, el propòsit, la relació entre l'emissor i el destinatari, el canal utilitzat, l'esquema textual i el registre), per a relacionar els seus trets lingüístics més rellevants amb aquests factors de la situació comunicativa i per a valorar l'adequació i eficàcia del registre utilitzat en cada context.

- Elaborar treballs acadèmics que s'ajustin a unes normes prefixades, mitjançant la consulta de fonts de documentació tradicionals i de les procedents de les TIC. Aplicar tècniques de comentari lingüístic i literari de textos tenint-ne en compte el context històric (bloc 1).

Aquest criteri es refereix a la valoració de la capacitat per a accedir de forma autònoma a les fonts d'informació, per a destriar les dades pertinents en relació amb un determinat propòsit comunicatiu, per a organitzar aquesta informació mitjançant fitxes, resums, esquemes, etc. i per a reutilitzar-la en l'elaboració d'un

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 106/124
	Programació Departament didàctic		

text expositiu o argumentatiu (una exposició acadèmica, un breu assaig o un article d'opinió). S'avaluarà el coneixement i l'ús de les diverses fonts d'informació, tant de les tradicionals en el món acadèmic (diccionaris, enciclopèdies, estudis especialitzats, etc.), com dels mitjans de comunicació (premsa, televisió, ràdio, etc.) o d'aquelles amb format digital, amb una perspectiva oberta i crítica davant fenòmens com la manca d'objectivitat, la manipulació informativa o l'excés d'informació, que faciliti l'avaluació dels continguts i de les formes de transmissió.

- Redactar textos formals amb cohesió, coherència, adequació i correcció, tot seguint les fases del procés de creació d'un text: planificació, estructuració i redacció. Planificar i exposar oralment un tema tenint en compte les propietats textuals (blocs 1 i 2).

S'han de saber aplicar convenientment les diferents possibilitats funcionals que ofereix el llenguatge a l'hora de produir missatges orals i escrits. Convé valorar, a més de la rellevància de les dades d'acord amb la finalitat el text, l'organització coherent dels continguts, la cohesió dels enunciats successius del text, la solidesa de l'argumentació i ús del registre adequat. Es tindran també en compte l'ús apropiat de procediments de citació (notes a peu de pàgina, cometes, etc.) i la inclusió correcta de la bibliografia consultada. D'altra banda, es comprovarà la capacitat de planificar i realitzar una breu exposició oral pròpia de l'àmbit acadèmic. En aquest tipus d'exposicions es valoraran aspectes com la consulta de les fonts apropiades, la selecció de la informació rellevant, l'estructuració del contingut, l'elecció del registre apropiat i l'ús de recursos per a guiar als oïdors i mantenir la seva atenció; també es valorarà, quan escaigui, la rellevància dels arguments seleccionats.

- Identificar les diferents unitats lingüístiques, les seves combinacions, relacions i funcions. Aplicar les normes fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lèxiques en la correcció de textos propis o d'altres (bloc 2).

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 107/124

Es reconeixerà l'estructura semàntica i sintàctica de l'oració i les diferents possibilitats d'unió d'oracions per a formar enunciats complexos en funció del context i de les intencions de l'emissor. S'avaluarà l'ús correcte de les convencions ortogràfiques. S'atendrà als diferents factors de la situació comunicativa, el registre, les modalitats de l'oració en relació amb els actes de parla que es realitzen; les formes d'expressar la subjectivitat i l'objectivitat, els procediments de connexió i els connectors i marcadors propis dels diferents textos; els procediments anafòrics, les relacions lèxiques formals i semàntiques i el paper de les terminologies en l'àmbit acadèmic; el paper dels temps verbals com procediments de cohesió i l'ús dels temps i maneres verbals i de les perífrasis; els procediments lingüístics i paralingüístics d'inclusió del discurs d'uns altres.

- Conèixer i valorar l'evolució històrica de les formes literàries des de l'edat mitjana fins a l'actualitat, relacionant-les amb les obres i els autors més destacats del seu període (bloc 4).

S'avalua la capacitat per a sintetitzar els coneixements sobre la literatura dins un marc global que inclou tant els aspectes literaris com el context històric, social i cultural, evitant la dispersió del coneixement. Es pot partir de la confecció i interpretació de quadres cronològics i esquemes que permetin relacionar diverses manifestacions literàries entre elles i amb la situació social de l'època.

- Contextualitzar textos literaris dins la producció de l'autor i el marc sociopolític i cultural de l'època (bloc 4).

Es tracta de valorar la capacitat per a interpretar obres literàries de diferents èpoques i d'autors rellevants en el seu context històric, social i cultural, relacionant-les amb altres obres de l'època o del propi autor, assenyalant la

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 108/124
	Programació Departament didàctic		

presència de determinats temes i motius i l'evolució en la manera de tractar-los i reconeixent les característiques del gènere que s'inscriuen i procediments retòrics més usuals i, si escau, les innovacions que es produeixen en les formes (gèneres, procediments retòrics i versificació).

- Realitzar treballs crítics sobre la lectura d'obres significatives de diferents èpoques o moviments, interpretant-les en relació amb el seu context històric i literari, obtenint la informació bibliogràfica necessària i efectuant una valoració personal (bloc 4).

S'avalua la capacitat per a realitzar un treball personal d'interpretació i valoració d'algunes obres significatives d'èpoques o moviments literaris diferents, llegides en la seva integritat, tant en el seu contingut com en l'ús de les formes literàries, relacionant-la amb el seu context històric, social i literari i, si escau, amb el significat i la rellevància del seu autor. Es valorarà la selecció i utilització de les fonts d'informació bibliogràfica i dels recursos de les tecnologies de la informació i la comunicació, i també que els treballs acadèmics incorporin elements complementaris (fitxes, índexs, esquemes, glossaris, bibliografia), utilitzant processadors de textos.

e) Condicions necessàries per aprovar l'assignatura:

- S'han d'haver realitzat les lectures obligatòries de cada avaluació.
- Lliurament dels exercicis, comentaris, resums, etc. que requereixi la professora a través del Moodle o en paper.
- Expressió correcta des del punt de vista ortogràfic, lèxic i sintàctic.
- S'ha d'emprar el català com a llengua vehicular de comunicació a classe.
- S'ha de tenir una actitud respectuosa envers els companys i la professora.
- S'ha d'obtenir una nota mínima de 5 per aprovar l'assignatura.

f) Sistema de qualificació:

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 109/124
	Programació Departament didàctic		

La nota de cada avaluació s'obtindrà a partir de:

- Al llarg de l'avaluació es faran un mínim de dos exàmens de continguts. Fer la prova parcial no elimina matèria per a la prova conjunta per a la qual cosa la professora decidirà si ho inclou tot. Es farà la mitjana entre ells (nota mínima: 3'5 punts).
- Es farà un examen de cada llibre de lectura o un treball segons ho indiqui la professora.
- L'alumnat ha de lliurar els exercicis, comentaris, resums, etc. seguint les pautes que marqui la professora a través del Moodle o en paper.

Una feina obligatòria no lliurada o no revisada tindrà una puntuació de 0.

- Es valorarà el treball, la participació i l'actitud a classe (una actitud inadequada envers els companys o la professora penalitzarà la nota).
- Es descomptarà per cada error ortogràfic... fins a un màxim de 2p.
- La nota de l'avaluació s'obtindrà aplicant els percentatges següents:
 - 70%: exàmens teòrics.
 - 15%: exàmens o treballs de lectures.
 - 15%: treballs a classe, casa.

Els alumnes que suspenguin alguna avaluació realitzaran, a final de curs, un examen de recuperació de l'avaluació suspesa. Per poder presentar-s'hi, hauran de lliurar les feines fetes en aquella avaluació.

Els alumnes que no realitzin els exàmens durant els dies establerts tindran la possibilitat de repetir-los (sempre que la professora consideri justificada la falta d'assistència) de manera oral.

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

criteris d'avaluació

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 110/124
	Programació Departament didàctic		

1. Seleccionar i processar la informació relacionada amb els àmbits familiar, social, acadèmic i dels mitjans de comunicació. Assimilar oralment i per escrit diferents tipus de textos formals, assenyalant-ne les idees principals i les secundàries, la intenció comunicativa, i aportant-hi una opinió personal. Distingir els elements que formen part del procés de comunicació i les funcions del llenguatge predominants (bloc 1).

Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat per a identificar els textos de diferents gèneres dintre dels principals àmbits d'ús, per a reconèixer alguns factors que intervenen en la producció dels textos (el tema i el context social, el propòsit, la relació entre l'emissor i el destinatari, el canal utilitzat, l'esquema textual i el registre), per a relacionar els seus trets lingüístics més rellevants amb aquests factors de la situació comunicativa i per a valorar l'adequació i eficàcia del registre utilitzat en cada context.

2. Redactar textos formals amb cohesió, coherència, adequació i correcció, tot seguint les fases del procés de creació d'un text: planificació, estructuració i redacció. Planificar i exposar oralment un tema tenint en compte les propietats textuais (bloc 1).

S'han de saber aplicar convenientment les diferents possibilitats funcionals que ofereix el llenguatge a l'hora de produir missatges orals i escrits. Convé valorar, a més de la rellevància de les dades d'acord amb la finalitat el text, l'organització coherent dels continguts, la cohesió dels enunciats successius del text, la solidesa de l'argumentació i ús del registre adequat. Es tindran també en compte l'ús apropiat de procediments de citació (notes a peu de pàgina, cometes, etc.) i la inclusió correcta de la bibliografia consultada. D'altra banda, es comprovarà la capacitat de planificar i realitzar una breu exposició oral pròpia de l'àmbit acadèmic. En aquest tipus d'exposicions es valoraran aspectes com la consulta de les fonts apropiades, la selecció de la informació rellevant, l'estructuració del contingut, l'elecció del registre apropiat i l'ús de recursos per a guiar als oïdors i

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 111/124
	Programació Departament didàctic		

mantenir la seva atenció; també es valorarà, quan escaigui, la rellevància dels arguments seleccionats.

3. Elaborar treballs acadèmics que s'ajustin a unes normes prefixades, mitjançant la consulta de fonts de documentació tradicionals i de les procedents de les TIC. Aplicar tècniques de comentari lingüístic i literari de textos tenint-ne en compte el context històric (bloc 1).

Aquest criteri es refereix a la valoració de la capacitat per a accedir de forma autònoma a les fonts d'informació, per a destriar les dades pertinents en relació amb un determinat propòsit comunicatiu, per a organitzar aquesta informació mitjançant fitxes, resums, esquemes, etc. i per a reutilitzar-la en l'elaboració d'un text expositiu o argumentatiu (una exposició acadèmica, un breu assaig o un article d'opinió). S'avaluarà el coneixement i l'ús de les diverses fonts d'informació, tant de les tradicionals en el món acadèmic (diccionaris, enciclopèdies, estudis especialitzats, etc.), com dels mitjans de comunicació (premsa, televisió, ràdio, etc.) o d'aquelles amb format digital, amb una perspectiva oberta i crítica davant fenòmens com la manca d'objectivitat, la manipulació informativa o l'excés d'informació, que faciliti l'avaluació dels continguts i de les formes de transmissió.

4. Identificar i escriure textos en la varietat estàndard i en les principals varietats geogràfiques, històriques, socials i estilístiques de la llengua (bloc 3).

S'ha de valorar el ventall de possibilitats que el català té de crear discursos orals i textos escrits en les diverses varietats i registres. Així mateix, convé advertir el grau de domini i acceptació assolit per l'alumnat de la modalitat estàndard, entesa com a eina de comunicació moderna i d'abast extens.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 112/124

5. Conèixer l'origen i l'evolució de la llengua i reflexionar sobre la situació actual del domini lingüístic català, del plurilingüisme de l'Estat espanyol i d'Europa (bloc 3).

En aquest punt, es tracta de comprendre els principals moments polítics, socials i culturals de la llengua catalana i de deturar-se al moment present, descrivint la diversitat lingüística al món, a Europa i la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol. També s'avalua el marc jurídic de diversos estats plurilingües per conèixer com es regula el tema de les llengües.

6. Analitzar i distingir els factors socials i legals que condicionen el contacte entre llengües i valorar els processos de normalització de la llengua catalana. Identificar situacions de bilingüisme, diglòssia, conflicte, minorització i substitució per tal de superar prejudicis lingüístics (bloc 3).

Aquest criteri s'ocupa de fer veure els efectes que el contacte de varietats pot provocar en la integritat d'una comunitat lingüística i fa palès la necessitat d'intervenció. També es pot comprovar que es coneixen les situacions de bilingüisme i diglòssia i que s'adquireix consciència positiva de la diversitat i de la convivència de llengües tant com de la necessitat d'unes varietats estàndard (o norma) en els usos formals.

7. Conèixer i valorar l'evolució històrica de les formes literàries des de l'edat mitjana fins a l'actualitat, relacionant-les amb les obres i els autors més destacats del seu període (bloc 4).

S'avalua la capacitat per a sintetitzar els coneixements sobre la literatura dins un marc global que inclou tant els aspectes literaris com el context històric, social i cultural, evitant la dispersió del coneixement. Es pot partir de la confecció i

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 113/124
	Programació Departament didàctic		

interpretació de quadres cronològics i esquemes que permetin relacionar diverses manifestacions literàries entre elles i amb la situació social de l'època.

8. Contextualitzar textos literaris dins la producció de l'autor i el marc sociopolític i cultural de l'època (bloc 4).

Es tracta de valorar la capacitat per a interpretar obres literàries de diferents èpoques i d'autors rellevants en el seu context històric, social i cultural, relacionant-les amb altres obres de l'època o del propi autor, assenyalant la presència de determinats temes i motius i l'evolució en la manera de tractar-los i reconeixent les característiques del gènere que s'inscriuen i procediments retòrics més usuals i, si escau, les innovacions que es produeixen en les formes (gèneres, procediments retòrics i versificació).

9. Realitzar treballs crítics sobre la lectura d'obres significatives de diferents èpoques o moviments, interpretant-les en relació amb el seu context històric i literari, obtenint la informació bibliogràfica necessària i efectuant una valoració personal (bloc 4).

S'avalua la capacitat per a realitzar un treball personal d'interpretació i valoració d'algunes obres significatives d'èpoques o moviments literaris diferents, llegides en la seva integritat, tant en el seu contingut com en l'ús de les formes literàries, relacionant-la amb el seu context històric, social i literari i, si escau, amb el significat i la rellevància del seu autor. Es valorarà la selecció i utilització de les fonts d'informació bibliogràfica i dels recursos de les tecnologies de la informació i la comunicació, i també que els treballs acadèmics incorporin elements complementaris (fitxes, índexs, esquemes, glossaris, bibliografia), utilitzant processadors de textos.

g) Procediment de l'avaluació

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 114/124
	Programació Departament didàctic		

A principi de curs es farà una avaluació inicial per esbrinar els coneixements previs i les capacitats de l'alumnat. A partir d'aquí es podran fer algunes reorientacions. Després, dia a dia es durà a terme l'avaluació contínua, per a la qual el professor prendrà notes del grau d'assoliment dels continguts, dels avanços, dels progressos i de les dificultats. I, finalment, a cada avaluació es duran a terme tres o quatre proves escrites sobre els continguts del curs i sobre les lectures corresponents a cada avaluació.

Condicions necessàries per aprovar l'assignatura:

1. S'han d'haver realitzat les lectures obligatòries de cada avaluació.
2. Lliurament dels exercicis, comentaris, resums, etc. que requereixi la professora a través del Moodle o en paper.
3. Expressió correcta des del punt de vista ortogràfic, lèxic i sintàctic.
4. S'ha d'emprar el català com a llengua vehicular de comunicació a classe.
5. S'ha de tenir una actitud respectuosa envers els companys i la professora.
6. S'ha d'obtenir una nota mínima de 5 per aprovar l'assignatura.

Sistema de qualificació:

La nota de cada avaluació s'obtindrà a partir de:

Al llarg de l'avaluació es faran dos exàmens: un examen de la lectura i un examen dels continguts treballats. Per poder fer mitjana entre les proves, s'haurà de treure un mínim de 4 en cada prova.

L'alumnat ha de lliurar els exercicis, comentaris, resums, etc. seguint les pautes que marqui la professora a través del Moodle o en paper.

Una feina obligatòria no lliurada o no revisada tindrà una puntuació de 0.

Es valorarà el treball, la participació i l'actitud a classe (una actitud inadequada envers els companys o la professora penalitzarà la nota).

Es descomptarà 0'2 per cada error ortogràfic...) fins a un màxim de 2p.

La nota de l'avaluació s'obtindrà aplicant els percentatges següents:

80%: exàmens teòrics.

10%: exàmens i/o treballs de lectures.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 115/124

10%: treballs a classe, a casa.

g) Els estàndards d'aprenentatge avaluable.

1r de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Ja han estat definits i desenvolupats en l'apartat *Criteris d'avaluació* del punt anterior.

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Ja han estat definits i desenvolupats en l'apartat *Criteris d'avaluació* del punt anterior.

h) Els materials i recursos didàctics que s'han d'utilitzar.

1r de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Llibre de text: *Llengua catalana i literatura* . Ed. Anaya

Lectures: *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell

Lucrecia, de Joan Ramis

Antologia de poesia catalana, preparada pel professor

Apunts, fotocòpies de teoria i exercicis, materials penjats en el Moodle

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Llibre de text: *Llengua catalana i literatura*. Ed. Anaya. Illes Balears.

Lectures: *Una imatge no val més que mil paraules*, Jesús Tusón.

Aigües encantades, Josep Puig i Ferrater.

La plaça del Diamant, Mercè Rodoreda.

i) Els procediments de suport i de recuperació.

1r de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 116/124
	Programació Departament didàctic		

Els alumnes que suspenguin alguna avaluació realitzaran, a final de curs, un examen de recuperació de l'avaluació suspesa.

Els alumnes que no realitzin els exàmens durant els dies establerts tindran la possibilitat de repetir-los (sempre que el professor consideri justificada la falta d'assistència) de manera oral.

Els alumnes que duguin l'assignatura de 1r de batxillerat pendent podran recuperar-la a través d'exàmens (explicat anteriorment)

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Els alumnes que suspenguin alguna avaluació realitzaran, a final de curs, un examen de recuperació de l'avaluació suspesa.

Els alumnes que no realitzin els exàmens durant els dies establerts tindran la possibilitat de repetir-los (sempre que la professora consideri justificada la falta d'assistència) de manera oral.

Els alumnes que duguin l'assignatura de 1r de batxillerat pendent podran recuperar-la a través d'exàmens (explicat anteriorment)

j) Les estratègies i els procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

1r de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

L'alumne haurà de saber:

- Confeccionar i interpretar de quadres cronològics i esquemes que permetin relacionar les diverses manifestacions literàries entre si, i amb la situació política, social i cultural en què es produïren.
- Aplicar tècniques de comentari lingüístic i literari de textos tenint-ne en compte el context històric.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 117/124
	Programació Departament didàctic		

- Identificar les diferents unitats lingüístiques, les seves combinacions, relacions i funcions.
- Analitzar els elements fònics, morfosintàctics i lexicosemàntics de diferents textos.
- Aplicar les normes fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lèxiques en la correcció de textos propis o d'altri.
- Destriar els elements constitutius del lèxic català, i analitzar-ne les estructures.
- Reflexionar, partint de l'entorn més proper, sobre la situació plurilingüe i multicultural europea i de l'Estat espanyol, amb especial atenció a la realitat sociolingüística de l'àrea de parla catalana i de les Illes Balears en concret.
- Analitzar i interpretar textos en la varietat estàndard i en les principals varietats geogràfiques, històriques, funcionals i socials de la llengua.
- Analitzar textos literaris, relacionant-los amb les estructures de gènere i els procediments retòrics utilitzats.
- Llegir, analitzar i comentar les obres programades, valorant-ne l'enriquiment personal que aporten.
- Conèixer i valorar l'evolució històrica de les formes literàries des de l'edat mitjana fins al segle XVIII, relacionant-les amb les obres i els autors més destacats del seu període.
- Contextualitzar textos literaris dins la producció de l'autor i el marc sociopolític i cultural de l'època.

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

L'alumne haurà de saber:

- Analitzar i sintetitzar oralment i per escrit diferents tipus de textos específics, assenyalant-ne les idees principals i les secundàries i la intenció comunicativa, i aportant-hi una opinió personal.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 118/124
	Programació Departament didàctic		

- Redactar textos específics amb cohesió, coherència, adequació i correcció, tot seguint les fases del procés de creació d'un text: planificació, estructura i redacció.
- Planificar i exposar oralment un tema tenint en compte les propietats textuais.
- Elaborar treballs acadèmics que s'ajustin a unes normes prefixades, mitjançant la consulta de fonts de documentació tradicionals i de les procedents de les TIC.
- Aplicar tècniques de comentari lingüístic i literari de textos tenint-ne en compte el context històric.
- Identificar les diferents unitats lingüístiques, les seves combinacions, relacions i funcions.
- Analitzar els elements fònics, morfosintàctics i lexicosemàntics de diferents textos.
- Aplicar les normes fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lèxiques en la correcció de textos propis o d'altri.
- Destriar els elements constitutius del lèxic català, i analitzar-ne les estructures.
- Conèixer l'origen i l'evolució, al llarg de la història, de la llengua catalana.
- Reflexionar sobre la situació sociolingüística actual del català.
- Analitzar i distingir els factors socials i legals que condicionen el contacte entre llengües i valorar els processos de normalització de la llengua catalana.
- Identificar i analitzar situacions de bilingüisme, diglòssia, conflicte, minorització i substitució per tal de superar prejudicis lingüístics.
- Analitzar i interpretar textos en la varietat estàndard i en les principals varietats geogràfiques, funcionals i socials de la llengua.
- Analitzar textos literaris, relacionant-los amb les estructures de gènere i els procediments retòrics utilitzats.
- Llegir, analitzar i comentar les obres programades, valorant-ne l'enriquiment personal que aporten.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 119/124
	Programació Departament didàctic		

- Conèixer i valorar l'evolució històrica de les formes literàries de la literatura catalana des del segle XIX fins a l'actualitat, relacionant-les amb les obres i els autors més destacats del seu període.
- Contextualitzar textos literaris dins la producció de l'autor i el marc polític i sociocultural de l'època.

j) La contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau.

1r de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

Els temes transversals que es treballaran són els que figuren a continuació. Es tractaran a l'aula tots els que siguin possibles a partir dels textos i les lectures que es treballin a l'aula.

Educació per la pau: Acceptació de les opinions i creences d'altres persones.

La salut i l'educació sexual. Actituds positives amb relació al coneixement i cura del cos. Informació sobre la sexualitat i prevenció de malalties.

La igualtat entre les persones. Educació per la igualtat entre els sexes i entre persones de diferents races i/o cultures. Rebuig dels prejudicis, etc.

El medi ambient. Sensibilització pels elements físics i biològics del medi natural.

El consum. Comprensió de la necessitat de consumir en funció de les necessitats reals de l'individu.

Civisme i moral. Actitud receptiva, col·laboradora i tolerant.

El currículum d'aquesta matèria, en tenir com a meta el desenrotllament de la capacitat per a interactuar de forma competent per mitjà del llenguatge en les diferents esferes de l'activitat social, contribueix d'una manera decisiva al desenrotllament de tots els aspectes que conformen la competència en comunicació lingüística. A més, les habilitats i estratègies per a l'ús d'una llengua determinada i la capacitat per a prendre la llengua com a objecte d'observació, encara que s'adquireixen des d'una llengua, es transferixen i apliquen a l'aprenentatge d'altres. Aquest aprenentatge amplia, al seu torn, aquesta competència sobre l'ús del llenguatge en general.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 120/124
	Programació Departament didàctic		

S'aprèn a parlar i a escoltar i a llegir i a escriure, per a la interacció comunicativa, però també per a adquirir nous coneixements: el llenguatge, a més d'instrument de comunicació, és un mitjà de representació del món i està en la base del pensament i del coneixement. L'accés al saber i a la construcció de coneixements per mitjà del llenguatge es relaciona directament amb la competència bàsica d'aprendre a aprendre.

Així mateix, els continguts de reflexió sobre la llengua arregen un conjunt de sabers conceptuals (metallenguatge gramatical) i procedimentals (capacitat per a analitzar, contrastar, ampliar i reduir enunciats per mitjà de l'ús conscient d'uns certs mecanismes gramaticals, substituir elements de l'enunciat per altres gramaticalment equivalents, usar diferents esquemes sintàctics per a expressar una mateixa idea, diagnosticar errors i reparar-los, etc.) que s'adquireixen en relació amb les activitats de comprensió i composició de textos i que es reutilitzen per a optimitzar l'aprenentatge lingüístic, és a dir, per a aprendre a aprendre llengua.

D'altra banda, aprendre a usar la llengua és també contribuir al desenvolupament de l'autonomia i la iniciativa personal. S'aprèn a analitzar i a resoldre problemes, traçar plans i iniciar processos de decisió, ja que una de les funcions del llenguatge és regular i orientar la nostra pròpia activitat. Per això, l'adquisició d'habilitats lingüístiques contribueix a progressar en la iniciativa personal i en la regulació de la pròpia activitat amb progressiva autonomia.

La matèria contribueix al tractament de la informació i competència digital ja que té, com una de les seves metes, proporcionar coneixements i destreses per a buscar i seleccionar informació rellevant d'acord amb diferents necessitats, així com per a reutilitzar-la en la producció de textos orals i escrits propis. Cercar i seleccionar moltes d'estes informacions requerirà, per exemple, l'ús adequat de biblioteques i l'aprofitament de la tecnologia de la informació i la comunicació. La realització guiada d'aquestes recerques constituirà un mitjà per a desenvolupar de la competència digital. A això contribueix també el fet que el currículum inclogui l'ús de suports electrònics en la composició de textos, de manera que s'abordin més eficaçment algunes operacions que intervenen en el procés d'escriptura (planificació,

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 121/124
	Programació Departament didàctic		

execució del text, revisió...) i que constitueixen un dels continguts bàsics d'esta matèria. També poden contribuir al desenrotllament d'esta competència l'ús en esta matèria dels nous mitjans de comunicació digitals que impliquen un ús social i col·laboratiu de l'escriptura i dels coneixements.

L'aprenentatge de la llengua concebut com a desenrotllament de la competència comunicativa contribueix decisivament a desenrotllar la competència social i ciutadana, entesa com un conjunt d'habilitats i destreses per a les relacions, la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones. En efecte, aprendre llengua és aprendre a comunicar-se amb els altres, a comprendre el que aquests transmeten i a aproximar-se a altres realitats. D'altra banda, l'educació lingüística té un component estretament vinculat a esta competència: la constatació de la varietat dels usos de la llengua i de la diversitat lingüística, i la valoració de totes les llengües com igualment aptes per a exercir les funcions de comunicació i de representació. També s'aporta des de la matèria a aquesta competència en la mesura que s'analitzen els modes per mitjà dels quals el llenguatge transmet i sanciona prejudicis i imatges estereotipades del món, amb l'objecte de contribuir a l'eradicació dels usos discriminatoris del llenguatge.

Dins d'esta matèria, la lectura, interpretació i valoració de les obres literàries contribueixen de manera rellevant al desenrotllament d'una competència artística i cultural, entesa com a aproximació a un patrimoni literari i a uns temes recurrents que són expressió de preocupacions essencials del ser humà. La seva aportació serà més rellevant en tant que es relacioni la valoració de les manifestacions literàries amb altres manifestacions artístiques, com la música, la pintura o el cine. També es contribueix a aquesta competència procurant que el món social de la literatura (autors, crítics, accés a biblioteques, llibreries, catàlegs o la presència d'allò literari en la premsa) adquireixi sentit per a l'alumnat.

2n de Batxillerat de Llengua i literatura catalanes

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 122/124
	Programació Departament didàctic		

El currículum d'aquesta matèria, en tenir com a meta el desenrotllament de la capacitat per a interactuar de forma competent per mitjà del llenguatge en les diferents esferes de l'activitat social, contribueix d'una manera decisiva al desenrotllament de tots els aspectes que conformen la competència en comunicació lingüística. A més, les habilitats i estratègies per a l'ús d'una llengua determinada i la capacitat per a prendre la llengua com a objecte d'observació, encara que s'adquirixen des d'una llengua, es transferixen i apliquen a l'aprenentatge d'altres. Aquest aprenentatge amplia, al seu torn, aquesta competència sobre l'ús del llenguatge en general.

S'aprèn a parlar i a escoltar i a llegir i a escriure, per a la interacció comunicativa, però també per a adquirir nous coneixements: el llenguatge, a més d'instrument de comunicació, és un mitjà de representació del món i està en la base del pensament i del coneixement. L'accés al saber i a la construcció de coneixements per mitjà del llenguatge es relaciona directament amb la competència bàsica d'aprendre a aprendre.

Així mateix, els continguts de reflexió sobre la llengua arrepleguen un conjunt de sabers conceptuals (metallenguatge gramatical) i procedimentals (capacitat per a analitzar, contrastar, ampliar i reduir enunciats per mitjà de l'ús conscient d'uns certs mecanismes gramaticals, substituir elements de l'enunciat per altres gramaticalment equivalents, usar diferents esquemes sintàctics per a expressar una mateixa idea, diagnosticar errors i reparar-los, etc.) que s'adquirixen en relació amb les activitats de comprensió i composició de textos i que es reutilitzen per a optimitzar l'aprenentatge lingüístic, és a dir, per a aprendre a aprendre llengua.

D'altra banda, aprendre a usar la llengua és també contribuir al desenrotllament de l'autonomia i la iniciativa personal. S'aprèn a analitzar i a resoldre problemes, traçar plans i iniciar processos de decisió, ja que una de les funcions del llenguatge és regular i orientar la nostra pròpia activitat. Per això, l'adquisició d'habilitats lingüístiques contribueix a progressar en la iniciativa personal i en la regulació de la pròpia activitat amb progressiva autonomia.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 123/124
	Programació Departament didàctic		

La matèria contribueix al tractament de la informació i competència digital ja que té, com una de les seves metes, proporcionar coneixements i destreses per a buscar i seleccionar informació rellevant d'acord amb diferents necessitats, així com per a reutilitzar-la en la producció de textos orals i escrits propis. Cercar i seleccionar moltes d'estes informacions requerirà, per exemple, l'ús adequat de biblioteques i l'aprofitament de la tecnologies de la informació i la comunicació. La realització guiada d'aquestes recerques constituirà un mitjà per a desenrotllar de la competència digital. A això contribueix també el fet que el currículum inclogui l'ús de suports electrònics en la composició de textos, de manera que s'abordin més eficaçment algunes operacions que intervenen en el procés d'escriptura (planificació, execució del text, revisió...) i que constitueixen un dels continguts bàsics d'esta matèria. També poden contribuir al desenrotllament d'esta competència l'ús en esta matèria dels nous mitjans de comunicació digitals que impliquen un ús social i col·laboratiu de l'escriptura i dels coneixements.

L'aprenentatge de la llengua concebut com a desenrotllament de la competència comunicativa contribueix decisivament a desenrotllar la competència social i ciutadana, entesa com un conjunt d'habilitats i destreses per a les relacions, la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones. En efecte, aprendre llengua és aprendre a comunicar-se amb els altres, a comprendre el que aquests transmeten i a aproximar-se a altres realitats. D'altra banda, l'educació lingüística té un component estretament vinculat a esta competència: la constatació de la varietat dels usos de la llengua i de la diversitat lingüística, i la valoració de totes les llengües com igualment aptes per a exercir les funcions de comunicació i de representació. També s'aporta des de la matèria a aquesta competència en la mesura que s'analitzen els modes per mitjà dels quals el llenguatge transmet i sanciona prejudicis i imatges estereotipades del món, amb l'objecte de contribuir a l'eradicació dels usos discriminatoris del llenguatge.

Dins d'esta matèria, la lectura, interpretació i valoració de les obres literàries contribueixen de manera rellevant al desenrotllament d'una competència artística i cultural, entesa com a aproximació a un patrimoni literari i a uns temes recurrents

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació	REV 3	Pàg. 124/124
	Programació Departament didàctic		

que són expressió de preocupacions essencials del ser humà. La seva aportació serà més rellevant en tant que es relacioni la valoració de les manifestacions literàries amb altres manifestacions artístiques, com la música, la pintura o el cine. També es contribueix a aquesta competència procurant que el món social de la literatura (autors, crítics, accés a biblioteques, llibreries, catàlegs o la presència d'allò literari en la premsa) adquireixi sentit per a l'alumnat.